

LA INVITAȚIA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU

Vizita oficială de prietenie în țara noastră a președintelui Consiliului Suprem al Republicii Sudan

Expresie a relațiilor
de prietenie și colaborare
dintre România și Sudan,
convorbirile
de la București
au însemnat un moment
important al întăririi
conlucrării
româno-sudaneze
în interesul reciproc,
al cauzei păcii
și înțelegerii
internaționale

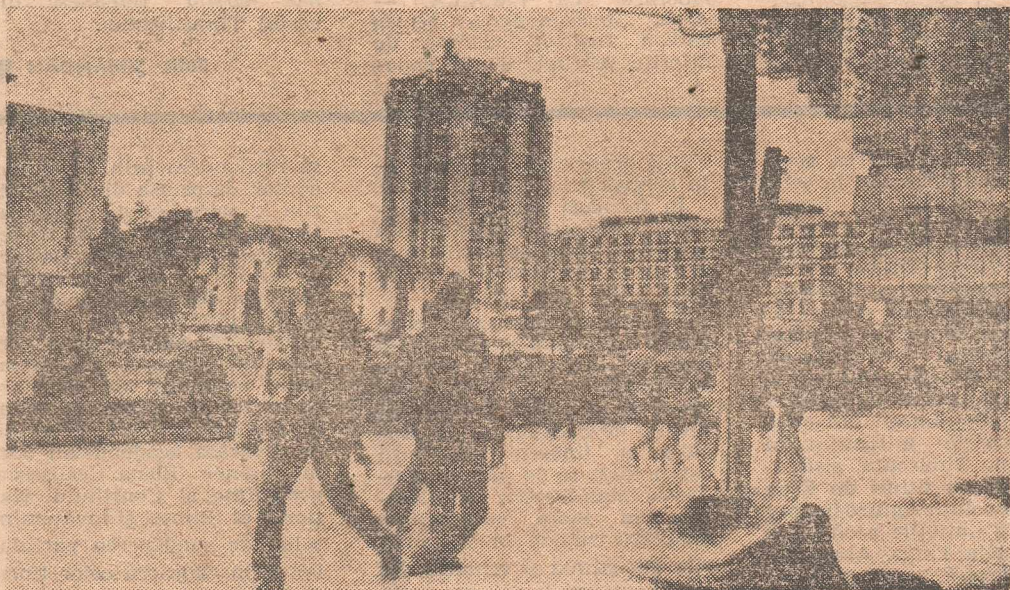
Comentariul în pagina 3

Istoria la timpul prezent

Carte de reportaj dedicată Conferinței Naționale a partidului

Argeș — era deplinei maturități

Reportajele în paginile 4 și 5

Opinii

Participăm la prezent, ne pregătim pentru viitor

Consider că nu pot aborda această temă fără să mărturisesc stima deosebită pe care mi-a inspirat-o și mi-o inspiră permanent munca responsabilă, efectuată cu competență și pasiune, singura care îți poate crea senzația de libertate, de confort psihic, de participare și eficiență, atât de necesară vieții fiecărui individ și fiecărei colectivități.

Și mă întreb ce altceva înseamnă viața decât munca și satisfacțiile care decurg din rezultatele acesteia...

Voltaire a găsit o expresie foarte plastică pentru definirea menirii muncii prin „Munca ferește omul de plictiseală, de viciu și de sărăcie” și nu pot să nu gândesc cum ar arăta o societate de indivizi inactivi, care nu vor sau nu știu să muncească.

În ceea ce mă privește am avut șansa să activez într-un domeniu deosebit de important, cu implicații, așa putea spune supreme, în viața social-economică a țării noastre.

Ca dascăl, împreună cu colegii mei, particip efectiv și afectiv la formarea unor specialiști de înaltă competență profesională, politică, morală, cetățenească și patriotică, pentru domeniul prioritar al existenței umane, care răspunde de asigurarea hranei, apți pentru înfăptuirea noii revoluții agrare.

În activitatea de cercetare științifică, toate cadrele didactice ale institutului sînt angajate la rezolvarea problemelor complexe, prin cercetări fundamentale, în care au luat amploare cercetări de vîrf, în domeniul ingineriei genetice și electronicii, care asigură baza viitorului mai mult sau mai puțin îndepărtat; prin cercetări aplicative, cu posibilități de generalizare imediată, necesare potențării perma-

(Continuare în pag. 2)

Prof. dr. GEORGETA NICHITA
Institutul Agronomic
Timișoara

La 15 noiembrie, cu gândul la viitorul comunist al țării, la binele tuturor

FIII MUNCII ÎȘI VOR DESEMNA ALEȘII

La zi, în sectorul 4

La 15 noiembrie 1987, vor avea loc în întreaga țară alegerile de deputați pentru consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului București, orașenești și comunale.

Pretutindeni, colectivele de oameni ai muncii întâmpină aceste noi alegeri, expresia cea mai grăitoare a noii noastre democrații, cu eforturi sporite în realizarea planului pe acest an, a planului întregului cincinal, pentru înfrumusețarea tuturor localităților țării, pentru bunăstarea tuturor.

Despre felul în care se pregătesc „pe viu” noile alegeri, la nivelul unuia dintre sectoarele municipiului București, de pildă, ne informează tovarăsa Carmen Varga, secretar al comitetului executiv al Consiliului popular Sector 4:

— La ora actuală avem stabilit numărul circumscripțiilor electorale, am delimitat teritorial fiecare circumscripție. După cum deja se știe, la 9 octombrie, a apărut Publicația cu delimitarea tuturor acestor circumscripții. S-au stabilit, de asemenea, centrele de afișare a listelor de alegători, liste care și ele au fost date publicității prin afișarea la 15 octombrie.

— Cum au fost întocmite listele de alegători?

— Prin colectivele de recenzori care au funcționat la nivelul întreprinderii, instituțiilor, în cartiere, peste tot, colective care practic au realizat un nou recensământ al populației și al alegătorilor.

— Ce acțiuni vor mai avea loc în viitor?

— Între 14 și 26 octombrie se vor desfășura adunările de depunere a candidaturilor, iar începând din 28 octombrie, vor avea loc întâlnirile de lucru între candidați și alegători, în cadrul fiecărei circumscripții electorale, în chiar incinta circumscripției: se vor dezbate problemele cu care se confruntă alegătorii din circumscripția respectivă, probleme legate de înfrumusețarea străzilor, cartierelor a sectorului, a Capitalei, probleme legate de munca și viața lor, de activitatea unor instituții, creșe, cămine, unități comerciale și altele, vor discuta despre participarea lor la muncă. Noi, la nivelul sectorului nostru, sîntem pregătiți: avem de pe acum întocmite hărțile fiecărei circumscripții, harta sectorului, sîntem pregătiți în amănunt cu

toate celelalte probleme organizatorice, și intensificăm eforturile de realizare a sarcinilor de plan ca și cele de înfăptuire, prin intermediul oamenilor, a propunerilor făcute în cadrul dezbaterilor desfășurate sub genericul Tribunei democrației.

Alegerile de deputați pentru consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului București, orașenești și comunale reprezintă un moment de mobilizare a tuturor celor reuniți în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, un moment de adevărată democrație muncitorească și de sporire a eforturilor pentru îndeplinirea exemplară a tuturor sarcinilor ce ne stau în față.

G. NICOLAE ■

Omul faptelor

Oricîtă fantezie și bunăvoință ai avea, cînd îți spune cineva că de la o ceapă a ajuns la milioane de lei, nu-ți vine să-l crezi, dimpotrivă ești tentat să-l etichetezi drept un lăudăros! Numai la început. Că după ce l-am cunoscut mai bine pe interlocutorul meu, mi-am „scos pălăria”! Iată povestea electricianului Bujor Barna, astăzi vicepreședinte al consiliului popular al comunei Buteni, județul Arad. De la un cuvînt „aruncat”, cu un deceniu în urmă, la întimplare, Bujor Barna, pe atunci electrician la I.L.F. — Sebiș a început să „construiască” vise. Pînă la schimbul de experiență ce i-a „declanșat” fantezia — cînd cineva dintr-un minister a cerut ca toate grătarele de lemn din cadrul uscătoarelor de legume și fructe să fie înlocuite cu un material care să nu imbebe apa, în vederea economisirii de combustibil — Bujor Barna se număra printre tinerii electricieni conștiincioși, fără să iasă în evidență cu vreun lucru deosebit. Aceasta pînă în momentul în care și-a adus aminte că are un prieten tehnician la Fabrica de marmură din Vașcău, unde din deseori, cu ajutorul poliesterilor se confecționau dale mozaicate de marmură. Cereîndu-i sprijin, prietenul din Vașcău i-a deschis „porțile” spre o nouă meserie — fabricarea poliesterilor armați din fibră de sticlă. Grătarele realizate din noul produs au scurta timp de uscare a cepei și fructelor de la douăsprezece la șase ore, rea-

lizînd astfel importante economii de combustibili!

Vestea realizării poliesterilor armați cu fibră de sticlă, un produs ușor și deosebit de rezistent la lovituri, care nu se corodează și nu ia foc, a trecut repede de pe Valea Crișului Alb spre reședința de județ, în municipiul Arad, unde organele locale de partid și de stat au decis să-l investească pe tînărul Bujor Barna cu organizarea și deschiderea unei secții, în cadrul C.P.A.D.M., de fabricat poliesteri armați cu fibră de sticlă adică scaunele metroului bucureștean. Dar spre ghinionul lui, în acel moment orașul Sebiș nu i-a putut oferi o hală potrivită pentru deschiderea unei astfel de secții. Atunci întreprinzătorul electrician s-a orientat spre comuna învecinată Buteni, unde exista un atelier mecanic mai vechi, care nu avea nici o întrebuințare. Acum, noul vicepreședinte al consiliului popular al comunei Buteni, fostul șef al secției poliesteri armați cu fibră de sticlă, își amintește că începutul a fost complicat. În anul 1981, cînd s-a inaugurat secția, în comuna Buteni nu exista nici o tradiție în această direcție. Se impunea, cu stringență, încadrarea și calificarea unor muncitori. Astfel, primul muncitor a fost chiar șeful secției. Acestuia i s-au alăturat soția și o soră. Printr-o propagandă corespunzătoare în rîndul butincienilor, femeile dornice de muncă au prins curaj și în cîteva luni numărul încadraților a ajuns la douăzeci, apoi în următorii ani s-a dublat, s-a triplat, ca în prezent să ajungă la 120 muncitoare, iar producția anuală s-a ridicat an de an, de la două milioane în 1981, la 37 milioane în 1987, cu un beneficiu net de 7,5 milioane lei! Cum s-a ajuns la această prosperitate? Foarte simplu. Mai întîi, în urma investițiilor efectuate, s-a înălțat o a doua hală de producție, ceea ce a permis diversificarea produselor și extinderea colaborării cu o serie de întreprinderi interesate din municipiul Arad, dar și din alte orașe ale țării, cum sînt Satu Mare, Cluj-Napoca, Timișoara, Pitești, Tecuci, Vaslui, altele. În toți acești ani, secția poliesteri armați cu fibră de sticlă din cadrul C.P.A.D.M. Buteni, a colaborat cu întreprinderea de vagoane din Arad, pentru realizarea băncilor destinate metroului bucureștean (ce se realizează în cadrul binecunoscutei întreprinderi arădene), apoi bănci pentru Gara de Nord din București, pentru regionala C.F.R. Ti-

Invitația unui primar

Veniți să vedeți!

Mă numesc Ioan Muscalu și de aproape cinci ani sînt primarul unei comune cu numele de Șcințea, localitate situată în inima Moldovei, care a fost atestată documentar pentru prima oară acum aproape șase sute de ani, mai exact la 31 martie 1423, deci în vremea lui Alexandru cel Bun, cu numele de Filozof sau Satul lui Moisa Filozoful, țîrg renumit de mărimea Vasluiului în vremea lui Ștefan cel Mare.

Am avut marea bucurie și satisfacție sufletească să cunosc aici, la Șcințea „oameni și locuri” cum spunea M. Sadoveanu, oameni destoinici, harnici și pricepuți, cîțori de neam și de țară locuri pline de legende și istorii.

Și oamenii se numesc croniciarul Axente Uricariul, regretatul academician Emil Condurache, moș Niță Cioacă de la Borosești, înfîlțit în scrierile marelui nostru scriitor Mihail Sadoveanu, unde poposea adeseori cu pușca la vînătoare, în codrii vechi ai Boroseștilor.

Și locurile se numesc „Poarta Tărnii”, „Drumul Doamnei” sau „Ștîmpărușa” — „Ștîmpărușa” fiind locul unde Ștefan cel Mare, i-a stîmpărat pe turci, cum spun bătrînii satului.

Împreună cu oamenii acestor locuri am pietruit kilometri întregi de drumuri, am reparat și durat poduri, am refăcut brutăria sătească și am ridicat prin contribuția cetățenilor moară de grâu și porumb care va deservi satele de sub poalele codrilor Moldovei.

Construim o școală nouă cu 14 săli de clasă și avem asigurată în celelalte școli noi

din comună încălzire centrală. Am sprijinit activitatea de cercetare științifică în șantierul arheologic neolitic, dacic și medieval, prilej cu care au fost scoase la lumină lucruri de o inestimabilă valoare artistică și științifică.

O parte din aceste obiecte și-au regăsit locul într-un muzeu cu șase secții în localitatea de centru.

Am împlinit cu oamenii din Șcințea, de aici de la Moldova, lucruri cu care ne mîndrim, dar cea mai mare realizare pe tărîmul artei și culturii o constituie susținerea activității Taberei Naționale de Sculptură din „Poiana cu Schit”.

Aici, în inima codrilor Moldovei, într-o însoțită poiană a Șcinței strălucită de stejari și mesteceni sălășluiesc de cîțiva ani încoace lucrările de artă dăltuite în piatră de cei mai buni sculptori din țară.

Tabăra Națională de Sculptură din „Poiana cu Schit” de la Șcințea fiind singura activitate de acest fel din Moldova, o continuare a Taberei de Sculptură de la Măgura Buzăului, o „Măgură” a Moldovei.

A luat ființă astfel, aici lângă acest mare centru de cultură a țării, care a fost este și va fi Iașul un adevărat muzeu de artă în aer liber frecventat de multă oamenii iubitori de frumos.

Pentru a vă putea convinge de năzuințele și împlinirile noastre, vă adresăm respectuos rugămintea de a accepta invitația să veniți să vedeți Tabăra Națională de Sculptură din „Poiana cu Schit”, de la Șcințea.

ION MUSCALU ■

mișoara, bănci de agrement. De asemenea, tot pentru întreprinderea de vagoane din Arad, capace din poliesteri armați pentru diverse tipuri de vagoane destinate exportului. Un alt succes al secției a fost brevetarea și apoi executarea unor antene parabolice pentru televiziune (lucrare deosebit de pretențioasă), antene care importate înainte costau peste 20.000 de dolari bucata, în timp ce aici, în pridvorul Apusenilor, ele sînt executate la un preț de cost de numai 36.000 lei. Ca să nu mai amintim de remarcabila colaborare cu I.M.A.I.A. — Arad, întreprinderea pentru care a realizat cisterne de diferite mărimi, de la capa-

cițtea de 10.000 litri la 40.000 litri, destinate agriculturii, care au avantajul de-a fi foarte rezistente, ușoare și nu se corodează.

Așadar, de la o ceapă, la beneficii de milioane! Dar acum după, alegerea lui Bujor Barna ca vicepreședinte al consiliului popular al comunei Buteni, în fruntea secției a fost numită Rodica Elena Barna, soția vicepreședintelui, care s-a născut, acum șapte ani, printre primii trei muncitori ai secției ce și-a cîștigat astăzi o frumoasă faimă pe Valea Crișului Alb, în acest minunat spațiu românesc din vestul Transilvaniei.

EMIL ȘIMANDAN ■

Participăm la prezent

(Urmare din pag. 1)

nente a producțiilor vegetale și animale, cum sînt: ameliorarea solurilor slab productive, crearea de noi soiuri și hibridi de plante pentru producere de biomasă energetică, ameliorarea și crearea de noi rase de animale, optimizarea tehnologiilor agro-zoo-veterinare, optimizarea planificării și evidenței cu ajutorul calculatoarelor electronice etc., în condițiile reducerii consumurilor specifice în general, a

celor energetice în special și a menținerii echilibrului ecologic în lanțul trofic sol-apă-plantă-animale-om.

S-a trecut de asemenea la soluționarea unor probleme în domeniul obținerii de energie prin fermentația metanică anaerobă a dejecțiilor rezultate de la întreprinderile zootehnice unde, prin supravegherea și optimizarea permanentă a tehnologiilor, s-a ajuns la producții medii zilnice de peste 1.000 m³ biogaz/installație, concomitent cu epurarea apelor

reziduale și reciclarea acestora în fertilizare sau în echilibrarea minerală a hranei animalelor.

La aceste activități se însușează a treia latură a triadei învățămînt-cercetare-producție, preconizată și realizată pe baza concepției secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, integrarea directă în producție — în Stațiunea didactică experimentală a Institutului Agronomic Timișoara, cîștigătoare a patru titluri de Erou al noii Revoluții Agrare în anul 1986 și în unitățile productive din județele Timiș, Arad, Bihor și Caraș-Severin, activitate în care continuăm, învățînd pe alții, să învățăm din expe-

riența proprie și din experiența specialiștilor din producție.

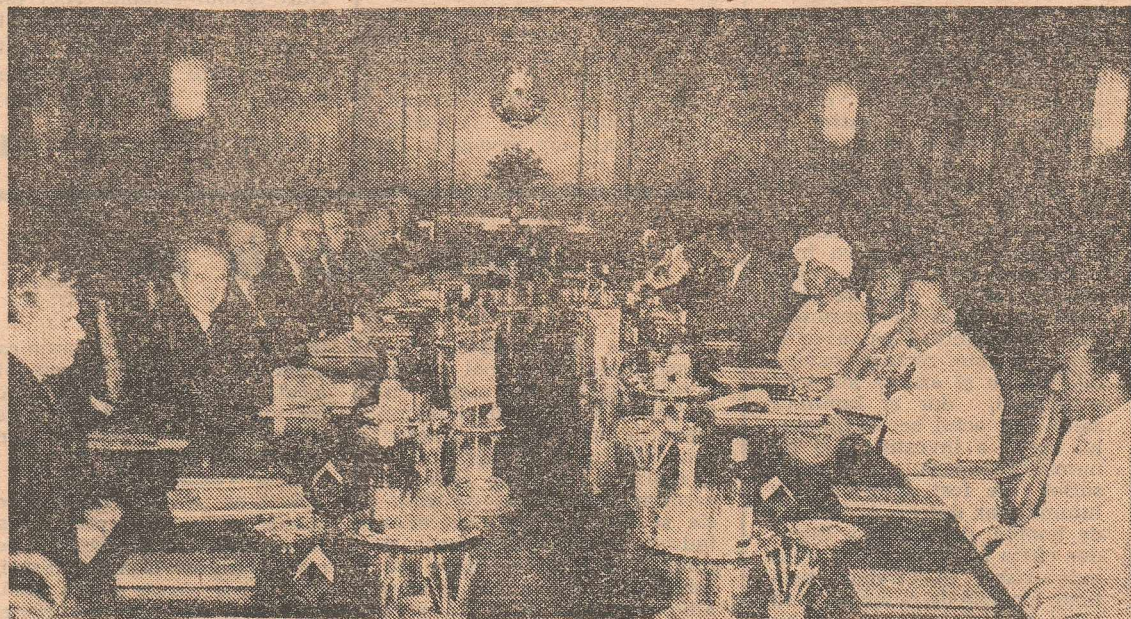
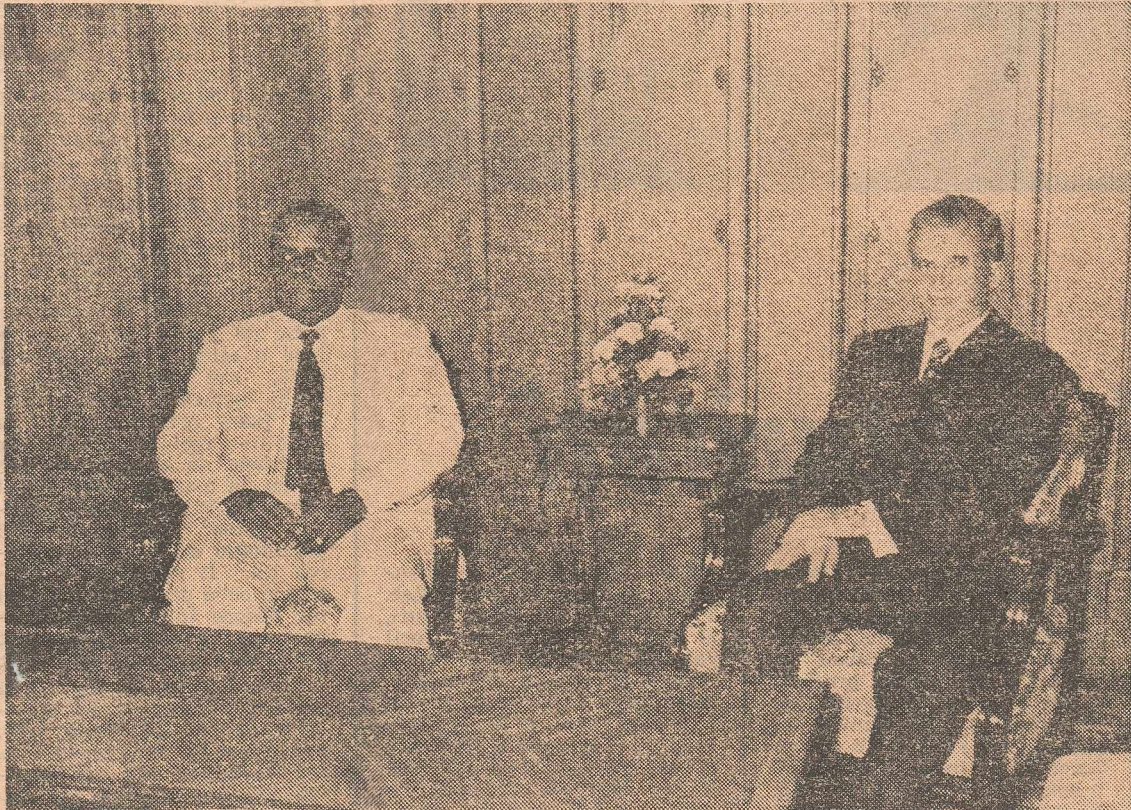
În întreaga activitate științifică și productivă antrenăm studenții noștri, viitorii specialiști ai începutului mileniului III.

Cu aceste convingeri, conștiință că putem și trebuie să realizăm mai mult în vederea asigurării cerinței învățămîntului de a ridica permanent nivelul de instruire și de educație a tinerelor generații astfel încît să le dăm posibilitatea manifestării multilaterale în viața societății și adaptării rapide la schimbările din știință și tehnică, din structurile dinamice ale societății românești, sîntem hotărîți

să răspundem prin fapte sarcinilor desprinse din cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu la cel de-al III-lea Congres al educației politice și culturii socialiste și la festivitatea deschiderii noului an de învățămînt. Prin faptele noastre să onorăm grija permanentă acordată învățămîntului, activității de cercetare științifică, condițiilor de muncă și viață a tinerii generații de tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, de conducerea partidului. Prin educarea celor tineri noi participăm la prezent și ne pregătim pentru viitor.

LA INVITAȚIA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU

Vizita oficială de prietenie în țara noastră a președintelui Consiliului Suprem al Republicii Sudan

Republica Sudan pe drumul progresului

El Sayed Ahmed El Mirghani s-a născut în anul 1941, în orașul Khartoum Nord. După efectuarea studiilor primare și secundare în orașul natal, urmează studiile superioare și de specializare în domeniul științelor economice la Londra.

În perioada 1965—1966 a lucrat în sectorul economic, ocupând posturi de conducere în cadrul mai multor companii și întreprinderi.

El Sayed Ahmed El Mirghani participă la activitatea politică, acționând în cadrul forțelor naționale ce militau pentru înscrierea țării pe calea progresului economic și social. În 1967 a fost ales membru al Biroului Politic și al Comitetului Suprem al Partidului Unionist Democratic, fiind însărcinat cu problemele privind tineretul, studenții și femeile, iar ulterior — responsabil cu problemele arabe.

★
În cei 31 de ani de la obținerea independenței, Sudanul a înregistrat pași semnificativi pe calea lichidării înapoierii moștenite din trecut, a valorificării, în propriul interes, a bogatelor sale resurse naturale. Prin teritoriul său, de 2.500.000 km², Sudanul este cea mai întinsă țară din Africa.

Principală ramură a economiei este agricultura, în care lucrează aproximativ 70 la sută din populația activă a țării. Au fost extinse suprafețele cultivabile, au fost construite mai multe baraje și s-a creat o rețea de canale de irigație. Totodată,

au fost puse bazele unei industrii proprii, pe harta economică a țării apărând obiective importante, cum ar fi marele complex textil din Khartoum, merit să contribuie la valorificarea bumbacului, importantă bogăție a țării.

În economia națională, sectorul de stat include pământul și bogățiile subsolului, cea mai mare parte a infrastructurii și importante sectoare din industrie, comerț și finanțe.

Obiectivele prioritare ale procesului de reconstrucție economică a Sudanului, aflat în curs de desfășurare, sînt dezvoltarea agriculturii, prin extinderea suprafețelor irigate, diversificarea culturilor și ameliorarea raselor de animale, rentabilizarea întreprinderilor existente.

Țară arabo-africană, nealinată, membră a Organizației Unității Africane și a Organizației Națiunilor Unite, Sudanul promovează relații de colaborare cu țările Africii, în general cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, indiferent de orinduirea lor social-politică. Sudanul se pronunță pentru respectarea principiilor nealinerii și relevă neutralitatea sa față de alianțele și pactele militare, acționînd, totodată, pentru apărarea principiului suveranității naționale, pentru nerecurgerea la forță în relațiile dintre state și rezolvarea pe cale politică, prin tratative, a tuturor conflictelor, pentru asigurarea unui climat de pace și securitate internațională.

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat o vizită oficială de prietenie în țara noastră El Sayed Ahmed El Mirghani, președintele Consiliului Suprem al Republicii Sudan. Noul dialog la nivel înalt româno-sudanez reprezintă un moment de deosebită însemnătate pentru cele două țări, un moment de profundă semnificație politică în planul raporturilor de prietenie, al cauzei comune a păcii și înțelegerii internaționale.

Vizita președintelui Ahmed El Mirghani se înscrie, firește, în ampla cronică a relațiilor României cu țările continentului african, atestă caracterul lor dens și dinamic. Sînt relații bazate pe solidaritatea și sprijinul ferm al țării noastre față de lupta popoarelor Africii pentru lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului, consolidarea independenței naționale și dezvoltarea lor liberă pe calea progresului economic și social.

În cadrul primei runde de convorbiri oficiale, desfășurate sub semnul dorinței reciproce de a se întări continuu prietenia și colaborarea dintre România și Sudan, cei doi șefi de stat au procedat la o informare reciprocă privind preocupările țărilor lor în direcția dezvoltării economico-sociale, a asigurării progresului și bunăstării popoarelor române și sudaneze și au efectuat un schimb de păreri în legătură cu principalele probleme ale vieții internaționale. A fost subliniată necesitatea extinderii cooperării în producție, sporirii volumului și diversificării schimburilor comerciale pe baza unor acorduri de lungă durată. S-a hotărît, de comun acord, ca membrii celor două delegații să analizeze căile și modalitățile concrete de dezvoltare în continuare a colaborării dintre țările noastre, în spiritul orientărilor și înțelegerilor stabilite la nivel înalt.

„Vizita pe care o faceți în România — arăta președintele Nicolae Ceaușescu, în toastul rostit la dineul oficial oferit în onoarea președintelui Consiliului Suprem al Republicii Sudan — constituie o expresie a relațiilor de prietenie și colaborare dintre țările noastre — întemeiate pe deplină egalitate, stimă și respect reciproc — a dorinței comune de a le conferi noi perspective de dezvoltare. Dorim ca, în cursul vizitei, al convorbirilor pe care le-am început astăzi, să ajungem la înțelegeri care să ducă la întărirea și dezvoltarea și mai puternică a colaborării și conlucrării reciproce avantajoase, îndeosebi pe plan economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de interes comun“.

Arătînd că Sudanul urmărește, cu apreciere și admirație, realizările uriașe obținute de poporul român în domeniile politic, economic și social, președintele Ahmed El Mirghani a relevat că „aceste realizări confirmă pe deplin justetea drumului pe care l-ați ales pentru realizarea unei creșteri economice intensive, a bunăstării poporului, pentru pace și securitate pe plan internațional“ și a arătat că țara sa „acționează pentru dezvoltarea relațiilor

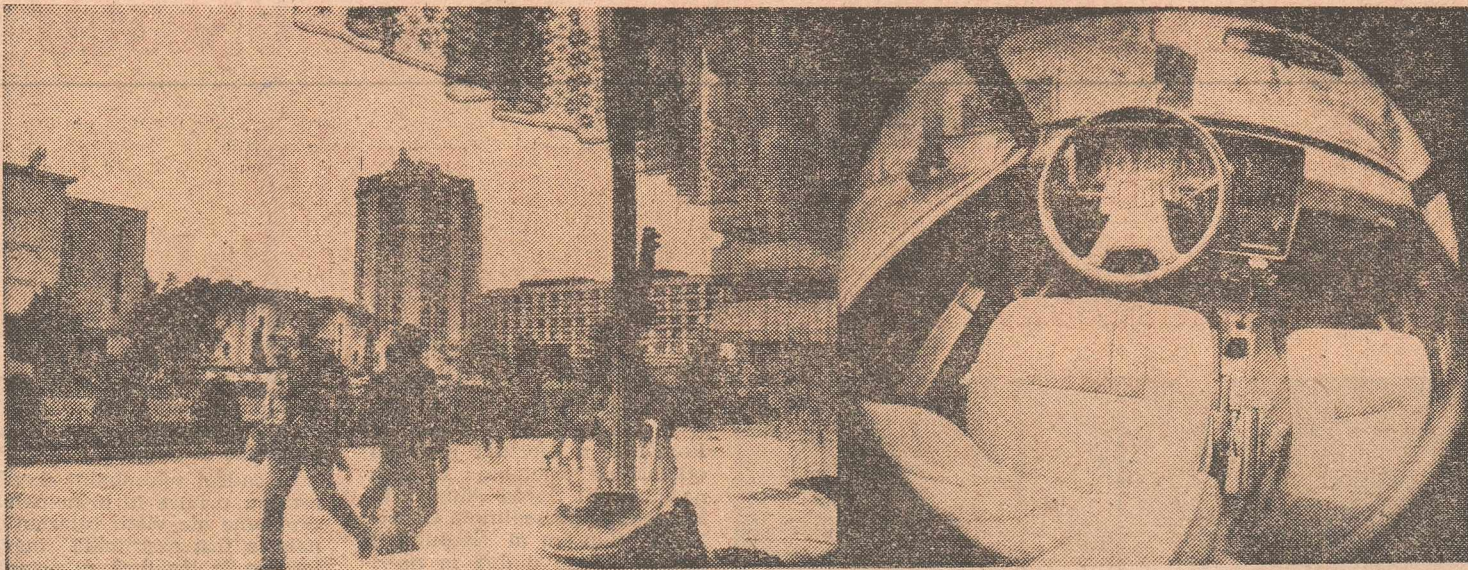
cu Republica Socialistă România, pentru amplificarea cooperării economice, științifice, culturale și tehnice“.

În cadrul schimbului de păreri cu privire la principalele probleme ale vieții internaționale, a fost exprimată îngrijorarea în legătură cu actuala situație internațională, care se menține deosebit de gravă și complexă, relevîndu-se necesitatea intensificării eforturilor pentru oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri efective de dezarmare nucleară, în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru reglementarea tuturor stărilor de încordare și conflict exclusiv pe cale pașnică, prin tratative. Președintele Nicolae Ceaușescu a subliniat că țara noastră salută înțelegerea recentă dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii cu privire la semnarea, în acest an, a unui acord privind eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune și a celor operativ-tactice din Europa și din Asia, considerînd această înțelegere ca un eveniment de însemnătate istorică.

Președintele Nicolae Ceaușescu a evidențiat necesitatea intensificării eforturilor și acțiunilor pentru soluționarea, pe calea tratativilor, a conflictelor din diferite regiuni ale lumii, a tuturor problemelor litigioase, pentru încetarea oricărui amestec din afară în treburile interne ale altor țări și a arătat că țara noastră se pronunță pentru organizarea unei conferințe internaționale în problemele Orientului Mijlociu, sub egida Organizației Națiunilor Unite, cu participarea tuturor părților interesate, inclusiv a Organizației pentru Eliberarea Palestinei, a Israelului, precum și a membrilor permanenți ai Consiliului de Securitate. Șeful statului sudanez a relevat interesul țării sale pentru eforturile neobosite și inițiativele președintelui României de soluționare a conflictului din Orientul Mijlociu și a adus un cald elogiu „inițiativei îndrăznețe pe care a avut-o România de a reduce cheltuielile militare cu 5 la sută“.

Cei doi șefi de stat au apreciat că evenimentele din zona Golfului impun să se facă totul pentru a se da curs rezoluției 598 a Consiliului de Securitate al O.N.U. privind încetarea în cel mai scurt timp a războiului dintre Iran și Irak și soluționarea prin tratative a problemelor dintre cele două țări. Abordîndu-se situația din sudul Africii, a fost exprimat sprijinul pentru lupta Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (S.W.A.P.O.), condamnîndu-se politica rasistă, de apartheid din Africa de Sud și acțiunile agresive ale regimului de la Pretoria împotriva statelor africane vecine. O atenție deosebită a fost acordată problemelor subdezvoltării, realizării unei noi ordini economice internaționale, bazate pe egalitate deplină și echitate în relațiile dintre state, care să favorizeze progresul mai rapid al tuturor țărilor, și în primul rînd al țărilor în curs de dezvoltare.

ION VIRGIL ■

Argeş — ora deplinei maturităţii

Cu mai bine de 20 de ani în urmă, la confluenţa Argeşului cu Riul Doamnei, se naştea un oraş nou, vechi de 800 ani. Nu e o figură de stil, ci realitatea-lemnă pentru un timp eroic ce începea să-şi facă simţită cadenţa peste uriaşul şantier al ţării. La numai un an după istoricele hotărâri ale celui de al IX-lea Congres al partidului, prin grija expresă a secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, Piteştiul, şi mai apoi întregul judeţ Argeş, se bucurau de privilegiul şi marea cinste de a avansa prin ambiţiile unui program demiurgic imaginea ţării de mine. Un program al inovării şi expansiunii economico-industriale, al unui nou mod de a gândi şi munci, ce aveau să propulseze Argeşul între primele patru judeţe industrializate ale României.

Am revenit în acest judeţ la ora deplinei sale maturităţii, acum cînd, după înverşunările începutului şi turele pionieratului, în albia lui de granit s-au aşternut apele liniştite ale gândirii profunde, temeinicia experienţei şi modestia celor ajunşi la glorie prin meritele muncii şi roadele înţelepciunii. Este Argeşul de azi, patria autoturismului românesc, vatră pentru cel mai mare combinat petrochimic al ţării, şi al unei salbe de întreprinderi cu profil electronic, electrotehnic, de prelucrare a lemnului, al unei economii, stabile, prospere, competitive, axioma civilizaţiei contemporane. Este locul de ţară în care au renăscut, prin remodelări urbanistice şi construirea a 93 000 apartamente, trei oraşe şi s-au cucerit statutul de localitate urbană alte două. Este Argeşul unei agriculturi în continuă înflorire şi modernizare, al unei noi confrerii civice şi profesionale, o demonstraţie în forţă a capacităţii creatoare a naţiunii noastre. Sînt file smulse din cronică unor ani de permanentă redescoperire istorică, în care realitatea românească ni se adresează mereu într-un grai nou.

În viteza a patra

În fiecare zi, pe poarta întreprinderii de Autoturisme Piteşti intră zeci de mii de oameni. Aproape populaţia unui oraş. Din vieţile celor de aici se ţese viaţa autoturismului românesc. După cum, naşterea lui a adunat în aceeaşi albie zeci de mii de destine. Căci aici, la cîţiva kilometri de Piteşti, a apărut o mică lume, cu hale impozante împrejmuite cu un gard mai aparte, şi anume, şirul de maşini ale muncitorilor, cu piste de încercări şi motoare ambalate, cu un oraşel cochet şi luminos la cîteva sute de metri. O lume care rosteşte un singur cuvînt: Dacia. O lume al cărei motor nu merge la relanti, ci în viteza a patra. Rulînd în acest fel, unde a ajuns automobilul românesc? În primul rînd, să fie întîlnit mai în fiecare colţ al ţării, dar şi pe şoselele din China, Canada, Franţa, Columbia, Ungaria, Cehoslovacia, Portugalia, Israel etc. Apoi, să cîştige dificilul Raliu al Europei în 1986 învingînd surorile de aceeaşi clasă şi urcînd pe prima treaptă a podiumului cu coroană de premiantă şi laurii confirmării internaţionale. Şi în sfîrşit, după ce s-a

trecut prin mai multe variante, s-a conceput ultimul tip, 1320, care deja a intrat pe fluxul de fabricaţie. Noul model are o serie întregă de îmbunătăţiri gândite de specialiştii români care au creat la Piteşti o adevărată tradiţie în construirea de autoturisme. E o plăcere să-i admiri linia modernă, silueta elegantă şi zveltă, aerul de maşină la zi. Caroseria modificată, cu spate break, dar cu unghiurile mult îndulcite, cu parbrize panoramice, are o formă aerodinamică superioară cu 12 la sută faţă de 1310, ce conduce la un ecou favorabil în consumul de benzină. Parcă e făcută să se prelingă ca o picătură de apă grăbită pe asfaltul autostrăzilor, să se infigă şi să străpungă depărţările. Interiorul rafinat se recomandă cu confort mult sporit, cu scaune joase, ergonomice, ce te îmbrăţişează cu comoditatea unui fotoliu, cu panouri de uşă monobloc din masă plastică, cu oglinzi reglate din interior. Bordul e nou, în culori odihnitoare şi curbe blinde, cu ochii veseli ai cadranelor de alt design, cu un panou sofisticat pentru climatizarea cu aer condiţionat. Dacia a întinerit, arată

sprintenă şi sportivă ca o adolescentă. Şi mecanismele ei s-au îmbunătăţit. Directorul tehnic al centralei, doctor inginer Constantin Stroe ne explică: „Motoarele prezintă o altă concepţie energetică, de top mondial, şi anume, au pistoane cu cameră de ardere încorporată în ele ce asigură o combustie aproape perfectă. Se reduce consumul de carburant cu 5—10 la sută şi ne încadrăm cu rezerve în normele internaţionale de poluare. Axul cu came este proiectat să acţioneze direct asupra supapelor, astfel că dispar o serie de piese de legătură şi nu mai sînt necesare reglaje frecvente. Distribuţia se face pe curea dinţată din cauciuc, iar cutia de viteze, pe lingă că se va manevra mai uşor, este prevăzută cu 5 trepte, ceea ce conduce la reducerea consumului”. Urmărindu-l pe director cînd vorbeşte, remarci cuvintele sigure şi exacte ale tehnicianului, dar şi luminiţa caldă din ochii sentimentalului care a investit aici nu numai pricepere, ci şi mult suflet. A fost specialist zilumină, dar deseori şi în ceas de noapte, de cînd s-a introdus cheia în contact la primul autoturism. A trecut prin toate locurile de muncă şi prin toate treptele, iar acum nu stă prea mult pe scaunul de la birou. Biroul lui sînt halele. Este consultat nu numai în probleme de organizare, ci şi în cele mai mici detalii tehnice. „Dacia s-a construit nu numai cu ştiinţă, ci şi cu inimă”, spune.

Specialiştii din uzină, din institutul de cercetare de peste gard, de la I.N.M.T. şi din Politehnică au pus cap la cap priceperea lor şi au construit un automobil realmente de performanţă. Dar, ca să contezi în clasamentele mondiale, trebuie nu numai să faci autoturismul să fie rentabil, ci să reuşeşti ca şi producerea lui să fie rentabilă. „S-au tipizat cele mai multe repere şi componente, astfel că pe aceleaşi fluxuri de fabricaţie, se poate construi toată gama de motoare, făcîndu-se economii importante de investiţii, ne relatează directorul institutului de cercetări Călin Chirilă. Linia devine atît de flexibilă, încît azi construieşti pe ea chiuloase pentru motorul de 1300 cmc, mine pentru motoare diesel”. Bineînţeles, că pentru a se ajunge la această soluţie modernă, motorul a trecut prin 14 generaţii de prototipuri. Iar cercetătorii prin 14 rînduri de

calcul, de proiecte, de montaje, de probe pretenţioase. Paşii au fost mici, dar siguri, şi iată că motorul noii Dacii este de concepţie total românească şi absolut competitiv. Dacia 1320 se va construi într-o casă nouă. A fost ridicată şi este în probe tehnologice o hală cu tehnologii automatizate, purtînd amprenta de gândire a tehnicienilor noştri. De exemplu, la fabricarea chiuloasei, licenţa prevedea 44 de muncitori ce făceau operaţia manual. Noua linie proiectată de I.C.S.I.T. Titan şi executată chiar în uzina din Colibaşi, are nevoie de 12

Oraşul bate la uşă

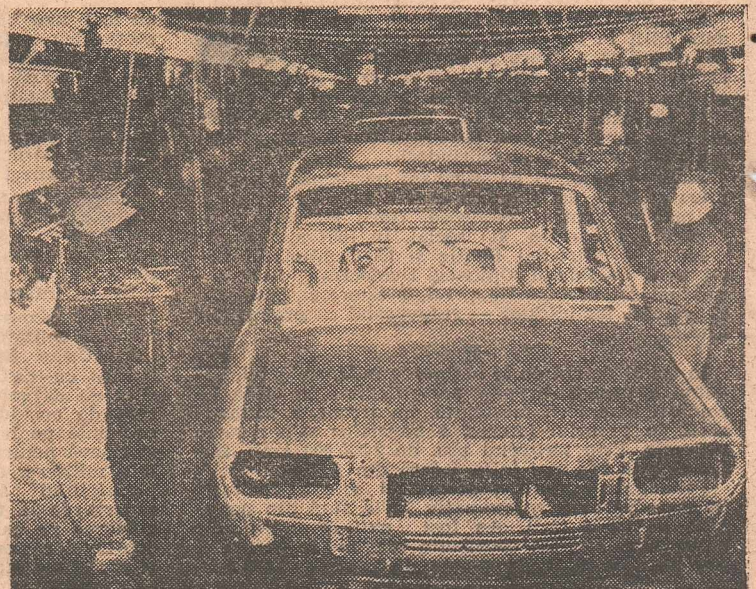
La Casa de cultură din Colibaşi, într-un colţ mai retras, a fost instalat un panou cu fotografii vechi. Sînt imagini luate de un fotograf amator prin 1951, o lume de umbre şi amintiri pe care astăzi o ocrotim sentimental cu duioşia şi zîmbetul ce-l acordăm indeobşte candorii juvenile şi propriei noastre copilării. Au încremenit acolo, ca într-un album de familie, primele mărturii ale unui început de drum, sînt fotografii ce înfăţişează cîteva momente de pionierat din industrializarea socialistă a judeţului. Nu mai ştim astăzi cine sînt eroii, nu cunoaştem nici numele repor-

oameni care doar încarcă şi descarcă semifabricatul şi su-praveghează aparatele ce-si vîd de treabă singure. Productivitatea creşte spectaculos de 4 ori.

În uzina de la Piteşti se derulează etape de modernizare a tehnologiilor de fabricaţie, dar se desfăşoară şi o acţiune continuă de modernizare a tehnologiilor de gîndire. Aşa cum ne spunea secretarul comitetului de partid, Andrei Dulcă, în fiecare săptămînă, de la director la ucenic, toţi se aşează în băncile cursurilor de perfecţionare. Se editează broşuri profesionale, se fac cursuri de engleză şi germană pentru muncitori. A venit odată la mine un lucrător de la prese, şi în discuţie a spus o vorbă ce mi-a plăcut mult, povesteşte Andrei Dulcă. Zicea el: fiecare trebuie să punem un gînd nou în maşina noastră. Într-adevăr aceste vorbe reprezintă o stare de spirit. Fiecare se visează în secret un inovator. Tot mai des, lingă utilaje se scoate un pic de hîrtie, un pix şi se face o schiţă, se calculează ceva. Am stat de vorbă cu mulţi oameni. Subinginerul Ilie Ivan, revenea mereu la detaliile motorului hidraulic modificat de el, maestrul Ion Voicu, la maşina de rectificat reproiectată, muncitorul Marin Florea, la electropilotul pneumatic imaginat de gîndirea lui. Îi rugam să povestească ceva din viaţa lor şi ei tot despre invenţiile lor povesteau. Căci cu siguranţă, ele reprezentau chiar viaţa lor.

Douăzeci şi cinci de mii de oameni au construit cu braţele şi mintea lor Dacia 1320, mai frumoasă, mai economică, mai modernă, mai competitivă. Mezina familiei are părinţi numai români. Nici nu s-a născut bine şi deja sînt pregătite alte modele mai perfecţionate care să stea cu fruntea sus şi în anul 2000.

FLORIN CONDURĂŢEANU ■

Fotografii de PAUL AGARICI ■

viață după numai un an de la istoricele hotărâri ale celui de al IX-lea Congres al partidului. Concomitent, începea reconstrucția unui oraș și remodelarea unui județ. Cotitura devenea radicală. Niciind până atunci, viitorul nu își conturase cu atare semeție dimensiunile, niciodată prezentul și trecutul nu cunoscuseră o întâlnire mai violentă.

Industrializarea rapidă și dinamică a județului a făcut necesară o mare concentrare a forței de muncă. Dar cum spațiul locativ existent nu putea adăposti o populație în creștere explozivă, situația a impus soluții temporare: navetismul. Aceasta a răpit ore scumpe și tinărului detașament muncitoresc argeșean. Ani la rând, aproape zeci de mii de oameni ai muncii au fost nevoiți să parcurgă cu trenul și autobuzele speciale drumul casă-întreprindere, în cazul celor de la I.A.P., în număr de aproape 17 000, câte 40 kilometri în medie pe zi. Cu vremea, multumită volumului impresionant de construcții de locuințe, pitesteni au prins treptat statornicie, dar navetismul a persistat în viața celor de la Întreprinderea de autoturisme.

Din această nevoie de timp, din larga omenie a gospodariilor județului și dintr-o chibzuită cîntărire a cheltuielilor și veniturilor a apărut ideea înființării unui oraș-satelit pentru constructorii de autoturisme. Așa s-a născut noul Colibași. Localitatea și-a păstrat cu modestie denumirea de comună cu toate că, în fapt, este vorba de o localitate urbană în sensul strict al cuvîntului, o așezare cu străzi drepte, marginite de clădiri cu 3-4 nivele, cu spații comerciale, ateliere și dotări social-culturale, cu o splendidă Casă de cultură ce poate stîrni chiar invidia unor orașe de tradiție. În această nouă așezare pe harta țării, în incinta căreia cele 8 000 de apartamente date în folosință pînă acum reprezintă doar un început, au prins statornicie zece mii de oameni ai întreprinderii, care, împreună cu familiile lor, alcătuiesc o populație stabilă de peste 22 mii locuitori. Și un amănunt nu lipsit de semnificație: economia de combustibil, realizată prin suprimarea căștelor speciale, însumează 8 000 tone motorină pe an.

Deosebit de semnificative se dovedesc deopotrivă mutațiile socio-profesionale. Oamenii vin și se întorc la locuința lor cu gîndul la uzină, ei sînt mereu împreună acasă și la serviciu, e în teren fertil pe care pot înflori pasiunile laborioase, individualismul și compartimentările egoiste prind acum mai greu rădăcină, climatul e cel al unei camaraderii civice și al unei confrerii profesionale.

Nu întîmplător. Colibașiul a devenit localitatea cu cel mai mare indice de natalitate din întreg județul! Omul își doarește o familie numeroasă cînd simte că viața ține cu el.

Mulți dintre argeșeni privesc, de altfel, Colibașiul ca pe un copil drag. Poate fiindcă vîd în el intruparea spiritului de omenie și dreptate, sau îl consideră ca pe un unicat al prezentului, sau poate deoarece omul de azi e legat sentimental de micul zeu al planetei, automobilul. Oricum, ni s-a vorbit mereu despre Colibași, iar unul din gospodarii județului, inginerul Gheorghe Marinescu, vicepreședinte al Consiliului popular județean, a ținut să ne însoțească de la bun început pentru a ne prezenta acest foarte tînăr vîstar al locului. De fapt, ni s-a spus, comuna urmează să fie declarată centru urban agroindustrial, argeșeni anticipînd din nou, printre primii, imaginea satului urbanizat, prefigurată în planurile de perspectivă ale României. Sistematizarea localităților rurale — acțiune de durată dar în plină desfășurare pretutindeni — detine un avans apreciabil în Argeș. Așa cum a ținut să ne informeze tovarășul Gheorghe Nicolae, prim-vicepreședinte al

izvoare de căldură, care, potrivit proiectelor realizate de către specialiști (la o vreme cînd omul mai trăia cu iluzia că sursele de energie sînt inepuizabile) au fost sortite să fie aruncate în atmosferă. Este vorba de căldura-balast, rezultată prin chimizarea țiteiului. Ideea aparține ieșenilor, dar performanțele dobîndite, ca urmare a elaborării unor instalații de mare capacitate, revin Combinatului petrochimic din Pitești. Aici, prin darea în funcțiune a două pompe de căldură s-a asigurat apă caldă pentru termoficarea unui număr de 4 500 apartamente pe timp de iarnă și pentru 8 000 de unități de locuit vară. Exemplul a fost preluat de Combinatul de fibre sintetice de la Cimpulung, unde instalații similare furnizează apă caldă, pe timp de iarnă, pentru 2 000 apartamente și același agent termic, vară, pentru 4 000. La Curtea de Argeș, deopotrivă, alte trei pompe asigură apă caldă la 5 000 apartamente și, respectiv, vară, la 7 500. Mai notăm că alte două pompe de căldură, în curs de montare la Pitești, vor spori cu alte câteva mii numărul locuințelor care beneficiază de această sursă de căldură, astfel încît economia de combustibil

● Cel mai tînăr oraș argeșean poartă încă denumirea de comună, dar curînd va deveni centru urban agroindustrial ● au fost ridicate blocuri ce însumează 8000 apartamente ● 10.000 de foști navetiști ai întreprinderii de autoturisme alcătuiesc, împreună cu familiile lor, o populație stabilă de 22.000 locuitori ● ei se bucură de toate atribuțiile civilizației urbane, de magazine în profiluri variate, ateliere, prestări de servicii și de o splendidă Casă de cultură cu 500 locuri ● importante economii de carburanți, creșterea productivității muncii, o activă preocupare pentru invenții și inovații ● comuna-oraș cu cel mai mare indice de natalitate din județ.

Consiliului popular județean, în anii 1986 și 1987 au fost construite 1 900 apartamente, ce compun edificii cu unul sau două nivele, ridicate în vatra satelor sau pe terenuri dezafectate de clădiri părăsite sau insalubre. Locuințele sînt destinate celor ce vin să sporească zestrea economică și culturală a comunelor: ingineri, medici, cadre didactice, muncitori, tehnicieni. Pînă în anul 2000, în asemenea clădiri (adaptate arhitecturii locale) vor fi cuprinse 32 600 apartamente.

Spiritul de economie împletit cu grija pentru nevoile și condițiile de viață și muncă ale cetățeanului — ne oferă, în premieră națională, și una din cele mai faimoase soluții de fructificare a resurselor interne de energie. Este vorba de captarea și folosirea unor

convențional obținută va fi de 26 200 tone anual.

Studiile s-au materializat, între timp, într-un alt program de anvergură, destinat și el pentru folosirea rezervelor de energie. Datorăm aceste noi prospectiuni în zăcămintele de căldură nefolosite unui grup de specialiști ai Combinatului petrochimic, precum și unor colective de cercetare de la I.C.I.T.P.R. Ploiești, I.P.T.I.Ch. București, I.S.P.E. București, I.P. Argeș, întregul demers fiind coordonat de Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie. Investiția, aprobată de conducerea superioară de partid și de stat, se va finaliza în 1988, cînd, prin darea în funcțiune a noilor instalații, se va putea asigura încălzirea cu energie recuperată a nu mai puțin de 46 000 apartamente pe timp de iarnă și furnizarea pe timp de vară a apei calde la alte 70 000. Acest nou agent termic, extras din „deșeurile” de căldură ale marelui combinat va înlocui anual 80 000 tone combustibil convențional. Practic vorbind, întreg municipiul Pitești va beneficia, peste trei ani, de căldură și apă caldă din energie recuperată, fără cheltuială de lemne, cărbune și carburanți lichizi. Bani materializați în instalații se vor amortiza în timp record, deoarece investiția cea mai de preț o constituie de data aceasta inteligența omenească.

Sînt cîștiguri de suflet și de judicioasă explorare a resurselor energetice refolosibile. O nouă dovadă că grija pentru nevoile cetățeanului și cea pentru avutul obștesc devin identități inseparabile, atunci cînd societatea și individul își confundă interesele. Și ne-a plăcut să vedem în această relație omenească de fapte și idei o ecuație a civilizației socialiste contemporane.

LIVIU TIMBUS ■

Gospodari în lucrurile mari și mici

Ziua își adună grăbită ultimele crîmpeie de lumină deasupra comunei cu nume frumos ce alătură două colțuri de natură iubite de oameni, Poiana Lacului. Ne întoarcem de la cîmp într-un alai ciudat de semănători, camioane, remorci doidora de porumb, ce se clatină sub greutate precum cămilele în deșert. Stîrniți, cîini se reped să muște din țevile de eșapament și latră ca în proverbul cu caravana ce-și vede de drum. În frunte, tractorul lui Mihai Turcină, care niciodată obosește pentru o glumă, i-a fixat lingă parbriz un știulete. La primărie ne aștepta un altfel de alai: citeva Dacia cu garoafe pe capotă ale invitaților la căsătoria lui Adriana și Ion Cîmpoacă. Nuntă de seară, din perioada de însămînțări! Ea, 17 ani, muncitoare la C.A.P., el, sondaș la Schela, emoționați în fața „da”-ului pregătit într-un fel de cînd se jucau pe aceeași uliță. Primarul Gheorghe Negoescu le urează casă de piatră și mulți copii care să ducă mai departe istoria comunei. Istoria veche, în care se mai simte suflarea strămoșilor prin urmele zidurilor Valului lui Traian, prin legenda ce povestește că aceste pămînturi au fost dăruite de Mihai Viteazul căpitanului Samar știut de frică de turci și prin actul de atestare din 1623. Istoria prezentă, însemnînd Ordinul Muncii clasa a II-a, premiile I și II în întrecerea pe țară între comune, prima treaptă a podlului ocupată de Schela de Extracție, și mai ales, viața nouă care se simte imediat observînd casele cu etaje, balcoane și foișoare, ridicate mai în fiecare curte. Istoria de mine, pe care o vor scrie cu același condei de hîrnicie viitorii Cîmpoacă. De altfel, unindu-și drumurile de viață, agricultoarea și sondorul parcă consfințesc într-un simbol logodna veche dintre grîu și țitei de la Poiana Lacului. Însăși imaginea cîmpului vorbește despre munca de a culege nu numai roadele pămîntului, ci și bogățiile din adîncuri. Piramidele de paie, construite după o riguroasă arhitectură agricolă, sînt vecine bune cu rezervoarele argintii pline cu lichidul negru al energiei. Tractoristul Vasile Turcină, frate cu glumele ce-și fixează porumbul ca număr de înmatriculare, la parbrizul tractorului, a montat în zori la mașină lamele mai adînc, a îndesit patinele și tuburile pentru semănat, iar acum ară și în prag de seară împreună cu soția Gherghina și Maria Neleșcu. La capătul ogorului, petrolistul Dumitru Boroiu, care terminase de meșterit ceva la ciocul de la pompa sondei, ce se apleacă ritmic să culegă ca o pasăre picăturile țiteiului de la mii de metri, îl strigă: „Nea Vasile, mai rămii sau mergem acasă?”. „Vreau să termin parcela. După ce n-oi mai vedea, mai aprind o oră farurile”. De altfel, aproape în fiecare familie se întîlnesc seara la masă sondorul și C.A.P.-ista. Cei de la Schela de Extracție muncesc 12 cu 24, dar, din acest timp de odihnă, cel puțin 8 ore sînt în lan. Meseria forajului au învățat-o la 16 ani, meseria pămîntului de mici copii sînd în preajma părinților.

Zona comunei e cea mai săracă în precipitații din țară, iar solul nu e grozav, podzol acid și argilos. Dar oamenii l-au fertilizat presărînd peste el hîrnicia lor. „Tocmai pentru că pămîntul nu ne prea ajută, am căutat să-l îngrijim cu conștiinciozitate, ne spune primarul Gheorghe Negoescu. Nu ne abatem cu nimic de la

recomandările specifice acestor terenuri. Și producțiile bune au venit: 10 tone de porumb la hectar, depășirea planului la grîu, peste 40 de kilograme de prune de la fiecare pom, fructe mult solicitate și apreciate în R.F.G.”. Cei din Poiana Lacului au moștenit dragostea de pămînt din tată-n fiu și în tot ce fac se observă aceasta. Inginerul-șef Marin Postelnicescu parcă simte cu toată ființa ce vrea brazda. E și firesc să aibă acest simț suplimentar, căci părinții lui au fost țărani aici, bunicii la fel, iar el, cum a terminat facultatea, a venit în vatra natală să facă să rodească acasă anii petrecuți în fața tratatelor de agronomie. În cooperativă, se arată aceeași grijă și față de cele 5 000 de oi și față de cele 20 000 de găini ce asigură 2,5 milioane de ouă incubatoarelor industriale.

De 23 de ani C.A.P.-ul are același președinte, pe Ion Dumitru. Om blînd și domol ce pare mai curînd un buniceț tinîndu-și pe genunchi nepoții să le depene povești. Oamenii îl aleg mereu președinte, nu în virtutea inerției, ci fiindcă îl iubesc, îl respectă și s-au convins că e bine ca el să fie în primul rînd. Bătrîna Maria Despina și alți vîrstnici, ca și cei harnici au simțit din plin mina lui de ajutor, așa după cum cei care chiulesc s-au înfîlțit cu privirea lui severă, trebuind să se pună pe treabă de rușinea acestui părinte al comunei. Cînd îi vezi mersul agale și mișcările puțin oboșite, ai crede că se duce pe banca de la poartă să mai facă schimb de amintiri cu colegii lui de aproape 70 de ani. Nici pomeneală să-ți imaginezi că este de la 6 pînă spre miezul nopții la treburile cooperativei. Nu-l scapă nimic, este catalizatorul tuturor acțiunilor și, totodată, gînditorul lor. „Tot ce faci trebuie să fie economic, să fii bun gospodăr și în lucrurile mari și în cele mici, să lucrezi bine pămîntul, dar să cauți să îndrepti banii cu folos și în alte direcții”, rezumă el un principiu după care se conduce 36 ani de zile. C.A.P.-ul are 20 de tractoare proprii îngrijite ca ochii din cap și 6 camioane cu care-și transportă singur recolta, ca să nu mai depindă de alții. A ridicat cu munca oamenilor și banii cooperativei o brutărie, o moară cu valțuri, o fabricuță de cărămidă, magazine de cereale, saivane călduroase pentru oi etc. A strîns din județ fierul vechi aruncat de alții și a obținut pe el 3 milioane de lei. Pe nesimțite, fără surle și tobe, C.A.P.-ul se autofinanțează din 1970, avînd permanent în cont 2-3 milioane de lei. Cei peste 8 000 de locuitori se ocupă de cîmp, dar și de comună. Așa cum ne spune secretarul de partid Ion Spirea, și el unul din fiii satului, la Poiana Lacului sînt 5 școli cu etaj, din care una înălțată de săteni în 3 săptămîni, 2 grădinițe, un mic cvartal de 4 blocuri, o covrigărie, un atelier de puțuții, un centru de quick-cola și curge apă curentă la băile din case. Pe pereții primăriei sînt la loc de cinste numeroase premii ale formațiilor artistice, ba chiar două diplome de locul întii de la festivaluri din Iugoslavia și Polonia. Căci Constantin Miu, Constantin Gherghina și alții găsesc timp ca după ce lasă lingă sondă cheia de 23 să mîngîie cu virtuozitate corzile tambalului, apărînd și la televiziune. Comună cu sonde și porumb, cu permanență și vrednicie, cu oameni care vor să lase ceva în urma lor.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Pământul e al celor harnici

Consecvenți celor afirmate în numărul trecut al revistei și anume că bogățiile toamnei se string prin strădania și vrednicia tuturor locuitorilor comunei, publicăm în aceste pagini rezultatele unui nou raid în județele Buzău, Brașov, Vilcea și Teleorman. Zilnic, sintem martorii unor exemplare fapte de muncă, ai unor deosebite eforturi depuse în vederea stringerii cit mai rapide și cu maximum

de atenție a întregii recolte, astfel ca roadele ogorelor, a trudei de peste an să fie transportate și adăpostite în cele mai bune condiții. În spiritul sarcinilor subliniate la Plenara C.C. al P.C.R., cooperatorii, mecanizatorii, specialiștii, locuitorii satelor dovedesc, printr-o mobilizare promptă și o temeinică organizare, că își cunosc îndatoririle, că își

respectă promisiunile, bazele de recepție înregistrați oră de oră cotele înalte ale hărniciei lor. Reportajele pe care vi le înfățișăm oglindesc această stare de lucruri, atrăgând atenția însă și asupra unor anomalii în ceea ce privește transportul sau intrarea produselor în baze. Dar, mai mult despre aceste neajunsuri, în concluziile grupajului.

Baza de recepție — foc continuu

Deși speram ca vremea să fie frumoasă, sîmbătă, 10 octombrie, Buzăul și-a întîmpinat cu totul altfel călătorii sosiți cu trenul la cea oră a dimineții: din picla densă, risipită parcă cu migală prin toate ungherele orașului, stropi mărunți se cerneau monoton pe caldarîm. Burnița. După cîțva timp, cînd a început cu adevărat ploaia, mă aflam deja la una dintre bazele de recepție a produselor agricole...

Autocamioane, tractoare cu cite două remorci și căruțe, gemind parcă sub povara încărcăturii, își croiesc drum, care cum pot, către punctele de descărcare. În această învîlmășeală aparentă, boabele aurii de porumb domină toți coplesitor întreaga imagine, suplinind parcă absența razelor de soare. Caut din priviri un om cu care să pot schimba o vorbă.

— Șeful bazei? — Îmi răspunde tot printr-o întrebare un tînăr blond, în timp ce-și scutură de palma stîngă șapca udă. Mai bine vă gîndeți să căutați un ac în carul cu fin! E aici, cum să nu fie? „Mișună” însă peste tot!

Dau să plec și după cîțiva pași tînărul mă strigă; îmi face semn către un autocamion care oprește în apropierea lui.

— Ce e, măi, Neculai, ți-ai terminat treaba? — i se adresează bărbatul care coboară de lîngă șofer.

— Nu, tovarășe director, dar dînsul se interesa de șefu'!

Discuția se infiripează rapid iar invitația lansată reprezintă exact ceea ce așteptam...

— Nu, deloc nu mă stînje-niți! — îmi răspunde Constantin Ivănescu, în timp ce mașina rulează pe șoseaua care duce spre Padina. Ori-cum — continuă dînsul — de 11 ani încoace, de cînd mi s-a încredințat conducerea ICAPFA-ului, mai ales acum, în vremea campaniei, trec zilnic pe la cit mai multe baze de recepție. E bine ca oamenii să te știe aproape. Și mai știți cum e: una e să te informezi prin telefon, alta e să vezi cu ochii tăi, la fața locului, cum merge treaba! În plus, dacă se ivește vreo problemă o poți rezolva operativ, pe loc! Nu exagerez nici-cum: la noi e ca într-o mare fabrică. Mai întîi de toate, nu se admit timpi morți; se lucrează non-stop zi și noapte — ca să zic așa — în flux continuu. De pildă acum, porumbul care ni se încredințează dacă nu este condiționat așa cum trebuie și rapid se poate deprecia chiar într-o zi sau două. Asta ar însemna anularea întregului efort, de aproape un an, al oamenilor care, încă de la pregătirea terenului și însămînțări și pînă la cules au trudit pentru fiecare bob în parte.

— Cam cît durează acest proces de condiționare premergător depozitării?

— Depinde de calitatea porumbului. Vedeți, s-ar putea crede că odată descărcat la bazele de recepție, porumbul,

în mod automat, se depozitează și gata. Dar pentru depozitarea și păstrarea lui în condiții optime sînt necesare o serie întreagă de operații menite să-l protejeze, să-l ferească de riscul deprecierei. Se începe cu eliminarea corpurilor străine, cu sortarea, în funcție de gradul de umiditate; se ajunge la operații de tarare și uscare, care trebuie să aducă porumbul la procentul optim de umiditate impus de condițiile de depozitare. Am ajuns la Pogoane cînd soarele tocmai se arăta dintr-un nori. Și aici, porumbul este adus cu toate mijloacele de transport: căruțe, autocamioane, tractoare cu remorci. În incinta bazei, dintr-o căruță supraîncărcată cîțiva știuleți alunecă pe jos; căruța se oprește și știuleții sînt adunați cu grijă. Cu gîndul că acesta a fost poate un caz fericit, privesc de jur împrejur. Insoțitorul meu, zim-

tuit, ne-am oprit la diverse soluții, am încercat în fel și chip să reducem pe cît posibil folosirea motorinei. Rezultatul — în prezent avem două instalații solare de uscare, 4 uscătoare care funcționează cu gaze, precum și uscătoare combinate care permit și folosirea combustibililor solizi. În ansamblu, consumul de motorină s-a redus cu 65—70 la sută. Numai aici, la Pogoane, de la un consum lunar de 100 tone de motorină, am ajuns ca 2 tone și jumătate să ne fie suficiente pentru aceeași perioadă de o lună. Asta înseamnă ceva.

Notez, atent, totul. A daug, deci, și primele cuvinte pe care Constantin Ivănescu mi le adresează după ce urcăm în mașină: Măria Sa, Porumbul, din clipa în care intră pe porțile bazelor de recepție trebuie protejat și îngrijit întocmai ca un copil...

Amplasată în plin cîmp, tocmai pentru a prelua cit mai operativ porumbul, baza de recepție de la Padina are un specific anume: aici se depozitează porumbul-știuleți.

— Nu cumva acest mod de

Una arată cîntarul la noi, alta la ei

Sîmbătă 10 octombrie, la ora prînzului, pe un timp numai bun pentru recoltat, peste șase sute de cetățeni mari și mici ai comunei Vulcan nu mai pridideau cu strînsul cartofilor, pentru ca seara, la încheiatul socotelilor, cele 400 de tone pe care și-au propus să le recolteze în această zi să se afle în baza de recepție. În treacăt fie zis, febrilitatea campaniei propriie și acestor zone în care se cultivă cartoful o simți încă din Brașov în gară, autogări, întreprinderi, cunoscuta legumă devenind un fel de cauză a tuturor, orarul mijloacelor de transport între comune, precum și al magazinelor sătești ținînd seama de această prioritate — recoltatul. Revenind la grija locuitorilor din Vulcan de a nu uita nici măcar un singur cartof în cîmp, se cuvine să arătăm că spre deosebire de anii trecuți, datorită unei mai exacte organizări, multe

aproximativ 6 milioane lei), remorci pentru toate autocamioanele, cinci la număr, vom înțelege mai exact cum au crescut veniturile cooperativelor și cum se transportă la vreme în cele mai bune condiții, recolta. „Nu închiriem nici o mașină din altă parte, afirma primarul Stelian Ioana și cîștigăm dublu. Chel-tuim mai puțin, facem o economie importantă de combustibil, recoltăm, transportăm la vreme și nu pierdem nimic. Într-o lună, transportăm pe 10 000 tone produse”. Și în acest an metodele celor din Vulcan dau roade. Programările pentru recoltat se fac cu două zile înainte, astfel că fiecare știe cum să-și aranjeze treburile. „Se culege atît cît se poate transporta într-o zi, spunea primarul. Nu rămîn peste noapte cartofi în cîmp, să dea peste ei o brumă sau o ploaie, după cum nu-i usucă nici soarele în așteptarea utilajelor de transport”.

Se poate spune, așadar, că întreaga suflare a Vulcanului își face datoria în campania de recoltat și însămînțat. Hărnicia lor, grija de a nu se pierde din produse, fie rătăcite în cîmp, fie intrate în traistele unora care n-au contribuit cu nimic la producerea recoltei, se concretizează la bazele de recepție, la ora aceasta, repetăm, 10 octombrie C.A.P. Vulcan mai avînd de strîns cartofii pe o suprafață de 40 hectare. Îl lăsăm pe primarul Stelian Ioana să explice despre ce e vorba: „Lucrurile sînt simple. Avem mijloace de transport, prin grija forurilor județene și a C.F.R.-ului, sînt și vagoane suficiente, dar cîntarul din Gara Bartolomeu dă mari diferențe, peste 4 000 kg la un vagon. Avem și noi o basculă n-are nici doi ani, verificată, au și celelalte cooperative din județ. Una arată cîntarul la noi, alta la ei”. Așadar, sute de locuitori ai comunei, sute de copii se străduiesc ore în șir, în plin soare, să nu piardă nici un cartof, se îngrijesc ca nimeni și nimic să nu dijmuiască recolta și rezultatele să fie pe măsura efortului tuturor, pentru ca o basculă defectă să-i fure cu mii de kilograme. Unde se duc aceste diferențe? Cine-i despăgubește pe săteni de ceea ce pierd? Și, mai ales ce li se poate spune oamenilor, care nu-și îngăduie să pună în sacoaș seara, pe întuneric, după o zi de muncă, nici măcar un singur cartof, atitudine care ține în egală măsură de datorie și demnitate, de către cei care au obligația să păstreze în stare de bună funcționare un simplu cîntar?

Altfel spus, rîvna firească de a stringe și ultimul cartof precum și vigilența ca produsele să nu fie deturnate din drumul lor normal devin absurde dacă, în final, poți fi păgubit atît de lesne cu mii și mii de kilograme. Este aceasta o chestiune de etică, dar și de contabilitate.

bind, îmi surprinde privirea:

— Risipa este exclusă! Aproape în întregime, lucrătorii întreprinderii noastre au fost repartizați la bazele de recepție, la C.A.P.-uri, într-un cuvînt, pretutindeni unde se muncește, tocmai pentru a preîntîmpina și a elimina neajunsurile.

Inginerul Cristea Mușat, șeful bazei, ne iese în cale:

— Porumbul care ne-a sosit astăzi e umed. O să ne cam dea de furcă!

— Făi mai băgați niște vreascuri pe foc măi băleți! zice Constantin Ivănescu.

Nu prea înțeleg gluma directorului. Ceva mai tîrziu însă, cînd ne oprim lîngă o stivă alcătuită din fel de fel de crengi uscate, bucăți de scîndură putredă, rumeguș și alte resturi de tot felul, aflăm un amănunt interesant:

— Pînă nu demult, pentru uscarea porumbului, la această bază se consumau în fiecare lună aproape 100 de tone de motorină. Asta ne-a pus pe gînduri. Fiind, de fapt, inginer mecanic, mi-am zis că lucrurile nu pot continua așa. Am ales un colectiv de oameni destoinici, ne-am sfă-

preluare și depozitare în cîmp generează unele efecte negative?

— În nici un fel! — îmi răspunde Ion Patrianu, șeful bazei. Aici, porumbul se află din toate punctele de vedere în deplină siguranță. De asemenea, printre avantajele se află și acelea că mijloacele de transport nu se deplasează pe distanțe mari, că se economisește combustibil, că se economisește timp. Începînd cu acest an, dispunem de 126 de pătule octogonale cu descărcare gravitațională de care se ocupă numai 8 oameni. Deși ne aflăm în plin cîmp, toate operațiile — descărcarea, transportul la pătule etc. — sînt mecanizate, fapt care oferă multe avantaje. În plus, risipa de orice fel este exclusă, iar condițiile de depozitare sînt dintre cele mai bune.

Fără voie, mi-am amintit de vorbele directorului: „Măria Sa, Porumbul, din clipa în care intră pe porțile bazelor de recepție trebuie protejat și îngrijit întocmai ca un copil!”

CONSTANTIN BALACCIU ■

RAZVAN BARBULESCU ■

și piinea este tot a lor

Ce înseamnă să-ți drămuiești timpul

Maria Gheorghe, președinta C.A.P.-ului Mihăiești ne spune că transportul recoltei se face, în exclusivitate, cu forță animală. În fiecare zi se culege atât cât se poate transporta în baza de recepție, în așa fel încât să nu rămână peste noapte nici un știulete în cimp. Nu-mi vine să cred. Nu zărisem nici o singură căruță pe drum. Și nu ajunsesem la Mihăiești la amiază! „E adevărat că până la prinz nici nu le veți vedea. Ajung după ce sătenii recoltează parcela planificată pentru ziua respectivă.” Era simbată. Cu o zi înainte ploaie și de dimineață plutea o ceață lăptoasă. După lucrurile lăsate la capătul rîndului bănuiai prezența oamenilor în lan. Cîte opt sau zece țărani iau o parcelă. Asta înseamnă 15 rînduri. Numai că ce termină depănușatul amă căruțele pentru a le încărca. Ele intră în cimp cînd s-a croit un drum de trei rînduri, de pe care taie și cocenii, ca să nu strice sau să calce porumbul. Ritmul mediu zilnic de recoltare este de 10 hectare, iar încărcătura unei căruțe poate ajunge la 1500 de kg și chiar 2000, atunci cînd scortării sînt mai înalți. De aici pleacă spre F.N.C., la C.A.P. sau spre I.C.A.P.A., bazele de recepție și depozitare ale recoltei. La ce distanță sînt aceste baze? Și recepția cine o face? Distanțele către cele trei baze, îmi răspunde președinta, sînt de 7 km pînă la F.N.C., de 2 km pînă la C.A.P. și de 6 km pînă la baza volantă I.C.A.P.A., stabilită la Baleta, un sat ce aparține comunei. Vedem cum grămezile depănate erau încărcate în că-

ruțe, cum se tăiau cocenii și se făceau snopi, pentru a fi duși apoi la baza furajeră. La cele cinci ferme vegetale, ale C.A.P.-ului s-au constituit comisii de recoltare din care fac parte: șeful fermei, un economist și doi membri co-operatori. Nici o căruță nu pleacă fără a avea un bon pe care se trece numele chirigiului și numele celui ce-a recoltat. Dacă în căruță se mai află și saci, sînt trecuți și aceștia. După ce ajunge la bază este cîntărită și descărcată. Timpul dus-întors al ei este de un ceas. Mergem pe urma lor. La F.N.C. fluxul transportului este ritmic. Operativitatea celor ce cîntăresc cantitățile exclude pierderea de vreme. La baza volantă de la Baleta, nu se înregistrase nimic în acea zi. Ploaia din ziua precedentă mărise limita de umiditate admisă și nu se putea face recepția, pînă ce nu se mai epavora apa din știulete. În curtea bazei erau aliniate 13 pătule pline și acoperite cu folie pentru a fi protejate. Aceste pătule se assemblează la fața locului, în funcție de cantitățile ce se primesc. Au fost zile cînd s-au descărcat și trei căruțe. Din cele 1800 tone planificate erau realizate 1200. Așa cum ne spunea președinta, s-a urmărit recoltarea, în primul rînd, a suprafețelor ce urmau să se însămînțeze cu grîu. Recolta a fost bună, soiul 380 comportîndu-se bine la tipul de sol existent, cu toate că au mai fost zone, în special cea de deal, unde maturizarea porumbului a fost întîrziată. Dacă și timpul va continua să fie bun, atît recoltatul cît și însămînțatul vor fi încheiate în cel mult trei, patru zile.

Pare-se că rezultatele celor din Mihăiești contrazic vorba potrivit căreia, cine face două lucruri deodată, unul iese mai puțin bine. Ceața din zori se ridicase. Și pe șosea căruțe cu scortări mergeau agale sub greutatea știuleților de porumb.

Era la amiază cînd am ajuns în comuna vecină, Băbeni. Aproape de intrarea în Băbeni este sediul C.A.P.-ului. Era puțin probabil să-l găsim pe președinte. Contabila mi-a spus că este în cimp. La ferma Valea Mare, la vreo patru km distanță. Mă oprisem într-o intersecție. Puțin în dreapta, citeva tractoare arau. Se făcea un drum în pantă pînă să ajung la ele. Președintele, Constantin Andronache, împreună cu inginerul șef și șeful secției mecanizare, supravegheau însămînțarea cu grîu a ultimei parcele. Și, aici, căratul porumbului s-a făcut cu atea-

jale. Bazele de recepție de la F.N.C. și I.N.C. sînt situate chiar în incinta fermei 1, așa că problema distanței n-a existat. Da, recoltatul porumbului nu mai era „urgența întâia” și nici însămînțările de toamnă. Urmău alte lucrări.

Seara, cînd am ajuns la Direcția agricolă județeană, directorul general nu sosise din teren. Cînd a venit, avea să-mi confirme o stare de fapt ce-mi era cunoscută: de a nu se lăsa porumbul în cimp, de a culege atît cît poate fi transportat. „Sînt sigur că, pînă la apariția acestor rînduri, vom putea raporta terminarea recoltatului și a însămînțărilor de toamnă în județ, continuînd cu arăturile adînci de toamnă, așa cum ne-a indicat secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu”.

MARIA BOGDAN RADU ■

„Avem nevoie de mașini, nu de promisiuni”

Cerul ca de plumb. Ploaia, o burniță mărunță și rece. Cu toate acestea, pe pămînturile celor trei ceapeuri ale comunei Botoroaga din județul Teleorman, la numai 15 kilometri de Vidale, campania de recoltare a porumbului și-a sfeclii de zahăr, inclusiv celelate lucrări agricole de toamnă, se desfășura, în mare, conform planificărilor. În mare, pentru că, așa se mai întimplă, din păcate, una e ceea ce planifici și alta ceea ce faci efectiv. În acea zi, la culesul porumbului și-al sfeclii de zahăr, se aflau aproape 850 de oameni. O forță de muncă suficientă pentru ca recoltatul să se desfășoare normal, ritmic. Dintr-o suprafață totală de 1897 de hectare cu porumb au fost culese, pînă în acea zi, 1100. În ceea ce privește sfecla, din cele 330 de hectare au fost culese doar 132. Cifrele, în sine, nu sînt nici foarte bune, dar nici prea rele. În fond, comuna Botoroaga nu este una din comunele cu rezultate deosebite. Și, poate, tocmai din acest motiv am bătut, o zi întreagă, pe burniță ogoarele celor trei ceapeuri, din Botoroaga, Tîrnava și Valea Cîrșului. Am vrut să luăm, ca să zicem așa, pulsul mediu al campaniei de toamnă dintr-o comună oarecare. Ne-am bucurat că oamenii sînt în cimp, că se fac eforturi ca toată recolta să fie strînsă fără nici cea mai mică pierdere, că ogoarele, eliberate, sînt grabnic arate, pregătite și apoi însămînțate. Ne-am făcut o

idee privind pulsul campaniei, notînd că la arat se aflau 14 tractoare, la pregătire se aflau 26 de discuri, iar la semănat se aflau 17 semănători. În același timp, ca să trecem în revistă tot parcul mecanizat, la recoltarea porumbului lucrau 6 combine pe patru și trei rînduri, plus alte două combine. C-12 pentru porumb boabe. Dar, în principal, culesul se face manual, pe echipe și am notat, spre exemplificare, numele cîtorva din cooperatorii pe care i-am întîlnit în lanuri: Voicu Pălici, Ioana Ducuță, Floarea Marin, Dumitru Terpezan, Doina Pălici, Floarea Pălici, Elena Preduș, la Botoroaga, sau Ștefan Dorobanțu, Ilie Voinea și Floarea Tîrnăcop, la Stejarul. Dincolo, la Valea Cîrșului, i-am întîlnit pe Ioana Olteanu, Ioana Dorobanțu, Gherghina Popa și Dumitru Parpandel, sau, la Tîrnava, pe Apostol Popa, Gheorghe Cojocaru, Ion Grigoraș, Vergea Ceaușu și Iulian Neacșu. Se muncea, cum spuneam, cu spor, cu nădejde, în pofida ploii mărunte și-a timpului nu prea prielnic. Alît la sfecla de zahăr, cît și la porumb. Dar necazul cel mare al oamenilor nu era timpul, care, oricum, avea să se îndrepte, ci transportul recoltei spre bazele de recepție. „Culegem, avea să ne declare, primarul comunei, Gheorghe Terpezan, în grafic, cam 110 tone pe zi, dar cu transportul stăm rău. Avem la ora actuală, în cimp, aproape 200 de tone de porumb și 250 de tone de sfe-

clă. Folosim din plin atelajele și cele 6 cupluri (trei tractoare cu cite două remorci suprainălțate), care ar trebui să facă trei curse, dar distanța pînă la Drăgănești-Vlașca e mare, 17 kilometri, drept pentru care nu reușim să facem decît două curse. Ni s-au promis, înainte de campanie, mijloace pentru a transporta zilnic 25 de tone. Dar pînă în clipa de față nu am primit nimic. Ultima promisiune e de-acum trei zile, dar ce să mai zicem cînd întreg C.U.A.S.C.-ul trebuia să primească cinci cupluri de mașini și n-a primit, pînă acum decît două? Dar, știți, n-aș vrea să scrieți în așa fel încît să se supere pe noi. Poate că, pînă la urmă, tot ne ajută și ei, cei de la autobază, cu vreun mijloc de transport”. Cînd va fi oare acest „pînă la urmă”? După încheierea campaniei de recoltare?! După ce sfecla de zahăr își va fi pierdut toate calitățile?! Lăudabile efortul și înțelepciunea cooperatorilor din comuna Botoroaga, de a acorda prioritate sfeclii de zahăr, mai expusă deprecierii. Dar, în contrast cu truda lor, parcă prea mare nepăsare a celor ce răspund de transporturile din Alexandria! Dinșii nu știu, sau n-au înțeles, ceea ce au înțeles cooperatorii din Botoroaga, că fabrica de sfeclă de zahăr din Zimnicea nu are materie primă pentru a funcționa la întreaga ei capacitate?! Mai avem aproape 200 de hectare de sfeclă neculeasă, ne-au declarat oamenii. Dacă o culegem, se depreciază. Dacă nu culegem, sîntem criticați că am rămas mult în urmă cu graficul. Cum să facem ca totul să fie bine?! Am încercat, firește, să luăm legătura cu factorii de răspundere din Alexandria. Ba chiar am luat legătura, telefonic. Ni s-a promis că tovarășul director Marinescu (să ne ierte că nu i-am aflat numele întreg!) va fi informat și că se va face tot posibilul. Dar nu de promisiuni duc lipsă oamenii, ci de mijloace de transport. Recolta trebuie să ajungă cît mai repede în hambarele bazelor de recepție și la fabricile de prelucrare. N-avem voie să irosim roadele pămîntului, printr-o lipsă de organizare a transportului. Este în joc avuția țării, munca de un an de zile a cooperatorilor. În rest, cum spuneam, în toate cele trei ceapeuri ale comunei Botoroaga, se muncește, în linii mari, ba chiar și în amănunt, cu sîrg și responsabilitate, de dimineață și pînă seara, pe ploaie sau pe vînt, cu gîndul că, pînă la urmă, totul va fi bine. Ar mai fi ceva de făcut, adică promisiunile celor de la transporturi să devină o realitate cît mai curînd cu putință.

VICTOR NIȚĂ ■

Porumbul în clipele de examen pentru bunii gospodari
Cu mic și mare, în bătălia toamnei

Spre deosebire de concluziile reportajelor noastre apărute în urmă cu o săptămînă, care vizau în primul rînd abdicarea unor locuitori ai comunelor de la prima lor indatorire din acest anotimp — recoltatul produselor — ne bucurăm ca, de data aceasta, să constatăm că în locurile prin care am trecut, campania este ceea care rostuiește întreaga viață a satului, că obștea își consideră datoria împlinită numai atunci cînd roadele toamnei sînt la adăpost. Dar relatările paginilor de față scot la lumină și neajunsuri care diminuează recolta, care întîrzie expedierea produselor spre destinație — baza de recepție. Promisiunile nu pot înlocui mijloacele de transport promise cooperatorilor din Botoroaga, astfel încît sfecla care zace pe

cimp să dea de lucru fabricii din Zimnicea, după cum bascula defectă din Gara Bartolomeu n-are darul să-i mobilizeze pe locuitorii Vulcanului care înțeleg să onoreze campania cu eforturi măsurate în zile-lumină. Remintînd ideea pentru care pledăm, și anume că bogățiile toamnei nu pot fi strînse în întregime decît prin rivna tuturor, nădăjduim că și cei ce răspund de asigurarea transportului produselor din județul Teleorman, precum și specialiștii care au în înfrînere cîntarul din Bartolomeu (și n-ar fi rău să fie verificate toate aceste utilaje, dată fiind utilizarea lor permanentă în această perioadă) să sprijine eforturile cooperatorilor, pentru ca într-adevăr să nu se piardă nimic, să se cunoască exact prețul muncii fiecăruia.

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ La scrisoarea lui Stelea Pura din București, în care acesta se referă la faptul că Mihai Marcel, posesorul autoturismului Dacia nr. 1-BZ-9519, l-a accidentat grav, fiind necesară internarea de urgență la Spitalul orașenesc din km. Sărat, — ne răspunde Procuratura Generală a R.S.R.: „Vă comunicăm că obiectele formulate fiind întemeiate s-a declarat recurs extraordinar împotriva sentinței civile nr. 1396, din 18 septembrie 1986 a Judecătoriei Rimnicu Sărat, dosarul fiind trimis la 21 iulie 1985 spre soluționare la Tribunalul Suprem”.

■ Mă numesc Cristina Pletea, am 37 de ani și datorită unei infirmități sint internată la Căminul-spital din Babadag, str. 30 Decembrie nr. 33, județul Tulcea. De ce mă adresez revistei? Pentru că v-aș solicita un oarecare sprijin moral, dacă nu cumva și cer prea mult. Poate pentru că nu există speranță în ameliorarea bolii mele, mă simt adesea deprimată, monotonia fiecărei zile determinându-mi o stare de descurajare. De aceea i-aș ruga pe cei care au timp și dorința să-mi scrie, să o facă, asigurându-mi că scrisorile vor constitui pentru mine o frumoasă preocupare care cu siguranță îmi va reîncălzi sufletul. Din adâncul inimii le mulțumesc anticipat.

■ Trei răspunsuri favorabile privind trei cazuri deosebite. **Consiliul popular al sectorului 1 București** ne răspunde că **Viorica Magda Sarmiza din Calea Griviței 222**, fiind pensionată pe caz de boală și solicitând recalcularea contribuției bănești pentru anul 1987 a fost scutită de plata acesteia. În aceeași problemă, **Consiliul popular al sectorului 5** ne face cunoscut: „Analizând situația lui **Ion Benta din str. Humulești nr. 4**, s-a dispus recalcularea contribuției bănești la 230 lei, precum și reducerea celor 6 zile de muncă ce v-a revin”. De asemenea, **Consiliul popular județean Gorj** ne înștiințează că **Ion Timplaru din comuna Dănciulești** se încadrează în prevederile art. 42 și 49 din Legea 1/1985: „Biroul executiv al Consiliului popular comunal Dănciulești, cu adresa nr. 1010 din 11 august a.c., a comunicat lui I. Timplaru că l-a scutit de contribuția în muncă pe anii 1986 și 1987”.

■ Avem, într-un mic sat de munte de pe lângă Orăștie, un cătun numit Mada (județul Hunedoara), unde a funcționat un oficiu P.T.T.R., și de unde locuitorii acestui sat îndepărtat au putut comunica, prin telefon în caz de urgență, cu oameni din diferite zone ale țării, cu copiii și rudele lor — ne scrie **Simion Costea din Mada**, în numele sătenilor săi. Oficiul poștal s-a mutat în comună, dar telefonul a rămas în sat. Avizele telefonice nu ni se mai înmânează, iar despre posibilitatea de a da fie și măcar un singur telefon, contracost, firește, nici măcar nu poate fi vorba! Telefonul ar trebui mutat și el poate chiar în incinta magazinului sătesc.

Sperăm că **Direcția județeană P.T.T.R. Hunedoara** va lua măsurile cuvenite.

■ Alte vești favorabile pentru cetățeni care ne-au solicitat sprijinul privind clarificarea situației lor profesionale. **D.P.M.O.S. Bacău** ne răspunde că **Speranța Tănăsă din Bacău** a fost repartizată la întreprinderea de legume și fructe Bacău; **D.P.M.O.S. Iași** ne înștiințează că **Gavril Mihai din satul Valea Lupului** a fost încadrat la întreprinderea de exploatare și lucrări de îmbunătățiri funciare Iași; **D.P.M.O.S. Prahova** a rezolvat — sperăm definitiv — situația **Elenei Popescu din Ploiești**, în sensul că a repartizat-o la I.C.S.A.P. Ploiești. În fine, **D.P.M.O.S. Neamț** și **D.P.M.O.S. Teleorman** ne încredințează în primul caz că **Elena Luca din comuna Petricani** a fost repartizată la Fabrica de mobilă din Tg. Neamț; iar în cel de-al doilea, **Tudora Vărzaru din Alexandria** a fost încadrată la U.J.C.M. Tulcea.

■ Un răspuns plin de înțelegere primim la scrisoarea **Săndicăi Marocea din Galați**, din partea **Consiliului popular municipal Galați**: „Urmare scrisorilor petente, aceasta a fost invitată la sediul Consiliului popular, și cu sprijinul conducerii Coope-

rativei „Muncă și Artă” s-a creat posibilitatea reîncadrării sa.e pe aceeași post — de țesător covoare — pe care îl ocupa și înainte de întreruperea activității, în vederea îngrijirii copiilor. De asemenea, s-a discutat cu conducerea căminului de copii din zona în care locuiește, pentru înscrierea fetiței sale de 5 ani în învățământul preșcolar.

■ Subsemnatul **Toma Chișănoiu**, pensionar din Rm. Vilcea (str. Armoniei nr. 32, sc. C, ap. 7 — Nord), vă relatez următoarele: În anii 1983—1984 s-a dat în folosință un nou pod rutier peste riul Olt, ce leagă municipiul Rm. Vilcea de fosta comună Goran — actualmente cartier al municipiului vilcean. Podul vechi, estimat la peste 100 000 tone, zace de la acea dată în apele Oltului. Oare nu se gindește nimeni la recuperarea fierului din acest masiv pod abandonat în apă?

Să tragem nădejde că nu este vorba de inființarea unui „muzeu” de obiecte pierdute și abandonate în apele Oltului...

■ Pe platoul Augur al dealului Merezii din satul Cacova — astăzi Fintinele, comuna Săliște, județul Sibiu — se află mormintele eroilor din Regimentul II Vilcea, căzuți în ziua de 9 septembrie 1916. Ei au tinut piept cu curaj trupelor germane, spunind pentru înția dată: „Pe aici nu se trece!”.

În anul 1973, din inițiativa unui fiu al satului Cacova (Fintinele), pe nume Stanciu Stoia, medic pensionar, mormintul eroilor a fost complet refăcut. A fost amplasat în a satului cu o placă comemorativă, se spune în scrisoarea semnată de **Peter Sragher din București** (bd. Aviatorilor nr. 61). Mai mult chiar, în aceeași localitate sibiiană, din inițiativa aceluiași inimos fiu al satului (cu concursul nemijlocit al cetățenilor) s-a ridicat un splendid monument închinat eroilor români căzuți în cele două războaie mondiale.

Frumos, nobil exemplul.

■ **Ilie Toaci** din comuna Moldovița (județul Suceava) i-a promis o căruță cu lemne de foc **Marei Ciobanu** din aceeași localitate suceveană **Moldovița**. Femeia, credulă, i-a achitat anticipat atât lemnele cit și transportul. Cînd s-a văzut **Ilie Toaci** în posesia frumuselei sume, dus a fost. Femeia a așteptat un semn, dar, nici tu lemne, nici tu bani. Cerindu-ne sprijinul pentru clarificarea acestei situații, sintem în măsură să reproducem răspunsul **Tribunalului județean Suceava**: „Au fost făcute investigațiile de către executorul judecătoresc și s-a stabilit că debitorul lucrează la U.F.E.T. Cimpulung Moldovenesc, sectorul de exploatare Moldovița. Prin urmare, a fost inființată poprire asupra veniturilor debitorului **Ilie Toaci**, la locul de muncă indicat mai sus”.

■ Mulțumind pe această cale pentru sprijin **Consiliilor populare municipale din Galați și Piatra Neamț** — sintem în măsură să-i aducem la cunoștință lui **Valeriu Brudariu, om al muncii la A.F.D.J. Galați**, că l s-a repartizat, din redistribuirii, apartamentul nr. 48 din MICRO-21 Galați; iar lui **Ioan Aioanei, din Piatra Neamț**, că l s-a repartizat o garsonieră în bl. A-16, situat pe str. Dărmănești-Nord.

■ 88 de cetățeni din satul **Săcălușești, comuna Agapia, județul Neamț** ne roagă să intervenim pe lângă I.T.A. Tg. Neamț pentru a reglementa mersul celor două autobuze — de la orele 6 și 15,40 — pe ruta Tg. Neamț — Săcălușești. De circa 15 ani aceste autobuze transportă elevii și oamenii muncii navetiști din Săcălușești în orașul Tg. Neamț. Rugămintea noastră este cu atât mai mare — scriu și semnează toți cei 88 de săcălușeni — cu cât nu avem absolut nici un mijloc de transport pe ruta respectivă.

■ Primim de la **Ministerul Justiției**: „Vă restituim alăturat scrisoarea formulată de petiționarul **Aldica Ioan Marian din Rîșnov, județul Brașov**, însoțită de referatul nr. 961/1987 al procurorului șef al Procuraturii județene Prahova, precum și copia răspunsului către petiționar. Menționăm că răspunsul către petiționar a fost dat de către respectiva unitate de procuratură, deoarece pentru accidentul feroviar la care se referă petiționarul, s-a dispus neînceperea urmăririi penale, prin rezoluția din 18 iunie 1986. Prin urmare,

Scrisoare comentată

Dansul miresei

Ioan Crăciun, om al muncii la I.M.U.A.S. Maramureș, face o propunere nu lipsită de teme: de a insera mai frecvent în coloanele „Flacării” aspecte privind viața și activitatea tineretului, așa cum sint ei, cu bucuriile și necazurile lor, cu apanajele atât de specifice vârstei și preocupărilor lor tineresti. Și, fiindcă e miezul blind al toamnei, vremea nunților, ne trimite câteva rânduri despre o nuntă, — nuntă la care el și tinăca sa consoartă au participat într-o comună maramureșeană. Pentru noblețea gestului dar, mai cu seamă pentru frumusețea arhaică a textului, reproducem din el: „Gospodari Dumneavoastră, voim a vă da de știre vouă și familiilor voastre că noi (...) hotărîtu-ne-am a ne uni pe vecie, drept pentru care vă poftim la nunta noastră. Pentru o mai bună știință, afla-veți că rinduit-am la ceasul de toamnă spuzit, dimpreună cu părinții noștri (...), a noastră nuntă către prinz, la ceasurile 14, după care purcede-vom la ospăț, după datina străbună, la locul sătesc (...) iar pentru o mai bună putere de întărire a celor mai sus scrise, poruncim-a nașii noștri (...), să se pună pecetea pe această carte”. Deși cu o oarecare întîrziere, gîndul senin ne zboară la o tradițională urare: Fie ca sigiliul traic al noii familii să pecetluiască de-a pururea casa dumneavoastră de piatră, în care să aveți copii mulți și frumoși.

Ioan Crăciun scrie că în genere a fost o nuntă izbită, exceptînd poate un singur incident. O pățanie hazlie în fond, cu consecințe însă imprevizibile. Puțin după miezul nopții, cînd se obișnuiește a se desfășura dansul miresei, cînd oaspeții dau daruri tinerilor, „însurăței”, soacra mică s-a miniat foc și a făcut un gest nelalocul lui. A închis darurile — inclusiv niscaiva bani pe deasupra — într-o cameră lăcătușă (doar nunta se desfășura în casa lor) — sever ținute sub cheia și supravegherea sa. Lumea bună a zis că a-nghiontit-o oboșeala, că s-a-nrădăcinat neliniștea și s-a cuibărit nesomnul în ea, că nu-i bine să pizmulești pe cei ce se-nvrednicesc să facă azi nuntă, așa că nuntasii și-au văzut de petrecere, pe-ntrecuteala. Doar socrii mari au părăsiit imediat nunta. Din misivă mai deducem un alt aspect: tinerii au rămas să locuiască la părinții fetei în comuna situată doar la cîteva km de Baia Mare. Ce a urmat? Au urmat timpuriile neînțelegeri cu soacra: „S-a făcut mină-spărtă, nevolnicul ăsta”, zicea femeia către fie-sa. „Ce fel de trai e și ăsta, că trebuie să dau socoteală pentru 10 lei soacra-mi”, sporovăia incudat tînărul bărbat. „Trăncănesc ziua-ntreagă, noaptea-nireagă, iar pe noi nu ne bagă în seamă”, mai zicea soacra ofuscată.

Și nu-i numai asta partea proastă. Tînăra pereche abia înghebată este pe cale deznădăduită, gata să se despartă, scrie semnatarul. Și asta numai din cauza unor prejudecăți și a unor metehne demult depășite. „Nu credeți că o familie tînără trebuie să se consolideze locuind fără părinți? Cumva, dați crezare zicalei populare conform căreia tînăra familie se cimentează abia după ce soții au cheltuit 100 kg de sare (în bucate), împreună?”. Da, credem. Credem că în drumul anevoios al temeinicirii unei familii, tinerii trebuie și ajutați. Firește nu cu „sirgul” soacrei al cărei nume ne-ați rugat să-l trecem sub tăcere. Mai credem însă un lucru: cel mai mult și mai mult trebuie să se ajute inșiși tinerii, ei între ei, cum se spune. Drumul în doi nu e prefirat numai cu miresme de tuberoze.

Și, dac-ar fi să rămînem în perimetrul nunților, ne-am opri nu numai la o soacră mică, ci și la un mire „sportiv”. De data asta depeșa este venită din partea rudelor miresei. În comuna Turț, județul Satu Mare, a fost nuntă mare, ca-n povești. În compania oeterei — totul și toate bune! Normal, a urmat voiajul de nuntă. Unde credeți? În străinătate. Apoi? Da, a urmat un „apoi”. Mirele, **Nicolae Marița**, profesor suplinitor (de sport), și-a însușit binisor C.E.C.-ul (cu 90 000 lei) și „sportiv” s-a făcut — cu linia de sosire — rog să vă țineți firea! — la vechea sa prietenă, **Georgeta Pelecaci**, căreia i-a numărat în poală frumusea sumă de 90 000 lei. De cînd așteptară ei o astfel de nebunească fericire și, iată, prilejul abia că s-a ivit. Și nu erau ei dintr-ăia să dea cu piciorul la un atare noroc. Dar, fapta mirelui a fost catalogată drept escrocherie, iar impricinatul a fost repede „delectat” de către organele de urmărire penală. E normal că suma în cauză a revenit cui trebuia. Cum este la fel de normal că fapta a răgea după sine cuvenita pedeapsă. Vă dați desigur seama, stimați cititori, că deși dansul miresei s-a isprăvit cam de mulțisor, acum urmează „darul” în exclusivitate pentru mire.

DORIN SALAJAN

nu a avut loc nici un proces” la instanță, accidentarea s-a datorat cupei exclusive a petiționarului.

La intervenția Procuraturii județene Prahova, Sucursala județeană ADAS Prahova a aprobat să se întocmească formele de către sucursala ADAS Brașov — unde își are domiciliul petiționarul — pentru a i se plăti despăgubirile ce i se cuvin, în urma accidentului.

■ Am absolvit Liceul agroindustrial din localitatea Salonta, județul Bihor. Printr-un concurs de împerejurări, independent de voința mea, am ajuns să nu lucrez în specialitate, care este zootehnia. Fapt pentru care am urmărit cu interes anunțurile de la mica publicitate din ziarul județean „Crișana”, gîndindu-mă că poate se va ivi vreo posibilitate. Și, într-adevăr, pe data de 4 august a.c. a apărut în ziarul mai sus amintit anunțul pe care-l reproduc: „Complexul sericicol Oradea (str. Birsanei nr. 22) încadrează pentru ferma din comuna Bătar un tehnician cu studii medii de agronomie

sau veterinară”. Pe data de 5 august a.c. m-am prezentat la respectiva unitate bihoreană cu sediul în Birsanei 22 și am depus o cerere, conform uzanțelor. Pînă la urmă am aflat că sintem 5 (cinci) candidați și că obligatoriu este, conform legii, să se țină un concurs pentru ocuparea postului anunțat la mica publicitate. Ni s-a spus că vom fi anunțați în scris sau telefonic despre data concursului. Deși m-am adresat unității amintite în nenumărate rânduri în cursul lunii august, data concursului se amîna. Ca, pînă la urmă, să aflu cu stupefacție că postul a fost ocupat fără concurs de către al cincilea „candidat”. Nu este nici corect și nici legal (**Ioan Mihai, comuna Tinca, str. Traian nr. 16, județul Bihor**). Într-adevăr, procedeu nu este legal.

■ În revista „Flacăra” din 4 septembrie 1987 am citit un interesant articol privind o construcție de minimotocicleta — scrie **Aurel Neagu din Sebeș** (str. Mihai Kogălniceanu, bl. 130, sc. A, ap. 45, județul Alba). Pro-

iectant și constructor de mini-vehicule este **Iustin Capră**. Se pare că acest constructor de mini-vehicule este destul de cunoscut în țară. Vrem să știm cînd le vom găsi în magazinele de specialitate.

Pagină realizată de DORIN SALAJAN

Poșta redacției

Pascariuc Ilie — Reșița: Vă rugăm să reveniți cu o scrisoare în care să menționați exact unde ați lucrat, în ce calitate și pe ce perioadă. ● **Chiriță Ion, Barbu Ion ș.a.** — localitatea 30 Decembrie (Sector Agricol Ilfov): Credem că trebuie să plătiți ratele restante, conform poliței de asigurare. ● **Cojanu Iancu** — Brașov: Am primit 2 reveniri, în iulie și septembrie, dar nu și scrisoarea cu contestația. Vă rugăm să reveniți. ● **Ștefănescu Gheorghe** — Horezu: Ne scrieți ceea ce nu susțineți, nu credeți și nu vă interesează, dar n-am înțeles ce s-a întimplat de fapt, dacă s-a întimplat ceva și ce doriți. ● **Budîșteanu V. Ioana** — sat Remus, com. Frătești (Giurgiu): Obiectul care vă trebuie stă la dispoziția dv. la întreprinderea comercială de stat mărfuri industriale Giurgiu, str. Gării 84, tov. director **Lucian Nicolaescu**. ● **Amelian Vasile** — com. Carcaliu (Tulcea): Este foarte bine că doriți să continuați liceul la seral. Vă dorim succes. ● **Nacu Horațiu** — Bacău: Adresați cerere Filialei CASCOM, str. 9 Mai nr. 25. ● **Luca Maria** — Sibiu: Nu puteți cere recurs într-o cauză la a cărei judecare ați renunțat în instanță. ● **Mindruță Ștefan** — com. Poșta Cîlnău (Buzău): S-a hotărît ca, pentru a fi ferită de noxe în timpul cit este însărcinată, soția dv. să se ocupe numai de evidența statistică și contabilă. Vă dorim să aveți un copil frumos și sănătos. ● **Marcu Daniel** — București: În conformitate cu prevederile Legii 5/1973, situația dv. locativă poate fi rezolvată de I.M.G.B., în ordinea de prioritate înscrisă pe tabel, unde figurați la poziția 635. ● **Radu Eftimie** — București: Potrivit art. 59 al. 2 din Legea 3/1977, aveți dreptul să incasați pensia mamei dv. numai pentru luna cînd a decedat. ● **Suzeanu Ion** — București: Reparațiile la terasa circulației de la etajul 4, programate I.C.R.A.L. Colentina în mai 1984 pentru anul 1985, vor fi executate de S.G.L. nr. 1 în acest semestru. ● **Manolache Gheorghe** — com. Birsănești (Bacău): Nu puteți fi pensionat, deoarece locul dv. de muncă nu se încadrează în Ordinul nr. 59/1966 al Ministerului Muncii și Ministerului Sănătății pentru stabilirea locurilor de muncă cu condiții deosebite, cuprinse în grupele I și II. ● **Vlădoianu Nicolae** — com. Alimpești (Gorj): Ați depășit termenul de 3 ani în care, potrivit art. 176 (2) din Codul Muncii, puteați cere restituirea sumelor reținute. ● **Vuşcă Radu-Vasile** — com. Zăbala (Covasna): Propunerea de transferare trebuie să vină din partea comitetelor executive ale celor două consilii populare județene. ● **Oprîș Marcel** — sat Sănăra, com. Biled (Timiș): 1) În calitate de abonat, aveți obligația să achitați factura pentru consumul de energie electrică în termen de 5 zile de la avizare. Cum ați amînat 18 zile, timp în care vi s-a reamintit încă o dată, supărat trebuie să fiți în primul rînd pe dv. 2) Se poate face separarea instalației pentru fiecare familie dacă proprietarul imobilului depune comandă la I.R.E.T. și suportă cheltuielile. ● **Dincă Ilie** — Băicoi (Prahova): În momentul punerii în funcțiune a unei noi capacități, veți fi transferat la Băbeni. ● **Ujică Dumitru** — Toplița: Unitatea nu v-a desfcăcut contractul de muncă, și pe baza certificatelor medicale pe care le veți depune vi se vor acorda drepturile legale.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Cîntarea României

Confluente artistice

Manifestările Festivalului național „Cîntarea României” — diversificate enorm, cu fiecare ediție — prilejuiesc tot mai mult confluente binefăcătoare a artei profesionale cu cea de amatori. Transferul de calitate artistică funcționează, nu o dată, ca un veritabil motor al inițiativelor, al înnoirii. Iată, de pildă, cu numai câteva zile în urmă, Teatrul muzical „Constantin Tănase” din Capitală, a găzduit un spectacol mai puțin obișnuit, a cărui notă dominantă a fost tinerețea. Pe scena din Calcea Victoriei 174 au urcat șazeeci și patru de școlari — membrii Ansamblului de estradă al Școlii generale din comuna Domnești Argeș, de mai multe ori laureati ai Festivalului național „Cîntarea României”, evoluind în deschiderea unui concert de muzică ușoară susținut de tineri soliști (premiati și ei în competițiile „Cîntării României”), precum și de soliști profesioniști, de orchestra de estradă și corpul de balet ale Teatrului „Constantin Tănase”.

Ideea de a invita pe micii artiști din Domnești de Argeș are meritul de a consfinți — prin prezența în fața publicului bucureștean — valoarea prestațiilor lor artistice. Conduși cu har și cu tenacitate de profesorul Marian Mecu, instructorul formației, copiii argesenți și-au păstrat neștirbite, sub reflectoare, spontaneitatea, hazul, dezinvoltura plină de bun gust, a plumbul copilăresc atât de odihnitor. Performanța ansamblului de estradă al elevilor din Domnești — care cîntă curat la vioară, chitară, acordeon, autoacompaniindu-se!, care dansează și recită expresiv — este dovada cea mai bună că munca artistică de amatori poate atinge cote superioare.

Partea a doua a spectacolului de la Teatrul „Tănase” a adus în scenă șase tineri soliști de muzică ușoară, Luminița Raclariu, Corina Mathia, Anca Turcașiu, Angela Stoica, Oana Sirbu, Cătălin Crișan au reușit să depășească nivelul modest (cu puține excepții) al partiturilor care le-au fost încredințate, grație calităților lor vocale și scenice. Voci tinere, ferme, cu ambitus bogat, cu forță expresivă au avut de luptat cu linii melodice trenante, de un dramatism fals, ori, dimpotrivă, cu cîntece ritmate facil. O mențiune aparte se cuvine Ancăi Turcașiu, care, dincolo de atuurile vocale propriu-zise, de dicția îngrijită, de emisia vocală atent controlată, beneficiază de o prezență deosebit de agreabilă, „simțind” sala cu un remarcabil instinct al scenei.

Achiziții valoroase — cel puțin ca premise — în domeniul atît de disputat, de îndrăgit și de pîndit de capcanele prostului gust: muzica ușoară — tinerii soliști prezenți în acest spectacol pot deveni oricînd voci îndrăgite. Cu o singură condiție, oarecum exterioară lor: un repertoriu de cea mai bună calitate, potrivit vârstei lor, eliberat de trona prăfuită a clișeeilor componistice ale anilor șazeeci.

Tinerețea a înnoibilat, fără îndoială, spectacolul prezentat pe scena Teatrului „Constantin Tănase”, umbrind — trebuie s-o spunem deschis! — evoluția membrilor trupei profesioniște. Dar, aleși prin consensul unor exigente jurii, atît copiii de la Domnești-Argeș cît și tinerii aspiranți la titlul de vedetă de muzică ușoară onorează deopotrivă genericul Festivalului național „Cîntarea României” și inițiativa teatrului-gază.

T. MIHAI ■

POEM PENTRU PATRIE

Doinire

E încă toamnă. Se aud în cer
ninsorile sunîndu-și dorul lin.
Sînt drumurile flacăra de fier
topite-n harfe și în vin.

E încă toamnă, să iubim, prieteni,
tot ce-i curat după atîta vară
în care-am fost izvorul de sub
cetini
cu prund de aur și cu mal de
pară.

Cu aripi plouă, cu pămînt
din care-au răsărit mereu minuni,
să cînte lumea vieții întinzînd
lumină, piine, fragede cununi.

E timpul să coboare peste noi
ninsori albastre, albe, pure,
e timpul fericitului șiroi
de imn astral și fulger de secure,

care închină nour proaspăt în
tărîna
gorun de bronz și cetină stelară.
Purtăm izvorul roadelor în mină
și viața ni-e doinire peste țară.

VASILE ZAMFIR ■

Aurel Ciupe: PEISAJ

Iubirea de frumos

Drum la Craiova

Seară de poezie la Craiova, în Casa armatei. Impreună cu actorul Dan Nasta evocăm aici pe Mihai Viteazul, din Imnele Transilvaniei, pe Constantin Brâncoveanu și pe toți cei patru fii ai săi jertfiți pentru credința neamului, din Imnele Țării Românești, și în incheiere Testamentul lui Ștefan cel Mare, din Imnele Putnei. Istoria ajunsă obiect al poeziei, iată că poate fi ascultată în absolută tăcere și reculegere de către oamenii ce și-au găsit vocația și slujirea acestei țări în armata română pe care Nicolae Iorga o socotea dutoare cu fiecare generație intru consolidarea conștiinței naționale a poporului român.

Innul lui Constantin Brâncoveanu poate aduce în pragul lacrimii, iată, și aceste inimi deprinse din tinerețe cu viața aspră cerută de profesia ce și-au ales-o.

Clădirea modernă a Casei armatei condusă de un om al locului, iubitor de literatură, găzduiește periodic astfel de întâlniri cu scriitorii din țară, filarmonică orașului aici își ține concertele iar pe cele câteva sute de locuri ale sălii, pe lingă uniforme, pot veni și dornicii de literatură din oraș, profesori și studenți.

Tinărului poet cu o vocație excepțională dovedită și prin poeziile citite aici, Constantin Preda, aflat la o doua carte a sa, împlinindu-și serviciul militar în cetatea Băniei, îi datorăm ca inițiativă și noi acest drum la Craiova, în aceste zile cu lună plină, încheiat în jurul unui foc de toamnă în vatra părinților săi din satul Sadova, în comuniunea profesorilor și cititoria omeni de aici dornici să asculte pe mai departe din cartea de poezie.

Mulțumim dumnealor gazdelor noastre de la Craiova pentru cuvintele de prețuire pentru poezia română de astăzi spuse cu acest prilej.

Scurta noastră ședere la Craiova s-a încheiat în muzeul etnografic aflat în sălile Băniei, ctitoria lui Constantin Brâncoveanu de la 1699 pe vechile pîniși ale celui mai vechi edificiu cunoscut pînă acum în Craiova.

Muzeul de artă, unul dintre cele mai bune din țară, găzduiește câteva capodopere ale lui Brâncuși, la parter, alături de câteva bronzuri faimoase și ele ale sculptorului Gheorghe Anghel, iar la etaj, în monumentală clădire ne vom întîlni cu pinze unice ale lui Grigorescu, Luchian, Andreescu, Petrascu, Tonitza. O sală Pallady și una Ghiță pe lingă o sală medievală cu fresce, de cea mai curată tradiție.

IOAN ALEXANDRU ■

Anemone, anegînduri...

Cronica literară de Romul Munteanu

Pagina 11

Artistul — conștiință a epocii sale

Aurel Ciupe:

„Am restituit o fărîmă”

Vrei să-l vizitezi pe Aurel Ciupe? Simplu. Pleci la Cluj-Napoca, urmezi bătrînul Someș spre cartierul Grigorescu, cu nume venit de la „general”, nu de la pictor cum ai fi tentat să crezi, și chiar la „poarta” cartierului, la intersecție de străzi, te-nîmpînă monumentul închinat de Ion Vlasiu lui Horea, Cloșca și Crișan. Îl lași la stînga și intri pe artera ce taie cartierul în două, pe strada Racoczi, nume de principe ardelean. Mergi vreo două sute de metri, la numărul 40 te oprești, privești atent jur-impjur și descoperi uimit scări parcă de urcat în Olimp. Și flori. Foarte multe flori. Cele mai frumoase pe care le are Clujul...

— „Sînt invitat și anul acesta la Lăzarea, dar nu m-a lăsat nici de data aceasta profesorul Ion Zăgreanu. Mi-a interzis. L-am ascultat și cum vedeți am rămas iar acasă și nu-mi vine ușor!

— Vă înțeleg zbuciumul: o viață întreagă ați alergat după natură, după peisaj. Știu că ați fost în stare chiar să călătoriți și cu clasa a III-a pînă la Saint Tropez, în sudul Franței!...

— O, e mult de-atunci! La Saint Tropez eram prin '27. Eu mi-aș fi dorit însă mult mai multe astfel de călătorii. Un pictor trebuie să vadă foarte mult. Să vadă și să lucreze. Să aibă liniște. Uite, eu, ca să dau un singur exemplu, regret foarte mult că n-am ajuns în „Venetia Română”, la Vălcov.

— Cînd v-ați apropiat de pictură, maestre?

— Prin '14, la Lugoj, în anul de liceu. Atunci am citit și multe monografii de mari artiști. Țin și azi minte unele care descriau viața pictorilor plictisiți de Paris și hotărîți să se retragă la Barbison, să lucreze nederanjați, nefals, negomos, pictînd acolo după natură, după viu, nu în atelierul lor parizien. Au creat un nou curent. Au trăit simplu: dimineața plecau cu sevaletul și pinzele la lucru, acolo, în pădure, iar seara se-ntorceau, se opreau pe la „tratoria”, cum zic italienii locului unde discutau, schimbau păreri. Se iubeau ca frații, cum rar vezi... Dar m-ați întrebă de „începuturi”. Firul amintirilor începe din vremea Țîrgurilor de țară ce se țineau la început de secol de două ori pe an și durau vreo trei zile. La marginea orașului se instalau satre negustorești, cu aer oriental. Erau și caiete, și creioane, și cărți postale ilustrate, adevărate colecții de „kitch-uri”, cu subiecte romantice: parc cu lebădă, căsuță modestă în pădure... Costa 3 creițari bucată. Cu puținii bănuți ce-i aveam, mi-am făcut o colecție din aceste cărți postale ilustrate și-am început să le copiez cu acuarelă, ca exercițiu suplimentar celor de la școală.

— ...Deci, inițiativă „particulară” a elevului Ciupe Aurel! Cum a fost primită și privită de profesor?

— El m-a încurajat, dar cînd

am ajuns acasă m-am trezit că nu-mi place deloc și le-am rupt! O, ce n-aș da să le am acum. Cel puțin să le văd, să știu și eu de unde am pornit și unde am ajuns. Ce să vă spun? Drumul meu m-a convins că fiecare tînar ar trebui să aibă un mentor, un om mai în vîrstă, experimentat, cult, care să-l ajute în viață. Fără a-mi fi mentor în acest sens, profesorul meu de liceu, Hollos Gyula, m-a îndrumat să merg la Baia Mare, la Școala liberă de pictură condusă de Ștefan Réthi. Am stat acolo cîteva luni, cele din vacanța lui '16, de unde m-am întors acasă, la Lugoj, unde am continuat să fac pictură și la școala particulară a lui Virgil Simionescu.

— „Drumul” a continuat, din cite știu, și prin Bucureștii primului an după Marea Unire.

— Da, în martie 1919, după o călătorie de 24 de ore eram la București, la Școala de arte frumoase, care n-avea însă grad universitar. Era o școală de specializare de 7 ani, organizată pe două nivele: pînă în anul al IV-lea se făceau anatomie, perspectivă, desen și alte cîteva materii, după care începeau anii de specializare.

Și eu, și Atanase Demian, și Traian Bîlțiu-Dăncuș și ceilalți veniți din Transilvania aveam însă liceul, iar printr-o hotărîre a Consiliului de Miniștri, după audiența noastră la Octavian Goga, atunci ministrul artelor, ni s-a aprobat să ne înscriem direct în anul al IV-lea, evident, cu obligația de a trece toate examenele din primii trei ani. Așa a fost acel început, atunci, la cîteva luni de la Unire, cînd printre noi se aflau și colegii care participaseră activ la abia încheiatul război. Eu am ajuns aici în clasa profesorului Ipolit Strămbulescu, iar mai apoi în cea a lui G.D. Mirea, directorul școlii... Totul era romantic. Și viața de cîmin, necunoscută de mine pînă atunci, și orașul cu tramvaie trase de cai, și drumurile noastre la „Palat” pentru a admira schimbarea gîrzi, și cele spre cimitirul Bellu unde mergeam adesea, împreună cu colegii ardeleni să depunem cîte un buchet de flori la mormintul lui Aurel Vlaicu, pe care am avut șansa să-l cunosc...

— Cînd l-ați cunoscut?

— Prin 1908 sau 1909, cînd a fost invitatul tatei acasă la noi. L-am revăzut apoi la Blaj, în 1911, atunci cînd se împlinea o jumătate de secol de la înființarea „Astreii”, prilej cu care zburătorul a făcut și prima demonstrație pe pămîntul Transilvaniei. De ce-am ajuns eu acolo? Era poate și dorul meu de a vedea o demonstrație aviatică, dar mai ales o „politică” a tatălui meu de a-mi deschide gustul pentru că vedea în mine un viitor mare politician. Și a mai fost o dată la noi Aurel Vlaicu, în 1912, la

(Continuare în pag. 15)

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Vitrina artelor

Concertul Filarmonicii „Oltenia“

In lipsa colectivului simfonic, plecat in turneu in Franța și Spania, Filarmonica „George Enescu“ a organizat o microstagion interesantă, filarmo-niștii din Craiova fiind, printre alții, oaspeții ai Ateneului Român. Acțiunea aceasta constituie un bun prilej de a vedea la lucru, cîteva formații de prestigiu, ca și forma în care se găsește actualmente, mai cu seamă că orchestra simfonică a filarmo-niștii bucureștene — abordînd sezonul de toamnă — ne-a lăsat o bună impresie în cele două manifestări succesive dirijate de **Mihai Brediceanu** și spaniolul **Ramon Torre Lledo**. Cele programe (Paul Constantinescu, Beethoven, Richard Strauss și, respectiv, Sibelius, Mozart, Stravinski) au fost însă sirguincios studiate tocmai în vederea deplasării internaționale.

Enunțînd, deci, concertele de început, să facem o bucurie melomanilor bucureșteni informîndu-i că — în curînd — vom avea mai mulți oaspeți de seamă, printre care chitaristul venezulean **Alirio Diaz**, pianistii **Dmitri Bașkirov** (URSS), **Tereze Dussaut**, **Claude Maillios** (Franța), **Jean François Antonoli** (Elveția), **Annerose Schmidt** (RDG) și **Mathias Weber** (RFG), pe violonistul **Gheorghe Badov** (Bulgaria), flautistul **Teke Lund Christiansen** (Danemarca) și dirijorii **Jean Claude Bernede** (directorul și dirijorul celebrei orchestre **Lamoureux**), **Roberto Abbado** (Austria), **Edward Cibjel** (URSS) și **Gheorghe Dimitrov** (Bulgaria); toți, pe podiumul Ateneului Român. Iar în Studiul de Concerte din strada Nufierilor, îi vom vedea la lucru, printre alții, pe nu mai puțin cunoscuții violoniști **Victor Treliakov** și **Pavel Kogan** (URSS), pe pianistii **Fausto Zadra** (Italia) și **Pavlina Dokovska** (Bulgaria), ca și pe marii dirijori **Vaclav Neumann** și **Peter Vronski** (Cehoslovacia), **Horst Neumann** (RDG) și **Djura Iakšici** (Iugoslavia); toți aceștia, alături de numeroși și valoroși interpreți români, ne vor oferi — cu siguranță — momente artistice memorabile.

Revenind la Filarmonica „Oltenia“, să arătăm că — de un an încoace — ea este condusă artistic și administrativ de ex-botoșăneanul **Modest Cichirdan**, vechiul mentor al colectivului craiovean după pensionarea inimosului **Teodor Costin**. Omogenitatea și disciplina de cînt, iată principalele calități ale acestei redutabile orchestre simfonice, care răspunde prompt foarte bunelor

și judicioaselor intenții dirijorale. Preludiul și Moartea Isoldei, din opera „Tristan și Isolda“, de **Richard Wagner**, prezentat pentru început, constituie o piatră de încercare în tehnica individuală și colectivă a instrumentiștilor, pe care — zicem noi — craiovenii o stăpînesc bine; cu excepția, însă, a compartimentului „suflători din lemn“, adică flautii și fagoții (mai mult), clarinetii și oboii (un pic de stăruință și toate ar fi la locul lor!). „Simfonia a doua“, de **Șerban Nichifor**, această splendidă lucrare în care cîntecul și modulurile populare românești se ascultă neconștient, folosindu-se aici meloda repetitivă, este o adevărată lecție de orchestrație; din nou, deci, o piatră de hotar, pe care craiovenii au trecut-o cu un succes neașteptat! Dinamica, ritmica destul de complexă, agogica frazării, toate la un loc au scos în evidență strălucirea acestui op pe care nu mulți cîntează să-l abordeze. (Ce păcat că o mare parte a publicului a părăsit sala, înaintea executării lucrării; fenomenul dezinteresării față de valorile artei naționale începe să se adîncească la Ateneu și el constituie problema educațională cea mai stringentă în fața tuturor instituțiilor de gen și nu numai a lor, căci aici este vorba, desigur, de lipsa de cunoaștere și nu de rea credință în arta autohtonă, dovada eloquentă constituind-o adevăratul asalt în literatură, teatru și artele plastice). În sfîrșit, să nu uităm că oltenii au și doi solisti de marcă, violonista **Cristina Anghelescu** și pianistul **Mihai Ungureanu**. În cazul nostru, „Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră“, de **Serghei Rahmaninov** l-a dezvăluit pe tânărul Ungureanu, virtuoz, proaspăt premiant al ATM, drept un perfect cunoscător al perioadei romantice, el etalînd un tușeu plin de finețe, ori atacînd cu o robustețe neobșnuită; tehnica de pedală este impecabilă, iar frazarea, înțelegerea și confluarea cu dirijorul au fost fără cusur.

Modest Cichirdan a făcut treabă bună la Craiova! El a schimbat pe unii din șefii de partide, a întinerit suflul orchestrei, a silit-o să adopte o manieră de cînt modernă însușindu-și mai multe din secretele tehnicii, dar poate cel mai important fapt, a reeștat-o la valoarea pe care trebuie să o aibă această Filarmonică, ea fiind cea mai importantă reprezentanță muzicală a oltenilor!

CLAUDIU NEGULESCU

Destinul unui sculptor

Creația lui **ION LUCIAN MURNU** e puțin cunoscută, între altele și pentru faptul că artistul nu a întreprins aproape nimic în acest sens. Niste cauze există întotdeauna, iar cînd caietele sale de însemnări, privind rostul sculptorului între oameni și felul în care se cuvine să-ți trăiești viața, vor vedea lumina tiparului, vom înțelege că ele au fost reale și puternice. Ion Lucian Murnu pur și simplu nu putea să procedeze altcumva, decît cu discreție și melancolie.

Un studiu publicat recent de **Adina Nanu** și **Doina Măndru** la „Meridiane“ mă reclamă în chip deosebit deoarece, de-a lungul anilor, m-am întrebât adesea asupra importanței operei lui Ion Lucian Murnu și, bineînțeles, asupra destinului ei. Expoziția din 1966 de la „Orizont“ — sculptură, pictură și grafică — m-a emoționat și m-a obligat, ca pe mulți alții, să mă întreb de ce un creator de talia sa rămînea în al doilea rînd al interesului public.

Un pictor al „trecerii“

Un peisaj obișnuit al civilizației: contrastul izbitor, semnificativ, dintre goana ameli-toare a mașinilor de pe bulevard și evadarea din timp în atmosfera de vis a unei expoziții. Față de iureșul de afară, ceea ce văd și trăiesc intrînd la galeria Teatrului Foarte Mic este ce o liniște după furtună. De multe ori, din goana vieții, de pe aglomerațiile străzii, te refugiezi într-o expoziție cu speranța de a mai „respira“ un altfel de aer, de autentică sănătate culturală. Ceva din acest aer îl pre-simt „respirînd“ o dată cu peisajele pe care le am dinaintea ochilor. O experiență de o viață, în vecinătatea picturii, parcă luminează prin ele; o experiență a depărtărilor în

Unul din motive parea să fie acela că artistul expunea rar. Cu totul, a avut doar trei manifestări personale în țară: una la Dalles în 1946, a doua, după douăzeci de ani, la „Orizont“, iar ultima — pe care n-a mai apucat s-o vadă implinindu-se — tot după aproape douăzeci de ani (în 1965) și tot la „Orizont“. Cîteva prestigioși critici de artă europeni, care au scris cu ocazia expozițiilor lui Ion Lucian Murnu, organizate în Italia și R.F. a Germaniei, au referit extrem de elogios asupra operei, arătînd că românul e o personalitate și — ce-i mai important — un sculptor cu o conștiință artistică demnă și însoțită.

În expoziția din 1966, descoperam mai mult decît un creator cu sentimentul tragicului. Realizam atunci natura și dimensiunile unei probleme și anume că e posibil să fim contemporani cu oameni de rîspîntie în arte, dar să-i ignorăm ori să nu știm să le apreciem valoarea.

La fiecare manifestare artistică se pune, prin urmare, și o chestiune de compatibilitate. O retrospectivă a creației lui Ion Lucian Murnu la Muzeul de Artă sau la Dalles pregătită cu dragoste și cu dorința de a sonda în profunzime ideile ope-

rei, de a-i evidenția specificitatea, ar dovedi, cred, că timpul ei, iată, a sosit. Că pictura sa, mai ales, are un public bun. În urmă cu douăzeci de ani, pictura lui Ion Lucian Murnu, cu simbolica ei rafinată și severă, afla cu greutate receptori compatibili.

Cartea scrisă de **Adina Nanu** și **Doina Măndru** e doar o introducere la opera lui Ion Lucian Murnu. O introducere bazată pe o cercetare atentă și afectuoasă a cadrului în care s-a produs sculptura și, mai apoi, pictura, a surselor și, în final, a relației dintre munca de la catedră — fiindcă, se știe, Ion Lucian Murnu a predat la Institutul bucureștean de Arte Plastice din 1940 pînă în 1975 fără întrerupere — și aceea din atelier. Ea mai conține cîteva pagini de gânduri asupra condiției artistului, extrase din „cîmete“, dar ce-i lipsește sînt răspunsurile la cîteva întrebări esențiale: Ce importantă are această operă, cum se integrează ea în artele contemporane, în ce constă modernitatea ei, ce spirit a fermentat? Familia Murnu a dat un eminent traducător din clasicii greci, un grafician care, la începutul veacului, susținea cu un desen ce a făcut tradiție, direcțiile democratice din politică și cultură, în fine, un sculptor și, totodată, un pictor care a meditat toată viața la treburile tradiției și ale originalității întemeiate pe cultul artei înaintașilor. E vorba, prin urmare, de un complex intelectual ce luminează și dă un înțeles adînc străduințelor lui Ion Lucian Murnu.

Considerînd cu simpatie prima încercare de deșteptare a interesului pentru o operă de un interes excepțional, mărturisim nădejdea într-o lucrare monografică în adevăratul înțeles al cuvîntului.

TUDOR OCTAVIAN

dată unei unități stilistice, respectiv unei viziuni originale, fiind amestecate după criteriul spontaneității, al începuturilor sincere, al tatonărilor necesare. Dar e o frumusețe primară în acest amestec de toamnă și primăvară, de iarnă și vară, de culori „vinovate“. Frumusețea o dă lumina din materia densă a pastel. Picînd cu lumina — ambiție vitală —, tânărul artist nu a pictat anotimpuri, ci niste treceri de la iarnă la primăvară, de la vară la toamnă, niste transparente, de la zi la seară (Spre seară, Transparente, Lumină de seară), de la noapte la dimineață (Maci în lan, Briza, Zgomot de muguri). Treceri transparente, stări ale naturii, cînd ea are o viață interioară mai puternică, mai intensă! O experimentare a luminii deci, o lucrare născută din observația atentă a naturii, a „pe-trecerilor“ ei.

GRID MODORCEA

CAP LIMPEDE

● **Ofertă refuzată.** O știre insolită, în-cadrată în chenar, citim pe ultima pagină a revistei **Astra** nr. 9: „Antologia **Trenul de noaptea** editată de revista **Astra...** cuprinzînd texte de **Marquez**, **Kawabata**, **Kafka**, **Dürrenmatt**, **Baconski**, **Eliade**, **Exupéry**, **Casares**, **Bradbury**, **Buzzati** și alții, se găsește în librăriile din toate județele țării cu excepția județului Cluj care a refuzat oferta“. Avînd în vedere că antologia cuprinde texte aparținînd unor valori recunoscute în toată țara și că e difuzată în toate județele țării, nu ne mai rămîne decît să întrebăm în ce comună din jud. Cluj s-a născut persona care a refuzat oferta?

● **Culturistică.** Pornind de la sondarea conceptului modern de turism și stabilind că indiciile de creativitate în acest domeniu poate fi studiat la modul optim în relația dintre turism și cultură, **Valentin Silvestru** pledează în același număr al **Astrei** pentru o mai elevată civilizație a serviciilor făcînd remarcă justă că în vacanță, sau la odihnă, nu intră în concediu și necesitățile spirituale ale omului. Dimpotrivă: Accepțînd această premisă, organizarea unui circuit turistic numit „Ruta eminesciană“ prin locurile pe unde a peregrinat poetul nostru național în tinerețe, cu trupa **Pascaly**, ar fiata deopo-

trivă și turismul și cultura!
● **Repere culturale.** Greutatea ultimului număr al revistei „Astra“ este dată însă de cele două pagini dedicate unor repere înconfundabile ale culturii noastre. Criticul **A. I. Brumar** și **Virgil Ciomoc** comentează „Eseurile“ lui **Anton Dumitriu** reeditate recent de **Ed. Eminescu** într-un gest superb de a înmănușă intr-o singură antologie gîndurile esențiale ale unui dintre cei mai profunzi gînditori români contemporani. Cealaltă pagină e dedicată comemorării a 300 de ani de la moartea compozitorului **Ioan Căianu-Valachus** — figură luminoasă a Evului Mediu românesc, de-

venită personaj în apreciatul roman istoric „Mare cîntec“ al lui **Mihail Diaconescu**.
● **Deturnarea inteligenței.** Serialul „Delirul alb“ în care **Dan Popescu** analizează ravagiile drogurilor în societatea occidentală a ajuns în revista **Transilvania** la episodul IV. O observație a acestui episod e de-a dreptul stupefiantă: mafia drogurilor este descrisă de strălucite capacități intelectuale, excelenți chimiști, agricoli, psihologi, oameni cu mari disponibilități practice cărora societatea le-a refuzat împlinirea idealurilor și care lucrează astfel pentru „ciuma albă“.

● **Fiziologia dacogetică.** Un studiu mai mult decît incitant întreprinde **I. Baciu** în același număr al **Stelei**. Fiziologia în comuna primitivă și la daco-geți este o surpriză nu atît prin faptul că autorul stu-

vista **Steaua** nr. 8 își propune prin semnăturile lui **Constantin Culeșan**, **Mircea A. Diaconu** și **Cornel Munteanu** să aducă în conștiința actualității, în acest an comemorativ, figura unuia dintre cei mai viguroși prozatori pe care i-a dat **Transilvania**. E vorba de scriitorul **Pavel Dan**, mort prematur, despre a cărui operă marele critic **George Călinescu** avea să scrie că este „un studiu pentru o mare compoziție“.

● **Rețetă de lectură.** Proza „Zori limpezi“ semnată de **Ioan Bălăceanu** în **Steaua**, ai cărei erou și autor par a propune prototipul tractoristului model, pe brazdă și în scris, își poate spori savoare unică, am spune, în proza noastră actuală dacă e citită imediat după „Simpatie și ironie“ sau după „Poezie și livrese“ — cele două cronici semnate de **Gh. Gri-gurcu** și **Ion Pop** la cărțile lui **Florin Murgur** și **Al. Cistelean**.
● **Titluri și titluri.** Excelentă ideea criticului **Constantin Pricop** de a analiza într-un percutant eseu din **Convorbiri literare** nr. 9, locurile mult prea comune propuse de titluri recurente și total inexpressive care apar în mai toate revistele noastre: „Viață și artă“, „Actualitate și tradiție“, „Etic și estetic“, „Istorie și literatură“ etc. „Cum e posibil — se întrebă criticul — ca un titlu să spună prea multe și să spună ceea ce... nu ar trebui să spună?“. Spre

Vitrina cărților

● Un nou și interesant document — de epocă, de suflet, de profesiune, de talent și dăruire umană — în seria „Mărturii” a Editurii Eminescu: sub titlul **Muncă și caracter**, Ștefan I. Niculescu (editor și al volumului **Veac vechi, veac nou**, dedicat lui Grigore V. Maniu, apărut în

această colecție în 1985) reunește o serie de scrisori, pagini de jurnal, portrete, discursuri și evocări ale lui Dumitru Bagdasar (1893—1946). Pionier al neurochirurgiei românești, elev al lui Gh. Marinescu și D. Noica (și, la rîndu-i, profesor al lui C. Arseni), bursier Rockefeller și asistent al lui Harvey Cushing la Boston, realizator a peste 170 de intervenții pe sistemul nervos central și autor a numeroase studii comunicări și tratate de referință în domeniu, organizator neobosit al serviciului medical în România, fost ministru al sănătății, profesorul Bagdasar se revăla acum — așa cum îi este configurată imaginea profesorală și umană în volumul îngrijit de Ștefan I. Niculescu — ca o personalitate exemplară, demn și curajos propagator al idealurilor științei și eticii medicale valabile azi, ca și atunci, ca și întotdeauna.

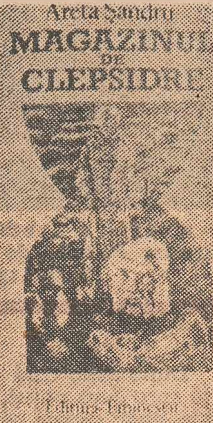
Cele aproape două sute de pagini de însemnări zilnice alcătuiesc cea mai semnificativă dovadă în acest sens. Ele au valoarea unei mărturii de conștiință, intelectuală, grăitoare pentru toate generațiile.

● Doi critici „incomfortabili” — Marin Mincu și Gheorghe Grigurcu — părăsesc, pentru moment, armura și lancia pentru a da lustrul cuvenit poeziei. Despre fragilitatea vieții, și, respectiv, **Cotidiene**, ambele apărute la Editura Albatros, povestesc realitatea prin intermediul întâmplărilor de viață, de lectură, de închipuire, potrivit celui ce le absoarbe: impulsiv, prin „texturare” aluvionantă de observații sagace și aluzii culturale, cultivînd confesiunea directă și

ironia laconică, în primul caz; narcisic, naturist, senzual în imagini, dar cu apetit conceptual, în cel de-al doilea. Intre duritatea germinativă din versurile lui Marin Mincu („Doar cuvintele se-nghesuie să clădească imaginea noastră de-azur, / De-aceea sugem cu poftă hulpa-vă din fructul aparent interzis”) și cotidianul însetat de bibliotecă din poezia lui Gheorghe Grigurcu („Aceste sunete ca niște fotolii / ușor desfundate în care-ți cufunzi / mușchii și sufletul spre-a asculta / cum la cel dintii colț / frinează automobilele”), luciditatea criticului se privește, cu umire, în oglinzile fidèle ale „păcatului” creației nemijlocite.

● Magazinul de clepsidre este titlul unui volum de povestiri semnate recent de Areta Sandru (Editura Eminescu). Fidelitatea (intermitentă) a prozatoarei pentru genul scurt ascunde fidelitatea pentru un tipar interior de sensibilitate, de relație între observația exterioară și cea interioară, de finețe psihologică. Povestirile Aretei Sandru explorează geografia complicată și în același timp autocontemplantă a sinelui melancolic, retractil, nu lipsit însă de rezistența rectilinie a lamei de oțel. Un personaj maror, nenumit, aproape absent la nivelul mărcilor concrete ale narațiunii, stabilește legile sensibile ale acestor povestiri. Exerciții de ritm

narativ (**Schimb pe inimă roșie**), exerciții onirice (**Un lup egal un lup**), mici poeme amar ironice ale tandreții domestice (**Arborele de cafea**), miniromane epistolare (**Nunta**), relieve de suflet din lada amintirilor din copilărie (delicate, băiețoase, dulci amărui (**Să vrei o bucată de strudel, Dimineată fără amintiri**), **Tablou cu nimfe și miros de tarhon**), povestirile din volumul **Magazinul de clepsidre** au o scriitură suplă (uneori, totuși, căutăta) și se alătură una alteia conform regiei delicioase a caleidoscopului. Un timp alb, de interior, domesticit cu tristețe se scurge prin clepsidrele acestor vieți aflate în căutarea, ca și nemărturisită, a fericiții.

● Deși croit pe tipare „de serie” („SAS”, de pildă), utilizînd deci stoffe mai vechi și o țesătură mai puțin originală, romanul Ecaterinei Matache, **Plutonul de execuție** (Editura Militară) ofe-

ra o lectură reconfortantă, nu doar prin nervul acțiunii, dar și prin stilul dezinvolt, exact și atractiv colorat al scriiturii. O „echipă de șoc”, un „comando” format din citiva „magnifici” de diverse naționalități, ajung în România anilor 1943—1944, după fulminante fapte de arme ale Războiului din Spania, conduși mai cu seamă de fobia fascismului și de patima răzbunării, pentru a ajunge, în timp, la luciditatea unor convingeri politice (învecinate comunismului) menite să le înobileze sacrificiul. Simțul acțiunii, bunul dozaj al dialogului, pregnanța personajelor, evadarea din capcanele proximității sint calități evidente, de reținut.

● Un Jean Valjean modern este Radu, eroul romanului **Întoarcerea** de Romulus Cojocaru. Destinul lui de tânăr căruia viața i s-a pus împotriva (o condamnare pe nedrept, cu urmările aferente — părăsit de soție, de prieteni), dar care știe să o înfrunte și să-i schimbe cursul, drumul său de la înfringere pînă la fericie — fac substanța unui roman care nu ține să-și depășească epica. O poveste de viață, transcrisă laconic și romantic. Apărută la editura Scrisul românesc, cartea lui Romulus Cojocaru se adaugă unei bogate bibliografii a scriitorului.

● La puțin timp după traducerea unei lucrări de rezonanță europeană cum este **Arta și societatea (980—1420)**, de Georges Duby, editura Meridiane pune la dispoziția cititorului român o suită de conferințe pe tema **Artă și istorie**, aparținînd binecunoscutului istoric al artei Jacob Burckhardt (traducere, antologie, note și cuvînt înainte de Mircea Popescu). Artisticul și științificul sub zodie elină, Roma din vremea lui Grigore cel Mare, Bi-

zanțul în secolul al X-lea, Rembrandt, pictura narativă și începuturile portretisticii moderne, alegoria în artă — iată cîteva din punctele de interes ale unui sumar în care estetica și evoluția mentalităților, trecute printr-o erudiție de tip renesanțist, se rotește pe orbita unei realități niciodată subliniată indevajuns: „Cinstirea aratăată rămășițelor artei și reconstituirea neobosită a ceea ce s-a păstrat din tradiție fac parte din religia zilelor noastre. Sentimentul adorației este în noi tot atît de esențial ca și obiectul menit să fie adorat”.

TANIA RADU ■

Cronica literară de Romul Munteanu

Anemone, anegînduri...

„aneliniști, ancane, / Cresc în suflet cu arome / De făceri și uragane / (Anemone). Ciudat mod de intrare în poezie al unui scriitor care căutase multă vreme liniștea clasică, subminată însă mereu de o discretă undă de nostalgie. Se observă însă din ce în ce mai pregnant în creația literară a lui Ion Brad (**Oracole**, Editura Eminescu, 1987) o blindă tendință de izbăvire de impurități, o voită alunecare spre muzical, înțeles aproape ca un act de terapie sufletească: „Muzici sferice, atone, / Visuri albe puritane, / Și-n căderi ca și-n avinturi, / Și în tihnă și-n neliniști” (**Anemone**).

Dar muzica sferelor aduce în poezia autorului **Oracolelor** o undă de insingurare, o vădită confruntare cu timpul din care omul, străpuns de catharsis, ajunge pacă mai om pe ultimul „seamă al singurătății” sale. În **Oracole** există mai multe stiluri, care stabilesc punți de legătură între un gen de poezie mai veche și unul mai nou, pe care autorul le face să coexiste în opera sa. Înclinarea spre enunțul de tip reflexiv este mai veche în poezia lui Ion Brad. Ea era în general grefată pe obiecte și locuri concrete, în vreme ce acum trăiește ca o meditație pură pe marginea condiției umane, asumată de scriitor. Peste micul strat auster din **Oracole** care aduce doar o undă de clasicism grecesc ușor descarnat și decorativ, în versurile sale s-a instaurat un puternic suflu neoromantic, puțin obișnuit în poezia senectuții. Și cînd se face auzită o anumită invocație a scriitorului (Ajută-mă, Doamne să fiu înțelept), ea ne face să înțelegem și mai bine tîrziia explozie a erosului din opera sa, trîit ca propulsie spre înțelegerea existenței ca mister, dar și ca „aleaunul ideilor pure”.

Din perspectiva timpului ce curge obsesiv, ca un proiect spre ziua (noaptea) cortinelor închise, a pleoapei retrasă în marele somn, se vede mereu, obsesiv prin chemarea iubirii nebune, disperate, peste care se suprapune invitația prevestitoare a sfîrșitului. Trebuie să mărturisesc că rareori se face simțită în poezia senectuții această intensă trăire situată sub **Eros și Thanatos** („Să nu-mi spui că moartea / Are culoarea ochilor mei / Nu pentru ea au țîșnit în fîntini / Lacrimile tale fosforescente.” **Autoportret cu ochii verzi**). Scriitorul vede cum „ard pădurile spaimei” și îl citește în sine pe „rătăcitul în dragoste, nevîndecatul”, iar „ostașul fără somn, supus cetății, trăiește clipa de beatitudine, cînd perechii i-au „înflorit oasele”.

Dar timpul rămîne zona lîmînară, obsesivă, peste care se instalează neștiutul, misterul. Modulațiile verbale ale timpului, arată o recurență venită, parcă, dintr-o „tinerțe ne-trăită”. **Ochii timpului, la marginea timpului, comele timpului, cîntă timpul numai el**, reprezintă tot atîtea asumări afective ale duratei, văzută din pragul anilor.

Scufundarea în viitor este închidere și întoarcere, terminare și identificare mioritică. („Timpul mă strigă și spațiul mă-nghite”).

Dar ca un „clown al cerului”, poetul este tentat de ieșirea provizorie din timp prin aspirația de-a trăi o **existență-pereche**. În poezia lui Ion Brad din **Oracole**, iubita este spațiul de adăpost, replierea din fața spaimei, trăire prelungită și împreunată, stare de vase comunicante, mamă protectoare ce aduce aminte de copilărie. Expansiunea blindă a erosului creează un fel de spațiu edenic. Sufletul are o singură direcție de mișcare: (Numai de tine se lasă strigat, / Numai pe genunchii tăi se simte copil.) Mobilă, amintirea trece de la capcana spațiului floral la gîndul că fluxul de viață se prelungește în **pereche**, ca singele infuzat. (Singele meu ce înfloreste-n tine/ Ca soarele enigmelor marine). De fapt, un panerotism spiritualizat, aproape sororal, se prelungește în spațiul cel mic și mare. O discretă undă din marele ecou argezean se face simțită și aici. Convenționalul uman se transformă în stare de excepție. „Mă scald cu tine în cer / Mă îneci în păsări, / În casă cînd vii / Se luminează pereții / Din mine cînd pleci / Se-ntunecă lumea.” (**Mă scald**).

Evident că discursul literar infuzat de erotism extins de Ion Brad în diverse poezii ale sale, nu trăiește la aceeași temperatură, fiindcă se dezacordă lexical prin căderi în truisme, deci în ziceri de multă vreme datate. Modulații verbale de genul „funigii privirilor tale”, „nevăzute furii”, „rămuri fierbinte”, „cerul frunții tale”, „făptură de tine bolnavă”, „mireasă pentru todeauna” etc. etc., reprezintă inadvertența de limbaj pentru timpul nostru sau dereglări ale memoriei intertextuale. Este adevărat că autorul **Oracolelor** a făcut notabile eforturi să-și acomodeze limbajul literar cu sensibilitatea timpului nostru. Memoria involuntară, scolită la diferite limbașe ale discursului poetic datat, îl trădează uneori și acum. Formulări de genul: **lampadofar ciudat, călare pe nori, stelele... să le lezbumb, rătăcirile mele dinții, crucea brațelor tale** etc. etc. trădează o retorică desuetă, consumată pînă la saturatie de mai multe generații de scriitori. Dar cînd limbajul ușor datat rămîne în tiparele mai vechi de enunțare ale poetului, el nu capătă accente stridente. „Zile și nopți mă zidesc în tăcere... / Marea mă strigă, steaua mă cere... / Mă tem să nu se trezească în mine... / Cei răstigniți pe munți, pe coline... / Cei care-și mută dragostea-n noi / Și singele pot să-și ceară-napoi...” (**Zile și nopți**). Confesiunea de tip reflexiv și evocator innobilează, în asemenea cazuri, și stratul verbal.

Nici vitalismul de factură mitologică, răsărit în spațiul Eladei, nu a fost de natură să mărească temperatura idelilor sau a sentimentelor profesate de poet, ca o replică față de vestigiile vremii. Poezii ca **Vechile temple, Socratică, Beoția** sînt scrise cu grijă de un artizan format, dar nu au încărcătura emotivă. Cînt scriitorul este tentat de discursul atic, laconismul său se transformă în curată uscăciune literară. „Prin ceața de aur / Storc în degete / Calc în picioare / Boabele pline” (**Cules**).

Cînd asocierea verbală capătă culoare și un sens mai profund, același mod de enunțare întrefine starea de poezie, iar emoția nu mai este distorsionată de nimic: „Marea vinată / Stîncile roșii / Peștera neagră / Paznic la vînt / Sufletul meu / Pe tine te strigă” (**Paznic de vînt**).

Melancolic, nostalgic, deschis spre reflecția evocatoare, ispitit de declamația pe care a făcut notabile eforturi să-o repudieze din stilul său literar, Ion Brad este un poet al tradiției românești, care vine dinspre Coșbuc, Goga și ajunge în întîmpinarea lui Blaga și Argezi.

Accentele noi din **Oracol** reprezintă un acces de senectute înțeleaptă, timbrată la modul neoromantic. Dincolo de acestea sînt doar ape reziduale de poezie.

CAP LIMPEDE

surprinderea noastră, însă, mica sa colecție de titluri-ponci ar putea fi completată chiar cu acela al propriului articol numit „Titluri și locuri comune”, așezat între alte două exact de aceeași factură: „Expresivitate și adevăr” și... „Arte și meserii” (toate pe aceeași pagină a sus-mentionatei reviste). (Ion Zubășcu)

● **Manuscriptum**. Cel de-al doilea număr pe acest an al revistei **Manuscriptum**, publicație trimestrială editată de Muzeul Literaturii Române, nu putea să-nceapă decît cu o suită de comentarii dedicate operei marelui nostru Eminescu. Semnalăm, în acest sens, publicarea integrală a poemului **Mo-**

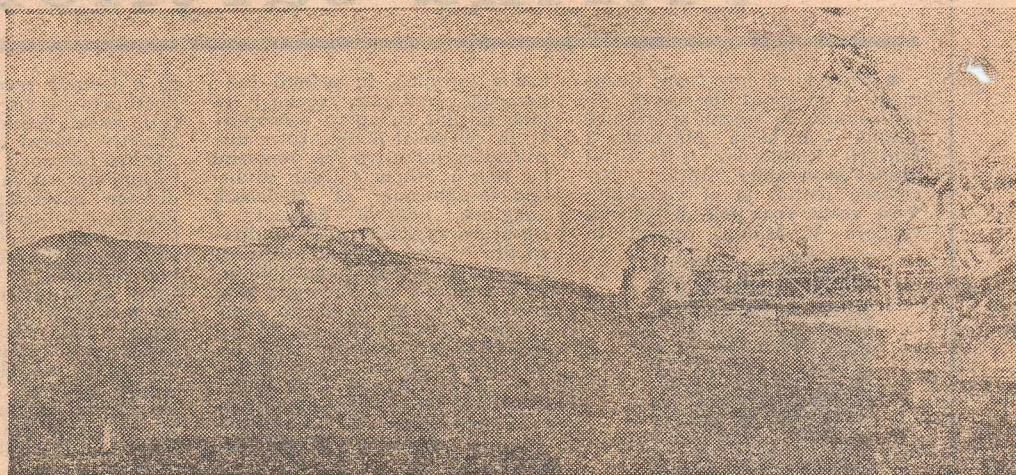
hamed biruitorul, un fel de altă **Scrisoare a III-a**, larg comentat de criticul și istoricul literar Petru Creția. ● Un spațiu cuprinzător îi este acordat lui Nicolae Milescu-Spătarul, de la a cărui naștere se împlinesc 350 de ani, jubileu înscris pe lista aniversărilor U.N.E.S.C.O. A avut loc, cu acest prilej, la sediul Muzeului Literaturii Române, o amplă dezbateră, la care au participat Virgil Căndea, Dan Horia Mazilu, Nicolae Ciobanu, I. C. Chițimia și alții. Un corpus de texte inedite, sub genericul **Restituiri** întregeste grupajul dedicat primului nostru memorialist. Memoria-istica face însă și obiectul altor pagini cuprinse în acest număr

al revistei **Manuscriptum**. Fragmente dintr-un Jurnal al lui Dimitrie Cantemir, tradus de Gr. Tocilescu după transcrierea făcută în epocă de Nicolae Bantiș-Kamenski, ne pot al domnitorului — sînt prezentate de Ecaterina Tarălungă, însemnări cu caracter memorialistic (prefațate de un text al criticului Eugen Simion, intitulat **Literatura confesiunii**) semnate de Titu Maiorescu (**Impresii de turist prin Rusia**) și George Coșbuc, note din timpul primului război mondial, de Al. Duiliu Zamfirescu, fragmente răslețe de jurnal aparținînd lui Mircea Eliade. ● Cîteva pagini atrăgătoare sînt alcătuite de reproduceri după portretele lui

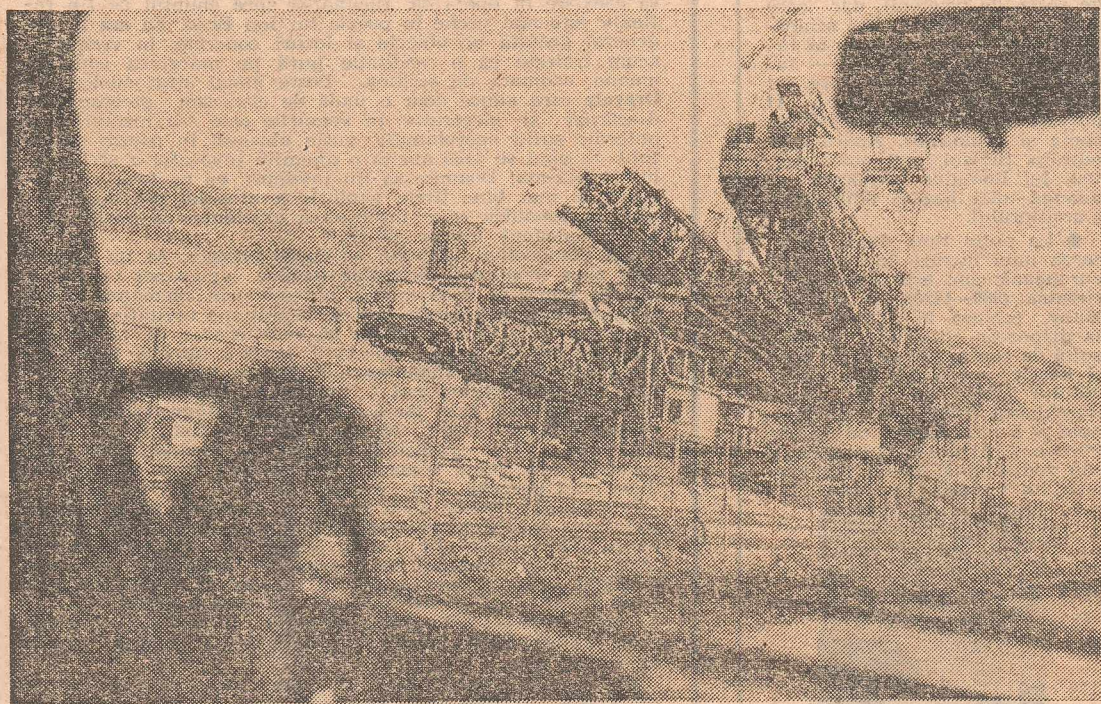
Silvan — o istorie a literaturii române a secolului XX în peniță. Caricaturile sale nu au „darul satirei care incendiază, hohotește satanic, rănește dulce (cînd nu vrea să ucidă)” căci, autorul lor este „un liric, un bonom, un sfios, un domol așezat jur-jur peșterii subiectului spre a-l admira și iubi și a-l aduce mai aproape de inima lumii” — sună prezentarea revistei. ● Secțiunea intitulată **Consemnări** comentează în acest număr al patrulea volum al ediției critice E. Lovinescu **Opere** (George Gană) și monografia **Ion Heliade Rădulescu. O biografie a omului și a operei**, de Mircea Angheliescu (Paul Cornea). **Victor Niță**

Bătălia pentru energie

Lungul urcuș spre lumină

Scoarța de steril este invinsă

Montorii așază în decor un nou excavator cu rotor de mare capacitate

Din abatajul 1/1, echipa brigadierilor Alexandru Nițoi și Alexandru Pălărie, de la pupitrul complexului mecanizat, trimite spre lumină aurul negru

Inginerii
Leonte

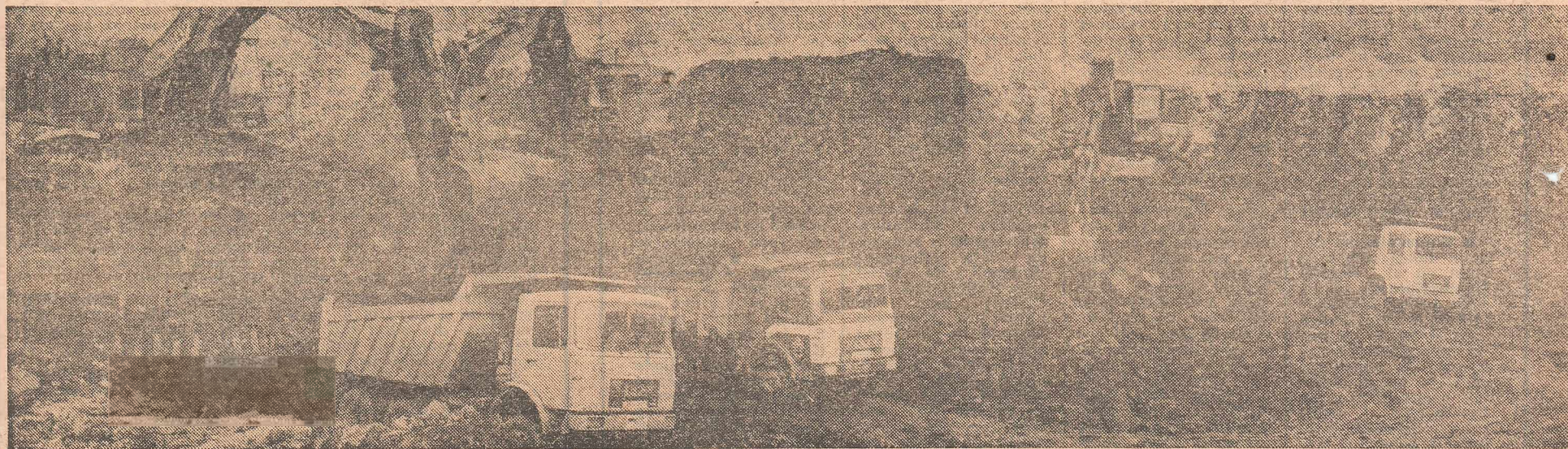

Dimineața, când se îndreaptă spre gura minei, par umbre ale unor copaci vinjoși. Când ies iar la lumină, istoviți de încheștarea cu pieptul de deal, cu nisipul înșelător sau cu apa care se infiltrează pe unde nu te aștepti, dar mai ales pe unde nu dorești, își mai află vreme și pentru câteva minute de taifas. Devia, în acele momente, atât de destinși încât îți e greu să-ți închipui că ei, bărbații cărbunelui de Mehedinți, sînt mineri cu ani buni de abataj în spate, trecuți prin clipe tensionate, sînt cei care, în acest atât de tînăr bazin carbonifer, au demonstrat și continuă să demonstreze că ritmul depinde, în chip esențial, de tăria conștiinței și de puterea de sacrificiu a fiecăruia.

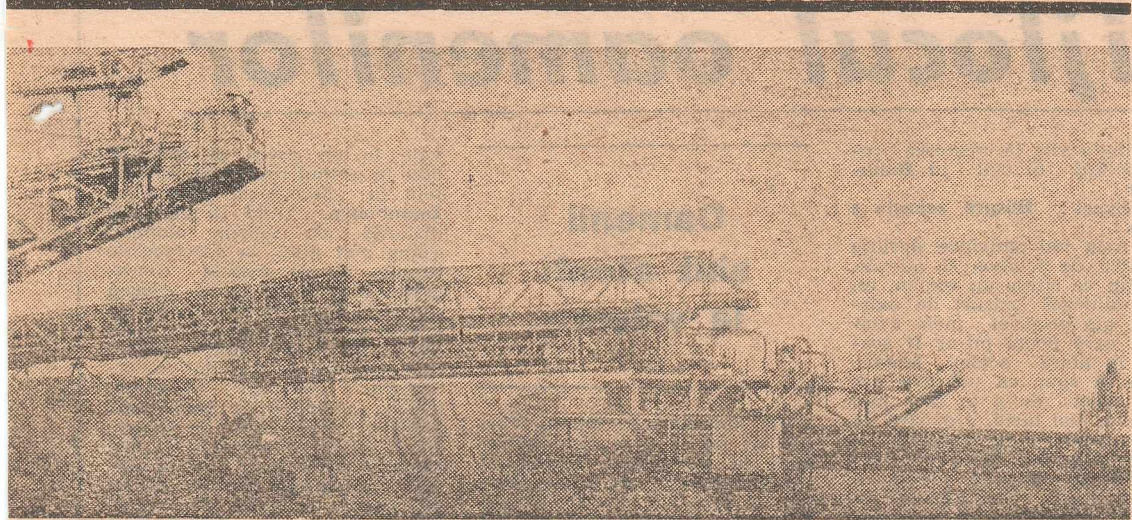
Nu trebuie să te aștepti, stîndu-le alături la voroavă, că ți se vor dezvălui cine știe ce biografii încărcate de amănunte pline de suspence. Vorbesesc arareori despre viețile lor. Sînt ai cărbunelui și-și măsoară firul trainic al existenței în kilometri de galerie,

în număr de străpungeri și tone de minereu extras. Așa, dintr-un condei, fără a fi presați, în conversație, de exactitatea cifrelor — la care țin atîta în orele de mină — ei știu bine că anul acesta vor fi tăiați, în miezul dealului Husnicioara, de patru ori mai mulți metri de galerie decât în '81 (atunci cînd s-a înființat întreprinderea miniera Mehedinți), iar față de acel an de referință, acum, în 1987, economia națională va primi, de la minierii mehedințeni, de peste 40 de ori mai mult cărbune.

În acest mare și rodnic efort se întîlnesc faptele de fiecare clipă ale acestor oameni veniți mai aproape de casă de prin bazinul carbonifer al Gorjului sau din Valea Jiului. Mineri cu experiență, alcătuiind un colectiv puternic, bine sudat sufletește. Se știe că oamenii se apropie mai lesne unii de alții atunci cînd e vorba de participarea la o bucurie și, pe de altă parte, că fiecăruia îi e mai ușor să

„Albinele” microcarierii Husnicioara — excavatoarele și basculantele — nu c

...nți. În curind vor „mușca” din cărbune

...uciu, Măe Popa și maistrul
...predat schimbul, la mina
...a 3, pe mâini bune

Excavatorul cu rotor 01 are în „inima” lui pe Dorel Pătrulescu

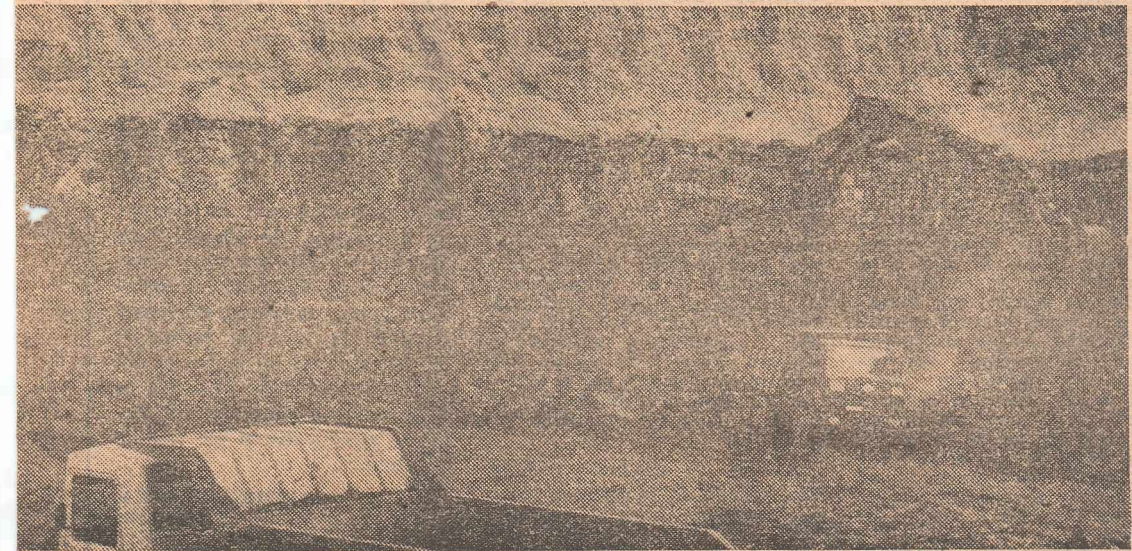

Alexandru Mitucă, directorul tehnic al întreprinderii, inginerul șef de brigadă Alexandru Braia și Ioan Bobocel, directorul exploatarei de carieră, hotărâsc de la înălțime marșul utilajului

...n singurătate. Rezul-
...t adevărat remarcabi-
...nerilor din Mehedinți
...suflet acestora o mare
...e în forța lor, a tutu-
...lă, i-a făcut să se
...a, unii pe ceilalți, cu
...tă simpatie, să fie
...și mai generoși, așa
...ntotdeauna, învin-

...la intrarea în șut,
...copaci pădurii ce fe-
...mai mult de lumină
...ei, se zăresc scurtele
...e lămpilor de miner.
...fulgere în miniatură.
...le, înțelegi și mai
...ar fără a-i vedea pe
...are le poartă prin
...că munca la cărbune
...ung urcuș spre lumi-
...bărbații ce ocrotesc,
...la și sudoarea lor,
...luminii spre noi, își
...existența în aura
...i pur eroism, acela
...ncepe în cuvinte,
...mădit din viața trăi-
...nicie și puritate mo-

DAN MUCENIC

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

Cel mai frumos din Lechința

Recitind în zilele acestea jurnalul lui Ion Vlasiu — **Cartea de toate zilele unui an — 1984**, am dat peste un fragment care vorbește de Lechința de Mureș și de un pădurar, Șanta: „Am trecut de viile, foste ale călugărilor, și am intrat pe locuri lechințene. Este o pădure crescută la întâmplare, desigur prin care nu pătrund decât păsările. Am găsit acolo grupuri de lechințeni: pe Mitu Savului, pe Henteș și pe Cicu Șanta. Cicu Șanta e pădurar. Cu el sînt născut în același an (...). Cicu are acum 4 feciori și trei fete, toți însurați, unul singur în sat, electrician. Cred că e cel mai frumos bărbat din Lechința. Brun, cu ochii verzi, înalt, bine zidit, plăcut la chip ca și la vorbă”. Numele de Șanta îmi este foarte cunoscut și dintr-o dată memoria îmi reînvie un timp afectiv ce și-a păstrat identitatea și tinerețea. Revăd în oglinzile memoriei Năsăudul adolescenței, diminețile lui de poem rostit de superba melancolie și solemnitate ale Someșului, profesorii și colegii de la Școala de silvicultură. Năsăudul cu vestitele școli grănicerești... Ion Vlasiu mi-a reamintit nu numai un sat cu oameni deosebiți, nu numai un nume de pădurar, ci și un anotimp al aspirațiilor, deciziilor și orgoliilor, anotimp febril, creator de elanuri fără margini, fiind de entuziasmul nemăsurat al vârstei în alegerea unei profesii, de o colectivitate foarte tinăra care era cuprinsă de patima descoperirii vocației autentice, de gândul înalt și pur al opțiunii definitive. Transilvania își trimitea noua generație de băieți să învețe, să dobîndească diplome în celebrele licee ale Năsăudului. Liceul silvic era aproape un mit, prin cartea care se făcea aici, cit și prin temuii lui profesori, erudiți, cu înalte studii de specialitate, de o nedezmințită severitate cînd era vorba de examene, de a dobîndi o specializare.

Satul Lechința de Mureș... Oarba de Mureș cu jertfa celor 11 000 de soldați căzuți ca Transilvania să devină din nou liberă... pădurarul Șanta... băieții și fetele lui... Și din nou, ca o frumoasă și obsesivă iluminare o idee începe să-și aprindă pe de-a-ntregul, cu sfială, rugul amintirilor din copilărie și adolescență... Și dintr-o dată spiritul interogativ creează un ecran al timpului unde reapare cu claritate un prieten bun din copilărie și adolescență: Gheorghe Șanta. El este unul dintre feciorii lui Cicu Șanta, pădurarul din Lechința de Mureș, bărbatul cel mai frumos din sat... Descoperind acest portret al lui Cicu Șanta caut astăzi să identific în Gheorghe Șanta ceva din structura și chipul tatălui, să-i definesc dominanta morală, personalitatea fostului meu coleg de la Școala de silvicultură din Năsăud. Înfașurarea tinărului Șanta este a unui adevărat atlet, debordînd de energie, de viață, nu prea înalt, dar solid, cu ochii negri, scinteietori, brun și cu fața mereu înflorită de un tandru suris, întunecată și aspră, dură cînd conversația cu „adversarii” devine aprinsă, ritmîndu-și dialogul în funcție de importanța și semnificația fenomenului analizat, supus revizuirilor, confruntării, senină cînd adevărul își întemeiază conștiința pe fapte, pe o experiență. Privirea lui Gheorghe Șanta este o fin-

tină limpede oglindindu-i sufletul de etern adolescent, de om al prezentului care își gîndește destinul în raport cu lumea, cu viața imediată. E privirea unui om care interoghează destinul, vrea să cunoască exact orice problemă, situație, ca să le dea un răspuns pe măsura lor. El moștenește de la bătrînul Șanta chipul de gladiator, impetuoșitatea, vitalitatea, frumusețea aspră de om umbros al pădurii străvechi respirînd o violență expansiune a renașterii cosmosului vegetal. Moștenește de la prietenul lui Ion Vlasiu o inflexibilă conștiință morală, o admirabilă verticalitate etică de care m-am convins încă din anii adolescenței cînd Năsăudul lui Coșbuc și Rebreanu a devenit pentru noi centrul lumii, soaful de neașteptate revelații, de întîlnire cu Cartea și Natura, de inițiere în Bibliotecă, în Mitologia lumii, pe care profesorul Victor Papadopol le studia cu o nețărmurită dragoste... Voința, frumusețea morală devenită principiu de viață, un cod moral unde cuvîntul rostit, dat, era cu desăvîrșire respectat, traduce acordul dintre vorbă și faptă, devenind pentru Gheorghe Șanta o lege morală care a rodit în timp. Rememorînd anii, evenimentele, așa spune că adolescentul Gheorghe Șanta de la Școala de silvicultură din Năsăud, dăruit prin talent și muncă silviculturii, și pînă la bărbatul de azi, prim-vicepreședinte al Consiliului Popular al Municipiului Bistrița, județul Bistrița-Năsăud — definesc o natură inezestrată cu o extraordinară voință de a se realiza, de a se da, de a da un sens vieții. Prin **Vocația faptei** se poate defini această personalitate. Pădurarul Șanta din Lechința de Mureș a transmis băiatului o disponibilitate reală pentru fapte. Sentimentul că vocația adevărată nu poate deveni destin, rod în afara ideii de sacrificiu, de timp activ pus să măsoare cu realism ceea ce s-a desăvîrșit, a rămas să dureze, să fie faptă, simbol, un exemplu de urmat. Admir cel mai mult la bătrînul pădurar Șanta lecția de viață autentică, pe care fiul și-a asumat-o ca pe un **model**. Continuitate de profesie, continuitate de spirit justițiar, moral. Toate aceste adevăruri trăite cu memorie ne-au fost reamintite de jurnalul lui Ion Vlasiu. El m-a făcut să mă gîndesc cu nostalgie la Năsăudul adolescenței, să regăsesc climatul spiritual, profesorii, pe unii dintre colegii de silvicultură, dar mai ales pe Gheorghe Șanta și Gheorghe Pituț, prieteni unici, regășiți astăzi sub o zodie a bucuriei și a rememorărilor. Jurnalul lui Ion Vlasiu mi-a redeșteptat în conștiință un spațiu de viață trăită frenetic, o mitologie a utopiei născute dintr-o adolescență bătaioasă, cu aripile deschise spre orizontul melancolic al amintirii... Este un spațiu ce răspunde cu satisfacția revederilor unui început de iubire pentru o existență îmbrățișată de voluptatea admirației pentru ritmurile naturii, pentru verbul a face, a crea, a dura, a fi. Este anotimpul inițierilor, voinței de a redescoperi ființa rostitoare, de a-i străbate și a-i reconstitui drumul. Mitul adolescenței noastre a început să-și descopere destinul, ființa, poemul născut din vocația faptei.

ZAHARIA SANGEORZAN

Arta în mijlocul oamenilor

Zilele trecute, la Danubiana, unde un colectiv harnic și ambițios desfășoară o rodnică activitate, au fost invitați mai mulți scriitori și artiști. A fost un admirabil prilej de a continua un fructuos dialog, început cu ani în urmă, între cei care creează arta și beneficiarii ei. A fost un semn neîndoielnic al faptului că în timpul nostru arta autentică are o înrădăcinare sigură asupra unui larg public care urmărește fenomenul cultural cu atenție, dornic să-l descifreze cât mai profund și mai exact. Și totodată, cu această ocazie, s-a mai evidențiat un fapt: orice astfel de întâlnire, cînd e bine organizată și nu se desfășoară sub semnul improvizatei, aduce un real profit spiritual tuturor participanților. Acest „profit” ni-l mărturisese simplu, frumos, cu multă bucurie în suflet și participanții la dezbateră din această pagină!

Test pozitiv

Danubiana e o cetate muncitorească puternică, plasată la ieșirea din comuna Popești-Leordeni, pe Șoseaua Olteniței, destul de departe de centrul Capitalei. În această situație, ne-am gândit că o bună parte dintre cei care muncesc aici și trăiesc efectiv pe platforma de familisti, inclusiv tineretul de la Școala profesională a întreprinderii, are nevoie stringentă de contactul cu valorile culturale contemporane, cu atât mai mult cu cât noi înșine, trăim într-un ritm imanent al valorilor. Plecînd de la aceste premise, am căutat și sper că am și reușit să aducem în Clubul întreprinderii spectacole de cea mai înaltă ținută artistică, cu invitații profesioniști din domeniul muzicii, literaturii, artelor plastice.

Aceste întâlniri culturale organizate de Comitetul sindical au devenit o tradiție a întreprinderii noastre. Am sărbătorit astfel anul trecut, ziua Marii Uniri de la 1 Decembrie prezentînd nu numai un film istoric documentar realizat de Sergiu Iosipescu și C. Prodan, ci invitînd și cîțiva reprezentanți de seamă ai artei plastice actuale: Ștefan Călția, Al. Chiru, Alin Gheorghiu, Vladimir Șetran, făcînd de asemenea apel la cîțiva poeți (e vorba de Ioan Alexandru și Mircea Dinescu) cîțiva actori remarcabili și o seamă de reprezentanți ai muzicii tinere. Pledoaria noastră are un dublu sens: trăind printre aceste valori, ele ne pot ilumina destinele cu soluția reprezentativă a destinului lor, fiind deopotrivă martori și făuritori ai unei istorii frîmțate, în curs de desfășurare. La rîndul nostru, trăind și muncind în această cetate industrială putem transmite oamenilor de cultură cu care colaborăm fape de viață, stări de spirit, tensiuni care pot fi pentru ei adevărate revelații artistice.

Întîlnirea de acum la care ne-au onorat cu prezența Aura Urziceanu, Florian Pittiș, Mircea Vintilă, Victor Socaciu, Mircea Baniciu, Mihaela Runceanu și un grup de tineri scriitori, a fost încă un test pozitiv, un cîștig cert. Cele citeva sute de oameni care au petrecut peste trei ore în compania artei vor alerta spiritual o masă mult mai mare de conștiințe. În urma acestor experiențe repetate, cel puțin pentru noi, organizatorii, rămîne ca o datorie să ridicăm în continuare stafeta acestor manifestări. Poate că un tânăr de 16 ani nu va înțelege imediat proza lui Ștefan Agopian, dar simplul fapt că el e implicat în acest rotor informațional la timp, generează un climat de natură să lase urmări favorabile asupra evoluției și căutărilor sale ulterioare. Ioan Alexandru cînd a fost la noi, a electrizat sala vorbind despre Transilvania Unirii. A fost ceva înfloritor de frumos, în sensul că a transmis un fior care se va perpetua, sînt sigur, de-a lungul destinului unui tânăr asemenea undelor concentrice ale unei ape.

NICOLAE FLOREA,
inginer

Ceea ce aparține acestei clipe

— V-am remarcat, stimate bovarășe inginer Bogdan Balazar, în timpul discuțiilor din sala de spectacol. Sînteți foarte bălăios!

— În dialogul cu tînărul critic îmi exprimam regretul că s-a renunțat la apostolatul mai puțin glorios de a explica valorile estetice contemporane, de-a apropiară literatura actuală de un cerc cit mai larg de oameni. De ce a renunțat critica de azi la o pedagogie de care nu se rușina nici Călinescu, nici Vianu? Am impresia că azi se face foarte multă paradă de erudiție dar prea puțini critici ne spun clar: această carte e o mare valoare, uitați de ce...

— Dacă ați fi critic literar și v-ați afla într-un club muncitoresc în fața oamenilor, de unde ați începe „traducerea”, cum ați proceda?

— Majoritatea dintre noi am rămas la nivelul de înțelegere numit Coșbuc, Eminescu, Vlahuță, pentru că am luat contact cu ei în copilărie și adolescență, prin școală, pe structurile lor de comunicare ne-am modelat sensibilitatea cu care, iată, am rămas. „În vaduri, ape repezi curg”, „Pe lângă plopii fără soț”... Sînt niște sentimente exprimate prin lucruri obiective. Acesta e genul de poezie pe care ne-am format. Și acum vine Ion Drăgănoiu și ne citește niște poeme... Nu pricep! Cred că lirismul actual merge mai mult pe sugestie, în orice caz e extrem de subiectivizat, deși e o tautologie să spun această. Probabil se lucrează pur și simplu cu alt mod de exprimare decît știam noi că e poezia. Cred că sînt de vină și manualele că nu și actualizează și restructurează valorile, că nu mizează în primul rînd pe cele contemporane.

— Dacă valorile contemporane sînt atît de dificile pe cît spuneți, ce nevoie mai aveți de ele? De ce nu rămîneți la Arghezi, Blaga, Bacovia, la Coșbuc, Alecsandri... Sînt suficienți de mari și multe să vă ajungă pentru tot sufletul și toată viața!

— Sînt creatori români. Sînt contemporanii noștri. Printre ei sînt clasicii viitorului, un Brăncuși, un Enescu ai mileniului trei. Trebuie să fim contemporani cu propriile noastre valori actuale. Șansa ca acești creatori care trăiesc acum să spună ceva relevant despre propriile noastre vieți și destine e infinit mai mare. În Blaga vom găsi lucruri perene, desigur, dar e posibil ca poezii contemporane să exprime ceva și din perenitatea lui Blaga, aducînd însă un surplus de nouitate în sentimente, în idei, în expresii, ceva ce aparține numai acestei clipe pe care o marcăm cu propria noastră viață. Un om care își regăsește starea de spirit provocată de așteptarea unui autobus, de inghesuiala într-un metrou, de un peisaj hiperindustrializat, într-un poem sau pictură, are toate șansele să fie mai identic cu sine, cu propria sa imagine despre sine și lumea în care trăiește, iar prin aceasta să întretină un dialog mai eficient cu semenii săi, cu tot restul...

— Vă intrerup o clipă. Aș fi extrem de curios să știu ce faceți cu citeva minute înainte de a purta acest dialog, ce faceți exact la locul dv. de muncă în întreprinderea Danubiana, înainte de a vă solicita să purtăm această discuție în biroul Organizației sindicale?

— Aveam de rezolvat o problemă dificilă. Sînt șef producție la serviciul de organizare producție normare pe centrală și pe întreprinderile pe care sîntem grefați. Tocmai discutăm cu omologul meu de la Zalău, căutăm modalități, căi, măsuri care să le permită să se încadreze în sarcinile de productivitate...

— Și acum, o întrebare de baraj:

— Să nu mă întrebați cum

contribuie arta la creșterea productivității muncii în Danubiana!

— Exact! Despre aceasta e vorba!

— Arta îmi satisface dorința organică de frumos și adevăr, în timp ce citesc un roman, mi se luminează sensuri de existență, ale propriei mele existențe, care poate mi-ar fi scăpat în afara acelei lecturi, vreau să spun că valoarea are acest efect de a te face mai profund, mai lucid, provoacă un proces general de umanizare a ființei sale. Știi toată viața că ești un om obișnuit, comun, și dintr-o dată, comunicînd cu o carte, te simți alături de autorul ei, vibrezi pe aceeași lungime de undă cu marea cultură, parcă tu însuși ești creatorul, te simți cumva important, în orice caz simți că ești un om nou primenit, perfectibil, ceea ce este extrem de important în orice profesie ai lucra, cu alte cuvinte începi să-ți dai seama că depînd de tine foarte multe lucruri pe care ai puterea să le rezolvi cum trebuie. Arta îți dă această perspectivă a timpului asupra valorilor reale, inclusiv asupra propriei tale valori.

Cînd să mai ajungi la teatru?

Cred că am asistat la un spectacol care s-a adresat tuturor categoriilor și nivelelor culturale. Toți cei care au fost în sală au plecat satisfăcuți de diversitatea aspectelor artistice vizate, de la problemele puse în intervenția scriitorilor Ion Drăgănoiu, Ștefan Agopian, Ioan Buduca și Petru Solonaru, pînă la muzica ușoară a Mihaelei Runceanu. De data aceasta manifestarea a întrecut așteptările.

Să nu uităm să subliniem importanța vernisajului expoziției de artă plastică din holul Clubului unde am întîlnit nume de rezonanță ale picturii noastre contemporane. Trebuie să recunoșc că nici eu și poate nici alții nu știm prea multe despre fenomenul plastic actual. De aceea prezentarea colegului nostru Florea Nicolae a fost ca un ghid într-un totul binevenit. Poate cînd vom mai trece prin fața unei expoziții de pictură vom fi mai curioși după ce am văzut tablourile de aici. Îmi pare rău că nu s-a organizat și un stand de cărți. Lucrînd mai departe de centru, posibilitățile noastre de a cumpăra o carte bună sînt mai reduse. Cărțile bune dispar pur și simplu. Or, noi nu avem timp să stăm la cînd la cărți, deși sîntem și noi la fel de avizi de nou, de valoare.

Spectacolul la locul de muncă are cred o importanță deosebită. În primul rînd e vorba de accesibilitatea la valoare. Lucrînd aici la Danubiana, avem extrem de puțin timp liber. Ieșim din întreprindere la ora 15, drumul pînă acasă, masa, dușul, obligatoriu, nici nu știi cînd s-a făcut ora 6. Cum să mai ajungi la teatru? Un spectacol în Clubul întreprinderii e în primul rînd la îndemînă, poți merge în salopetă, nu trebuie decît să te speli. Se scurtează enorm distanța dintre artist și spectator.

În altă ordine de idei, acest gen de spectacol are o eficiență de natură cu totul aparte: oamenii citesc mai întîi ațișele cu nume sonore. Se miră, scutură neîncetători din cap, ridică umerii și sprincenele. Vin totuși în sală, dar pe jumătate convinși că vor fi păcăliți. Cînd colo pe scenă, apar una cite una chiar vedetele anunțate. În clipa aceasta oamenii se simt flatați. Se simt și ei cineva. Se simt importanți la locul lor de muncă deși Danubiana e la mare distanță de centrul Capitalei. Pe de altă parte, la următorul spectacol vor veni mult mai mulți, vor avea încredere în ceea ce le spun ațișele, vor fi mult mai încrezători în organizatorii lor pe linie de sindicat și poate vor avea mult mai mare încredere inclusiv în relațiile lor de producție sau, pur și simplu, ca oameni!

MINODORA GRAMA,
economist

Oamenii sînt atenți la valoare

Vin împreună cu Mircea Vintilă ori de cite ori sîntem chemați la Danubiana pentru că am întîlnit aici un public teribil de proaspăt și curios care nu ne receptează pentru ceea ce fiecărui a făcut înainte ci chiar pentru ceea ce facem acolo, în acea clipă. Am descoperit Danubiana datorită economistului Nicolae Florea, un cunosător avizat nu numai al fenomenului plastic contemporan ci, în egală măsură, și un om extrem de devotat elevării spirituale a colectivului în mijlocul căruia trăiește. Mi se pare semnificativ că de fiecărui dată am revenit la Danubiana într-o „trupă” de mare valoare. Îmi amintesc acum de manifestarea de anul trecut dedicată zilei de 1 Decembrie la care a participat (pe lîngă numele cunoscute ale muzicii tinere), poetul Ioan Alexandru care a vorbit emoționant despre Marea Unire. Împreună cu Vintilă venim pentru a cincea oară la Danubiana. E foarte important cum îți alegi repertoriul, cum dozezi noutățile cu ceea ce oamenii vor să revadă. După spectacol se duc și povestesc prietenilor: „L-am văzut pe Pittiș cu Scrisoarea III”. La următorul spectacol, noii veniți vor să mă vadă cu Scrisoarea III! Deci trebuie să mai fac și Scrisoarea III. Problema e că noi recităm și cîntăm în fața unor oameni care renunță la masa de amiază, sau la mașina care îi duce acasă, doar ca să ne vadă pe noi. Cum îi facem pe acești oameni să renunțe la toate acestea știut fiind faptul că nu oricine renunță de bună

voie la un drept al său? E bine în primul rînd că vine muntele la Mahomed, pentru că Danubiana, fiind la oarecare distanță de centru, oamenii ajung mai greu, la spectacolele noastre de pe scenele consacrate. E bine că există această dinamică, această posibilitate de a veni spectacolul acasă la spectatori. La propunerea mea, s-a luat legătura cu Ion Besoiu, directorul teatrului Bulandra, pentru a aduce la Danubiana inclusiv spectacole de teatru. Ar fi păcat ca oamenii de aici să nu vadă ce facem noi la teatru, iar piesele noastre să nu întilnească un public de calitate celui de la Danubiana. Personal vin cu aceeași emoție la Clubul întreprinderii ca pe scena teatrului Bulandra. Chiar dacă acest club e la doi pași de locul lor de muncă, se șterg pe picioare la intrare! Vreau să spun că acceptă încă de la intrare ritualul artei, participă la actul artistic ca într-un sanctuar.

Am recitat fără microfoane un text care se încheie astfel: „nu pot fi pensionate limba și literatura română”. A fost o linște desăvirșită deși textul e un poem patriotic destul de lung ca a întindere. Pentru mine e o dovadă că în acest mediu se pot rosti creații de valoare. Altădată am recitat un poem de Beniuc, tot fără microfoane. Nu găsești oriunde un public atît de atent la poezia actuală. La spectacole cu mai multă morgă, dai uneori peste zone superficiale de public, suficiente: nu vin atît să asculte ce se rostește pe scenă cît să preia mesajul contextului, cum sînt îmbrăcați actorii, cum sînt coafați, nu vor decît forma goală. La Danubiana oamenii te ascultă. E o stare de receptie care coboară din puritatea țăranelui. Oamenii sînt atenți la tot ce le spui, vor să ia ceva esențial de la tine. Cred că acești oameni sînt foarte atenți la valoare!

FLORIAN PITTİȘ,
actor

Și anvelopele trebuie să fie frumoase!

Aș vrea să remarc un fapt semnificativ pentru acțiunea culturală despre care vorbim: deși mașinile care îi duc pe muncitori în diferitele cartiere ale Bucureștiului pleacă la ora 16, pentru că spectacolul nu se terminase (și a mai durat încă o oră), nimeni nu s-a ridicat să părăsească sala Clubului, ceea ce înseamnă că actul de cultură j-a captivat în asemenea măsură încît i-a determinat să renunțe la uzanța cea mai comodă a întoarcerii acasă.

Ca danubianist convins, părerea mea e că în orice întreprindere ai lucra, activitatea materială, producția de bunuri materiale încorporează aspectul esteticului. N-aș vrea să fiu didactic, dar se știe din istorie că utilitatea și eficiența oricărui obiect produs de om sînt influențate de idealul estetic. Este, de altfel, o idee cheie exprimată de secretarul general al partidului la recentul Congres al educației politice și culturii socialiste. Esteticul trebuie încorporat în produsul fizic. În condițiile în care un om produce ceva, inclusiv un produs industrial ca anvelopele și cauciucurile întreprinderii noastre, ceea ce produce el se impregnează de propria sa cultură spirituală. Chiar o simplă cărămidă dacă faci, esteticul e implicat în această facere! Ca să nu mai vorbim de design care e o disciplină absolut obligatorie în multe ramuri ale producției industriale.

La noi se produc anvelope. Ele trebuie să încorporeze și o parte de conștiință a economi-

cului dar și o parte de conștiință estetică, linia general estetică a produsului, aspectul lui exterior prin care apelează la atenția beneficiarului și îi menține vie atenția și interesul. Anvelopele noastre sînt de foarte multe tipuri. Cînd omul se uită în vitrină, ia în primul rînd un prim contact cu aspectul lor exterior, volumul, profilul, culoarea, tot ceea ce ține de estetica industrială și face posibil dialogul acesta între producător și beneficiar, cît mai mult timp cu putință. Tocmai în acest sens, orice activitate de producție materială implică un nivel spiritual, o stare de spirit care în clipa producerii poate afecta calitatea produsului. Arta și valoarea artistică pot și trebuie să acționeze asupra acestei stări de spirit, asupra confortului sufletesc care să facă posibilă generarea calității și conștiinței productive. Există chiar o terapie a produsului și producerii. De exemplu, dacă merg acasă după o zi grea și ascult Vivaldi, Bach sau Ceaikovski, mă relaxează, această muzică mă face apt pentru un nou efort fizic sau intelectual.

Arta îl face pe om să fie mai adînc și mai esențial uman. Gorki spunea: „Estetica este etica viitorului.” Dar noi vorbim toată ziua în întreprindere tocmai de organizare și disciplină. Prin ordinea și disciplina superioară pe care o implică atît în fața de creație cît și în fața de receptie, iată că arta poate fi chiar într-o mare întreprindere ca a noastră o oază de eticitate, de frumusețe, de adevăr. La sfîrșitul lui iulie am avut o manifestare pe stadionul întreprinderii pentru jocul microcarterului, la care au participat artiștii amatori de la noi și din sectorul 4. Consider că astfel de acțiuni au un important rol formativ și educativ și ele trebuie repetate.

ANGEL CIRȘTEA,
inspector

Opinii consemnate de ION ZUBAȘCU

Poeme
de A.I. Zăinescu

Tîrziu de liniște

Tîrziu de liniște,
Hărți reci, fără hotare,
Aceste frunze moarte, dar din vina cui?
Mai este undeva și-o altfel de-nclătare,
Se mai infruptă cineva din acest joc
Sau numai ochii, oh, râni vechi,
vindecătoare
Sparg cerul cu-ntrăbări și-l netezesc la loc

Umblă clopote

Și uite ce noapte : peregrinind,
Greieri reci pe tășuri de coasă,
Nu mai sint vămi, iarba-i trasă
Și dusă ca omul pe gînd.

Ard păduri, ard și norii-n schimbare
Iar pe stele, auzi, calcă melci,
Niște struguri dau semn să-i culegi
Și se scutură-n flăcări pe zare.

Umblă clopote, turme ce pasc
Dulce aerul nopții și-l sună
E-un pirjol rece și galben de lună
Sub care gilgiie,-albastru, un teasc.

Noaptea e singura

Noaptea e singură, noaptea-i o casă,
Miroase-a lună-n ferestre și-ascult,
Eu sint departe, tu ești frumoasă,
Noi de-amîndoi vom suferi mult.

Noi de-amîndoi și de celele toate
Stele ce urcă și nasc reîntrerupt,
Eu sint departe, tu nici nu ești, poate,
Eu nu sint și noaptea e-un crin ce s-a rupt.

Rătăcit-am,
seara...

Rătăcit-am, seara, printr-un lan de orz,
Nu mai știu : cu tine, fără tine-mi pare,
Da-n răcoarea miinii cade aur stors
Și mingii de-atuncea numai ochi pe zare.

Niște maci albaștri care ard frumos
Și se scutură pe rînd ca o întrebare ;
Rătăcit-am, seara, printr-un lan de orz,
Nu mai știu : cu tine, fără tine-mi pare ?

Dar și-n lămpi de greieri, și pe ceru-ntors
Numai văi de-atuncea, nici o-nseninare ;
Rătăcit-am, seara, printr-un lan de orz,
Nu mai știu : cu tine, fără tine-mi pare !

Cade-un nor și-acela biciuit în corzi
Parcă-i suflet, singe-n amintiri tresare ;
Rătăcit-am, seara, printr-un lan de orz,
Nu mai știu : cu tine, fără tine-mi pare ?

Rătăcit-am, seara, printr-un lan de orz,
Nu mai știu : cu tine, fără tine-mi pare,
Da-n răcoarea miinii cade aur stors
Și mingii de-atuncea numai ochi pe zare.

Concert de rouă

Numai picături de rouă pe degetele
Pianistului, o, numai flăcări
Inmormintate în aer și sunetele
Acelea ca un polen alb, o zăpadă
Care-i și ultima, poate, cea mai adevărată
sală

Ca și cum o pădure de sticlă s-o spart
Și ar curge invers
Către stelele-albastre și reci din auz.

Timpul
cărților

Cărțile vorbesc timpului pe limba lui : mereu schimbătoare, precum contururile catedralelor pictate de impresionisti. Din păcate, cunoscuta axiomă a lui Heraclit susține și această amară parafrază : nu citim de două ori (la fel) același text. Ultimul roman al Dancii Dumitriu, Prințul Ghica, se încheie de fapt nu cu epilogul scurt, cum-va timid, oricum foarte discret „unde stă scrisă povestea unui trist exil“ al Prințului Cuza și unde „Ion Ghica intră în palatul domnesc în calitatea sa de prim ministru“, ci odată cu ultima pagină despre Sașa Ghica : „Oare e bine s-o lăsăm așa, cu nasul în perete, pe Sașa Ghica ? Oare e bine să ne despărțim astfel de ea ? Era foarte romantică și, în acest moment, cufundată „în frică, speriată de istoria care se prăvălea peste familia ei.“

Cărțile vorbesc timpului pe limba lui „Sărbătorile răbdării. Migrații, Duminica mironosițelor, Întoarcerea lui Pascal, Masa zarafului, Prințul Ghica au devenit, peste noapte, sigilii asupra unor adevăruri de sine stătătoare. Oglindile gemene ale ironiei și autoironiei, luciditate

tea neagresivă, revenirea fascinată la pragul interiorității — model și reper al aventurii exteriorității —, disciplina decentă a scrisului sint semne distinctive ale unei proze care, sfidînd timpul biologic, a găsit timpul să-și dea măsura. De la Sărbătorile răbdării (1980) la Prințul Ghica, literatura Dancii Dumitriu a consumat, într-o veritabilă implozie, substanța unei experiențe artistice care de obicei se dobîndește în largă orizontalitate a deceniilor. „Un coup de maître“, numea cineva această ultimă carte, sensibil la încărcătura energiei creatoare, care „căptușește“ trilogia dedicată miezului de veac 19. O altă vîrstă a scriiturii — preluînd din cărțile anterioare numai instrumentarul de finețe ale analizei psihologice și admirabilul simț de orientare în labirintul-capcană al senzațiilor, deliberărilor, argumentelor, proceselor interioare, din care prozatoarea se salvează de fiecare dată pe poarta (nu oricui meritată) a inteligenței, a autocontrolului — o altă vîrstă a scriiturii, focalizînd în centrul subiectivității lucide sensuri largi (noima istoriei, spiritul românesc, arheologia neostentativă a unui timp social, politic, spiritual de răscruce) face din Prințul Ghica o propunere pe care prezentul o înaintea viitorului.

„Oare e bine să ne despărțim astfel de ea“ — de Sașa Ghica ? Întrebarea rămîne în auz, dincolo de copertele ultimului volum. O bizară obsesie a inechității, inevitabile, pe care postura de „demiurg auctorial“ o favorizează a făcut ca, într-un interviu acordat revistei noastre, în dialogul atît de discret confesiv, atît de atent păstrat în granițele decenței intelectuale, întrebarea să stăruie în regret : „A fost de atunci lîngă mine (Sașa n.n.) și eu alături de ea, pînă la ultimul capitol. În care am lăsat-o cu o cruzime demnă de un prozator modern, dar și cu un sfîșietor regret, singur în fața portretului unui necunoscut (cum sîntem toți), eu nasul aproape lipit de perete, plîngînd“. Cu spatele la noi, personajul rămîne însă în efigie, anunțînd o nedreaptă substitu-

TANIA RADU ■

Aurel Ciupe: „Am restituit o fărîmă,,

(urmărire din pag. 9)

scurt timp după concursul a-viatie de la Aspern. Venise însoțit de Delavrancea pe care, de asemenea, tata îl prețuia foarte mult. Demonstrația de la Lugoj a avut loc într-o zi toridă, dia mijlocul verii, cînd spre Lugoj se îndrepta atenția întregului Ardeal. Veneau trenuri speciale, mașini, trăsuri, căruțe din tot Banatul.

— Există între portretele dumneavoastră și unul al „zburătorului“ ?

— Dacă i-am făcut portretul? Uite, nu! Era pentru mine o aventură abia la începuturi, cu grijile ei, cu contururile ce se desciirau greu. Cu vremuri confuze. Iar după Unire și după anul petrecut la București se apropia abia la începuturile cu Parisul. După peripeții, una mai interesantă decît alta — audiență la Iuliu Maniu, la Sibiu, unde era sediul Consiliului Dirigent al Transilvaniei, apoi la București — cînd la ministerul artelor, cînd pe la C.E.C. — cu un tren neîncălzit și murdar, după ore întregi de așteptare prin stații, am ajuns, după două zile la Paris, în gara Lyon. Metropola — capitală a Europei de-atunci era în mare fierbere : aici se încheiau „resturile“ războiului. Aveam bagaje grele și abia am ajuns la Legația României din Paris, așa cum mi se spusese de la București. De-acolo, am fost îndrumați vizavi, la hotelul „Francois I“, unde se afla și delegația ardelenă venită la Conferința de Pace...

— Impresionant trebuie să fi fost acel moment : adolescentul care a avut norocul să fie marț ocular, chiar acolo, în Sala Unirii, la marele act de la 1 Decembrie 1918, ajunge și la Paris, în preajma încheierii Păcii de la Trianon, și chiar în preajma delegației României! — Cu adevărat întîmplările de atunci, dar și drumul meu spre pictură, sint strîns legate între ele. În 1918, toamna, cînd s-a organizat garda națională de la Lugoj, m-am înscris și eu ca voluntar, iar apoi, împreună cu tata, întors de pe

front, din Albania, cu gradul de sublocotenent, am plecat la Alba Iulia. Tata reprezenta batalionul de voluntari din Lugoj. Din Lugoj a plecat atunci un tren întreg. Am fost acolo, în sală, iar cînd Goldis a terminat de citit Proclamația, s-au deschis ușile și lumea a năvălit afară. Episcopul Pop al Aradului, cel care a prezidat ședința, a vrut să binecuvînteze delegații care au fost în sală, dar nimeni n-a mai ascultat. Era un entuziasm extraordinar. Pentru a-l vizita, să mă ajute, pe Traian Vuia, venisem și cu un bilet de recomandare. Locuia la Gârches, lîngă Paris, la o familie de svabi din Lugoj. Era pe atunci burlac și lucra la Ministerul Mărinii. Mergeam adesea acolo, la masa. M-a ajutat mult la Paris și pot spune chiar că mi-a fost mentor. Îl port o amintire frumoasă, iar fotografia ce mi-a dăruit-o e mereu cu mine aici, în atelier...

— Biografia dumneavoastră consemnează mereu acel moment parizian : Academia „Julian“. Cît îi datorati acum, spre amurgul vieții ?

— Mult ! Enorm de mult ! Era o academie de repute mondială, unde au studiat mulți dintre marii artiști ai lumii. Era o academie liberă, subvenționată de o societate pe acțiuni. În aceasta se preda numai profilul, adică pictura, grafica și sculptura, rîmînd ca restul, cele ajutătoare, să fie însușite în particular, în măsura în care fiecare simțea că are nevoie. Pe vremea mea, Academia „Julian“ avea două școli : una pentru domnișoare, în centru, și alta pentru băieți, în cartierul latin. „Ritualul“ era mereu același : intrai, plăteai taxa, îți luai un sevalet, o planșetă, hirtie de desen și începeai să lucrezi...

— Ce pictori au mai trecut prin Academia „Julian“ ?

— Au trecut aproape toți marii pictori ai României, dintre care amintesc pe Steriadi, Pallady, Petrașcu, Dărăscu, Lucian Grigorescu, Stoienescu, Brătăsanu...

— Există în biografia dumneavoastră și un neașteptat po-

pas la Iași ! Cum ați ajuns acolo ?

— Ei, cînd evenimentele „financiare“ au grăbit încheierea studiilor la Paris — și pentru mine, dar și pentru ceilalți colegi cărora ni se trimiteau bani românești din țară, iar aici, prin aranjamente oficiale ni se schimbau în condiții foarte avantajoase — m-am întors acasă, la Tg. Mureș, unde se mutase familia mea. Pe tata nu-l interesa că la Paris am învățat să pictez. Îmi cerea „diplomă“ ! Așa am ajuns la Iași, unde, în mai puțin de o jumătate de an, prin aprobarea ministerului, am reușit să realizez „nostrificarea“ : am susținut toate examenele ce se cereau, am lucrat foarte intens sub îndrumarea profesorilor Gheorghe Popovici și Octav Băncilă, prezentînd la examenul final de nostrificare lucrarea „Orlanii“. Asta l-a mulțumit pe tata, care m-a ajutat apoi, cu banii pe care mi i-a dat, pentru a pleca în Italia. În noiembrie 1924 eram la Roma. Eu eram convins pînă atunci că în Italia nu-i iarnă, că e numai vară. Vai, dar ce frig am îndurat ! Am constatat atunci cu uimire că aici iarna ține doar două-trei săptămîni, că de fapt nu cade zăpadă, iar în locuințe nu sint sobe !

— „Iarna“ v-a prins din cîte înțeleg tot cu zburcîmîl implinirii „căuților“ spre lumea ce vă cucărise definitiv : pictura !

— Am avut norocul nesperat la un moment dat de a participa la un examen excepțional, aprobat de minister pentru cîtiva candidați întîrziți : un egiptean, o lituaniancă, doi români și un italian. Toți am trecut examenul de atunci, de la Instituto superiore di belle arti din Roma, unde am și obținut licența cu profesorul Umberto Coromaldi. Și tot în acel rîstimp, am lucrat cu multă ambiție pentru pregătirea unei expoziții la Lugoj. Era de fapt și gîndul ascuns al plecării mele. Voiam să fac ceva să-l mulțumesc pe deplin pe tata, să-l fac să creadă că n-am huzurit nicăieri, că peste tot am învățat...

— Deci, Lugoj, septembrie 1924, sala hotelului „Dacia“ : 55 de peisaje din Italia și

Franța, portrete și nuduri își așteptau vizitatorii. Vi-i mai amintii ?

— Era un mare examen al meu. Am prezentat și portretele lui Traian Grozăvescu și Filaret Barbu, făcute atunci, cînd pregăteam expoziția. Vă dați seama, mă cunoștea multă lume și curiozitatea de a ști și vedea ce am făcut eu vreo cinci ani, de cînd trecusem baccalaureatul, era destul de mare. Între prezențele care m-au emoționat era și cea a lui Blaga, aflat atunci la soacra lui, la Lugoj. A fost lume multă. Finalul expoziției a fost însă unul care m-a uimit și pe mine : s-au vîndut aproape toate tablourile, cîștigînd 55 de mii de lei ! O sumă foarte mare...

— Vă văd tulburat, iar lacrimile vă trădează...

— Mi-ați rîscollit amintiri scumpe mie, care acum, la vîrsta mea au rămas, alături de tablourile mele, comori sfinte. Ce să vă spun ? Eu sint foarte fericit că primul meu cîștig l-am dat lui tata. Am avut o ușurare că am restituit o fărîmă din ce a cheltuit cu mine pînă m-a făcut om...

— Am tot așteptat să-mi povestii ceva despre cariera dumneavoastră de portretist. Cea nostimă, de la Tg. Mureș. Despre portretele care au intrat în universul culturii noastre vorbesc azi cataloagele : „Portretul lui Turu“, (vă „trădez“ : adică al Mariei Ciupe) e la Muzeul de artă al României din '36, „Jutea“ la cel al „Banat“ —ului, „Rodica“ în colecția dumneavoastră personală...

— Cînd am ajuns la Tg. Mureș, mi s-a părut că un pictor putea trăi numai din portrete, dar primele experiențe au fost chiar nostime. Imaginați-vă o doamnă trecută de prima tinerețe, grasă, diformă, venind să-ți pozeze, cu sentimentul că peste ea n-au trecut anii și a rămas tot frumoasă, tot zveltă, tot cu privire senină, așa cum a fost cu 30 de ani în urmă. Îi faci portretul și de-odată o năvălește tristetea. Îi înțelegi gîndurile, mai ameliorezi icicocolo cite ceva, îi mai dai jos două din cele trei bărbii ce-i străjuiesc gîtul ca un zid de apărare, îi mai îndesești sprîncenele, îi mai îmbogățești pă-

rul, îi mai „alungi“ ridurile ce-i brăzdează fața, ce mai, coborînd-o de la vreo 60 spre 30 de ani. Se uită, se admiră, îi place, îți mulțumeste, dar apare „mecazul“ : n-o recunoaște sotul... Și din nou o apropii de realitate. Dar asta readuce iar suferința doamnei ! O, dar mai erau „ședințele“ pregătitoare, cu dialoguri absurde, penibile : aflai cui îi place din familia lor fasolea și cui nu, cunoșteați dinți de rasă ai cartierului, despre cum e servită, la ore fixe și cu ritual desăvîrșit, masa pentru piscuța Bibi... Cam așa a început cariera mea de portretist, pe care, normal, am abandonat-o, principala mea preocupare la Tg. Mureș rîmînd Muzeul și Școala liberă de pictură pe care am înființat-o eu.

— „Ceva“ ? Dar nu e la îndemîna oricui ce faceți ! Și nu știu cîți artiști se pot lăuda cu ritmul dumneavoastră de muncă, dublat de o exemplară profesionalitate. Colaboratorii apropiați susțin că nimic nu s-a schimbat în ultimul sfert de veac în lăsamîntul picturii Aurel Ciupe pentru arta românească. Poate doar dorința de a lăsa și mai mult ! Nu știu dacă sînteți pregătit cu „statistici“, dar sînt tentat să vă întreb cîte tablouri lucrate în ultimii ani n-au ajuns în galerii să fie văzute de admiratorii operei dumneavoastră ?

— Ei, uite, chiar n-am făcut statistica asta, dar în mod sigur pentru o expoziție, fie ea și la „Galeriile mici“, tot se adună...

— Ce prieteni mai devotați aveți maestre Aurel Ciupe ?

— Am foarte mulți, dar în primul rînd cărțile. Mi-am format o bibliotecă de vreo 2000 de volume, care mi-au tînut de urit și m-au ajutat. În fiecare seară am pe noptiera mea o carte, un album, și la lumina vîltozei citesc, frunzăresc și mereu mă întretîin cu această lectură. Eu seara mă întîlnesc cu muzeul meu. Cu Cézanne, cu Van Gogh, cu Pallady sau Grigorescu, cu Nagy István, cu mulți alții. Muzeul acesta mă ține la suprafață, ca o plută, de fiecare dată cînd mă zvîcătolesc în mare ! Eu nu sint dect un om oarecare, un om simplu, un iederman...

Intre bolile secolului, reumatismul, afectiune cu manifestari variate, dar cu etiologie obscura, provoaca cele mai multe cazuri de invaliditate totala sau partiala. Este una din maladiile cu cea mai mare incidenta. Persoanele suferinde, dupa unele statistici, ar insuma o treime din populatia planetei. Aparitia unui nou medicament sau procedeu terapeutic, capabil de a contribui la ameliorarea sau stoparea reumatismului este, evident, mai mult decat bine venita.

Un asemenea medicament de data recenta, conceput, experimentat, finalizat si autorizat in Romania, purtand numele de „Epurox”, ar fi avut toate sansele de a spori arsenalul curativ in terapia reumatismului. Eficacitatea lui a fost testata clinic, dar medicamentul, din motive greu de inteles, nimeni, aproape nimeni nu-l foloseste. Deoarece publicul larg n-a auzit pur si simplu de existenta lui. Mai mult decat atat: asa cum am fost informati si cum noi insine aveam sa ne convingem, Epuroxul constituie un medicament-fantomă chiar pentru nu putini farmaciști și medici curanți. Oferim cititorului nostru câteva argumente:

Ce știu farmaciștii despre Epurox?

Popas la unitatea nr. 68 din bul. 1 Mai, din București. Intrăm în rol, impunând întrebarea unui virtual cumpărător: „Aveți Epurox?” „Epurox? N-am auzit în viața mea de un asemenea medicament. E un produs străin?”. Aducem cuvenita explicație: preparatul a fost realizat la Institutul de seruri și vaccinuri dr. Cantacuzino, se află în comerț și, așa cum se specifică în prospect, este un preparat enzimatic, destinat tratamentului componentei inflamatorii din diferite maladii. Deci și reumatismului. O colegă a primei noastre interlocutoare: „Am auzit de acest produs, m-a rugat o prietenă să-i procur, dar am colindat trei zile la rând farmaciile fără să dau de urma lui”.

Ne încercăm în continuare norocul la Farmacia nr. 95 de pe Aleea Cringăși, dar și aici diriginta Dumitru Matei ne asigură de îndată că un asemenea drog nu s-a aflat niciodată în rafturile unității. Nu ne dăm bătăuși și punem aceeași întrebare în alte patru farmacii: nr. 75 din șoseaua Cotroceni, nr. 84, nr. 2 de pe bul. Leontin Sălăjan, și 6 din Calea Victoriei. Nici aici, nimeni n-a auzit de existența Epuroxului. Traversăm tot Bucureștiul și aruncăm ancora în cartierul Pajura la Farmacia nr. 99. De data aceasta întrebarea aduce pe chipul interlocutoarei noastre un aer de nedumerire și bănuială: „Epurox? Există un asemenea medicament? Poate ați înțeles dum-

neavoastră greșit...”

Nu, stimată tovarășă, chiar așa se numește. Este un produs infloiat, injectabil și a fost recomandat spre a fi utilizat în practica medicală curentă. Ar fi fost mai potrivit ca asemenea precizări să vină din partea specialiștilor în materie, deci și din partea farmaciștilor, obligați, între altele, de a citi și cataloga-gele cu medicamente indigene. Le întindem o mână de ajutor, încredinșând tiparului informațiile puse la dispoziția revistei noastre de către colectivul de cercetare al amintitului institut. O facem, evident, și spre folosul publicului larg.

Epuroxul reprezintă proprietatea intelectuală a unui grup de cercetători ai Laboratorului de imunologie din cadrul Institutului Cantacuzino și a luat naștere ca urmare a unor descoperiri făcute de medicina mondială în legătură cu rolul nefast pe care îl deține în organism, în anumite împrejurări, radicalii liberi ai oxigenului și în mod special anionul superoxid, peroxidul de hidrogen, radicalul hidroxil, oxigenul songlet, radicalii alcoxi și peroxi. Pentru a neutraliza efectele nocive ale superoxid anio-

lar a fost efectuat și la Clinica II pediatrie din Iași, unde s-a notat de asemenea dispariția durerii și diminuarea tumefacției, creșterea mobilității articulare și normalizarea testelor biologice.

În poliartrita reumatoidă a adultului, medicamentul a fost testat la două unități sanitare de profil: Centrul de reumatologie din București și Clinica III medicală din Cluj-Napoca. În Capitală, observațiile au vizat un lot de 51 bolnavi cu poliartrită în stadiile II și III, cura individuală completă fiind de 20 fiole (în unele cazuri în asociație cu Prednison, Taurredon etc). S-a constatat reducerea durerii și impotenței funcționale după prima sau a doua injecție, ameliorarea menținându-se și după șase luni de la tratament. La Cluj-Napoca, tratamentul a fost extins asupra unui număr de 85 pacienți, rezultatele dovedindu-se mai mult decât încurajatoare: s-a constatat ameliorarea clinică la 92 la sută din bolnavii cu gonartroză, 87 la sută la cei cu poliartrita reumatoidă, și la 50 la sută la cei internați cu periartrita scapulo-umerală și talartroză. Semnificativ este

trat parabolbar și la 3 bolnavi cu uveite rebele, la alte tratamente, unul prezentând și cataractă capsulară posterioară, obținându-se stingerea procesului inflamator și ameliorarea acuității vizuale.

Toate acestea îndreptățesc formularea unor concluzii optimiste. Iată de ce ne întrebăm pe bună dreptate cum este posibil ca un asemenea medicament să fie ignorat nu numai de către farmaciști ci chiar și de medici, aceștia din urmă îndatorați mai ales să-l testeze și să-l recomande. Iată din nou câteva exemple:

Nu cerem entuziasm, dar nici prudență inhibitorie

La Centrul de reumatologie stăm de vorbă cu dr. Malvina Naghiu. Domnia-sa ne-a declarat următoarele: „Nu pot să mă pronunț în legătură cu eficacitatea acestui medicament. El a fost experimentat și la Centrul de reumatologie, dar e prematur să tragem concluzii. Eu sînt foarte interesată să

unii medici continuă să ignore importanța terapeutică a Epuroxului, aflăm și din partea farmaciștei Elena Costăchescu, dirigintă la unitatea nr. 119 str. Știrbei Vodă, care ne asigură, că pînă la ora actuală, n-a primit din partea cumpărătorilor mai mult de 5-6 rețete cu indicația de folosire a medicamentului.

Ce întreprinde în această privință Oficiul farmaceutic nr. 1, dator să aprovizioneze farmaciile publice și cele spitalicești cu medicamente? Am adresat această întrebare directorului Letiția Georgescu: „Epuroxul — ni se comunică — este un produs cu termen de valabilitate redus, deci stocarea lui în farmacii poate provoca deprecierea lui. Tocmai de aceea am hotărît să-l desfăcăm numai prin farmaciile numărul 18 și 20. (Ne-am adresat telefonic acestor unități și am aflat că, într-adevăr, dețin cantități suficiente de Epurox, n.r.). Nu putem face comenzi pentru produse care nu sînt cerute. Din păcate nici farmaciile din spitale nu ne solicită acest preparat. El continuă să rămînă insuficient cunoscut, în pofida faptului că producătorul a tipărit prospecte, că presa a scris despre Epurox, iar noi punem gratuit la dispoziția corpului medical nomenclatorul cu produse farmaceutice existente. E regretabil că unii medici trec cu vederea aceste informații importante și utile”.

Intr-adevăr, ne permitem și noi să constatăm, situația de fapt demonstrează un mod nu tocmai corect asupra felului în care unele cadre medicale înțeleg să fină pasul cu noutățile comunicate de cercetarea de specialitate. Ca purtători ai opiniei publice, ne permitem a constata, nu fără amărăciune, că în fața acestei situații singurul păgubaș este bietul bolnav, omul pentru care a fost gândit și realizat acest produs cu virtuți demonstrabile. Vom încheia aici, dar nu înainte de a da cuvîntul directorului adjunct al Institutului Cantacuzino, doctorul Romulus Arion: „Institutul poate furniza cantități suficiente de Epurox, medicament care, așa cum au dovedit testele clinice, este superior produselor similare din străinătate. Unii susțin că propaganda pentru cunoașterea și folosirea unor noi droguri farmaceutice deschide cale liberă polipragmaziilor (abuzului de medicamente, n.r.). Nu împărtășesc această opinie. Automedicația este un lucru periculos, dar bolnavii se adresează în general medicului înainte de a folosi un medicament nou. Este regretabil că un preparat indigen, de pe urma căruia ar fi putut trage foloase zeci de mii de bolnavi, nu se află nici în farmacii, nici în atenția colegilor noștri, medicii curanți”.

LIVIU TIMBUS

Un medicament în suferință

nului și pe cele ale peroxidului hidroxil (răspunzători și ei în declanșarea proceselor inflamatorii la om), s-a reușit finalizarea unui proces tehnologic prin care se poate obține din sine placentar și retroplacentar uman a unui produs biologic investit cu proprietatea de a epura acesti musafiri nepoftiți ai organismului. De notat că, în lume, mai există asemenea epuratori (Orgotein în S.U.A. și Peroxi-norm în R.F.G.), dar ambele preparate sînt grevate de reacții adverse generale și locale de tip alergic și, în același timp, nu posedă nici facultatea de a asigura o epurare directă a peroxidului de hidrogen și a anionului superoxid. Preparatul românesc și-a demonstrat experimental superioritatea prin intensitatea răspunsului terapeutic, prin durata și absența reacțiilor adverse. Iată câteva din rezultatele comunicate de mai multe unități sanitare din țară.

Ce spun probele?

La Clinica de pediatrie I din Timișoara, sub supravegherea medicilor prof. dr. L. Turcanu și dr. Carmen Golea, preparatul a fost administrat unui grup de copii internați pentru artrită cronică juvenilă (forme poliarticulare, pauciarticulare, sacroileite). S-a constatat acțiunea analgezică pe o durată de 36 săptămîni, micșorarea rigidității matinale, ameliorarea testelor biologice. Un experiment simi-

l din nou faptul că și aici durerea și redorile articulare au dispărut după prima injecție, iar tumefacția s-a micșorat după 3-4 injecții.

Prin rezultate multumitoare se recomandă utilizarea Epuroxului și în tratamentul rectocolitei hemoragice (Clinica III medicală Cluj-Napoca, Spitalul clinic 2 Craiova, Clinica II pediatrie Iași), ca și în terapia unor boli cronice ale aparatului respirator (Institutul de medicină internă București). Mai recent, dar tot cu efecte notabile, Epuroxul a fost folosit și în oftalmologie, așa cum o demonstrează rezultatele comunicate de Spitalul Militar Central, Dispensarul policlinic M.A.N. și Dispensarul policlinic Bucur. Pentru exemplificare, vom reproduce câteva rînduri din referatul întocmit la Spitalul Militar de către medicul prof. dr. M. Olteanu și dr. B. Cârstocea: „Începînd din luna mai 1985, a fost încercat tratamentul opacității cristaliniene cu produsul Epurox la peste 30 bolnavi. S-a constatat stagnarea evoluției tulburărilor cristaliniene manifestată prin conservarea acuității vizuale și chiar ameliorări ale acuității vizuale. Examenul biomicroscopic al acestor pacienți a demonstrat fie reducerea capacității cristaliniene, fie stagnarea acestora. Medicamentul a fost adminis-

trării și populații din țările cultivate, obținerea unor linii cu o perioadă de vegetație mai scurtă, care să fie capabile să conducă la maturitatea pînă la scăderea temperaturii, toamna, și, în sfîrșit, elaborarea tehnologiilor de cultivare specifice condițiilor din țara noastră. După îndelungate cercetări, ce au stat la baza măsurilor agro-fito-tehnice, s-a realizat o bogată colecție, formată din 130 de soiuri, populații și linii, obli-

cu o mare rezistență la boli. Din toate aceste linii, una a fost fost omologată, așa încît ne putem bucura că la Craiova a luat naștere primul soi de arahidă românească, sub denumirea de „Timburești” locul unde a fost creat. În prezent, se află însă în cîmpul de cercetare, câteva linii mai productive, care-și așteaptă și ele, omologarea.

Creatorii primei arahide românești au elaborat, totodată, toate verigile de tehnologie, a-

de mult agreeat de mic și mare. Motivațiile sale depășeau, însă, cu mult simplul argument culinar.

— Arahidele sînt prețioase pentru conținutul lor ridicat în grăsimi, care ajunge pînă la 40-50 la sută, ceea ce permite extragerea unui ulei foarte căutat, atît pentru consumul alimentar, cit și pentru industrie. Au, de asemenea, un conținut ridicat de proteine — 25-29 la sută, ca și un conținut bogat de aminoacizi. Pe rădăcini există o activitate simbiotică intensă, manifestată prin prezența unui număr mare de nodozități, care aduc în sol 100-150 kg azot din aerul atmosferic, într-un hectar de pămînt. Masa verde, circa 20 000 kg la hectar are o valoare furajeră egală cu cea a lucernei.

La argumentele profesorului Liviu Pop am mai adăuga încă unul. Soiul de arahide „Timburești” a realizat pe cernoziomurile nisipoase din zona Calafatului, o producție de 5 000 kilograme la hectar, una dintre producțiile cele mai ridicate ale agriculturii mondiale.

Sînt credem, suficiente date ce pot pleda pentru extinderea unei atît de prețioase culturi. Prima arahidă românească, născută în nisipurile de pe malul Jiului, va putea să apară oriunde pămîntul și grija omului vor voi s-o ocrotească, dîndu-ne în schimb, pe lingă agreabilul său gust și multe alte foloase.

LIANA MOLNAR

Cele ce se ascund sub savanța denumire „Arahida hipogaea” nu sînt altele decît mult îndrăgitele arahide sau, cum se mai cunosc, alunele de pămînt. Din totdeauna, gustoasele delicatese au fost aduse la noi de peste țări și mări, zona lor de origine aflîndu-se în îndepărtata Americă de Sud. Argentina, Peru și Bolivia mai păstrează și astăzi multe specii sălbatice. Gustul lor — plăcut, se vede, oamenilor din timpuri vechi — a dus, după descoperirea Americii, la o rapidă răspîndire în Africa, Asia și Australia. Singură, Europa a rămas o vreme lipsită de arahide — și asta, doar pentru că nu le putea oferi condiții climatice favorabile. O dată cu evoluția științelor agricole, arahidele și-au găsit loc și pe continentul nostru, mai ales în sud.

Astăzi, arahidele ocupă în agricultura mondială o suprafață de 19 milioane hectare, printre marile cultivațoare numărîndu-se Senegalul, Volta Superioară, Congo, aproape toate țările africane, dar și India și China. Dintre țările europene, și-au apropiat această înțelepciune Spania, Italia, Grecia, Bulgaria și Uniunea Sovietică — în părțile sale sudice.

În România au existat de-a lungul timpului mai multe încercări de a le cultiva, toate sporadice, oamenii fiind descu-rajați de pretențiile plantei, ce nu se potriveau cu condițiile climatice pe care țara noastră le putea oferi. Pînă într-o zi — asta se întîmpla acum vreo 20 de ani — cînd un cercetător al

Facultății de agronomie de la Universitatea din Craiova — prof. dr. Liviu Pop — s-a hotărît să obțină arahide, compensînd lipsa datelor naturale prin cele ale științei. Liviu Pop, căruia i s-au asociat apoi lector dr. Valeria Marghitu, lector dr. Ion Gîngiovanu și dr. Ion Chicea, și-a început cercetările pe terenurile nisipoase ale Olteniei din două considerente. Primul ar fi acela al condițiilor climatice oferite, apropiate cerin-

de soiuri și populații din țările cultivate, obținerea unor linii cu o perioadă de vegetație mai scurtă, care să fie capabile să conducă la maturitatea pînă la scăderea temperaturii, toamna, și, în sfîrșit, elaborarea tehnologiilor de cultivare specifice condițiilor din țara noastră. După îndelungate cercetări, ce au stat la baza măsurilor agro-fito-tehnice, s-a realizat o bogată colecție, formată din 130 de soiuri, populații și linii, obli-

Arahida

● Știința compensează clima ● Au fost alese terenurile nisipoase din stînga Jiului ● Producții de 5 000 kg la hectar

telor culturii arahidei — desprimăvărarea se face timpuriu, bruma cade cu întîrziere, temperaturile pe perioadele de vară sînt ridicate, peste 20°C. Apoi, solul nisipos se încălzește repede, se prezintă afinat, permițînd pătrunderea florilor după fecundare și formarea păstăilor, Pe lingă căldură, arahidele pre-tind și foarte multă apă, ceea ce face necesară realizarea unui sistem de irigații.

O dată stabilită posibilitatea cultivării plantei, profesorul Pop și-a îndreptat atenția în mai multe direcții: stabilirea biologiei plantei în condițiile terenurilor nisipoase din stînga Jiului, realizarea unei colecții

nute din diferite țări ale lumii. Majoritatea soiurilor reținute fac parte din subspecia „fastigiata” (cu tulpină erectă). Soiurile și populațiile din această subspecie sînt mai timpurii, deci mai potrivite condițiilor climatice de la noi. Asta nu înseamnă că din colecția profesorului Liviu Pop lipsesc cu desăvîrșire soiurile subspeciei „procumbens” (tiritoare), chiar dacă sînt tardive și cer mai multă căldură. După ani de studii, colectivul craiovean a realizat un număr însemnat de linii cu o mare capacitate de producție în condițiile solului nisipos din sudul țării noastre. Cercetătorii le-au mai dăruit și

probate de Academia de Științe Agricole și Silvice și de Ministerul Agriculturii, cu recomandări către producție. Universitatea craioveană a elaborat și difuzat două tehnologii de producție, una adecvată marilor unități producătoare, iar alta destinată gospodăriilor individuale, pentru că, de reținut, arahidele se pot cultiva foarte bine și pe o mică bucată de pămînt.

Am fost tentată să-l întreb pe profesorul Liviu Pop ce l-a determinat să-și dedice atîția ani din viața acestor plante și a climatizării lor pe pămîntul nostru. Bănuiam că unul dintre argumente ar fi gustul lor, atît

Cine l-a cunoscut l-a respectat pentru simțul său practic, pentru înțelealță și pricepere. În fond, are 29 de ani trăiți numai pe șantierele de construcții. A început la Bicaz, ca simplu inginer prin 1957 și a crescut repede, a devenit șef de lot la Bistrița, la Piatra Neamț, la Zănești, la Costișia și la Buhuși, apoi inginer șef la Bistrița-Stejaru, șef de șantier la Roznov, la Poiana Uzului, și, din toamna lui 1973, director al Antreprizei de Construcții Hidrotehnice „Siret” Bacău, o unitate de mari proporții care se întinde pe toată zona Moldovei și coboară până la Centrala Atomoelectrică de la Cernavodă. Nici el nu-și amintește câte baraje a construit, câte extinderi și câte obiective hidrotehnice au ridicat oamenii săi, despre care știa cu oarecare aproximație că ar fi în jur de cincizeci și cinci de mii. Iubitor de fotbal, ani la rând, a fost președinte de onoare al clubului S.C. Bacău, ba mai mult, a ținut să facă dovada atașamentului său pentru această echipă, preluând lucrările de extindere a stadionului, după cum, pentru concotașii săi a pus umărul la realizarea unor lucrări de canalizare, la alimentarea cu apă a mai multor orașe. Un inspector general de la Inspectoratul general de stat pentru investiții și construcții îi creionează un portret de toată frumusețea: „un om modest, disciplinat, conștiincios, apropiat de colectivul pe care-l conduce, dispus totdeauna să ajute. A obținut realizări bune în producție neprecupețind nici un efort pentru rezolvarea problemelor oricât de spinoase au fost ele, a dorit să se afirme împreună cu colectivul de constructori printre antreprizele fruntașe ale țării. A încurajat și susținut activitatea de invenții și raționalizări”. Un om mic, iute ca argintul viu, rece și ignorându-și cu detașare o infirmitate, directorul Liviu Valer Guțiu a fost întotdeauna categoric și limpede. Tăia din prima. Mai era un

an și în această toamnă, inginerul Liviu Valer Guțiu ar fi împlinit treizeci de ani bătuți pe muchie lucrăți numai în construcții. Dar înainte de a ajunge să-și aniverseze această cifră rotundă, s-a întâmplat ca un ochi curios să parcurgă biroul său din Bacău. Și, culmea, nu erau acolo desene și calcule pentru invenții și invenții, nici planurile de construcții pentru viitoare baraje, nici lucrări de specialitate necesare complexei activități de pe șantierele din Moldova și Cernavodă. Dinți de aur și cecuri, cercei, lăntișoare, cafea, zeci de pachete de țigări bune, sticle și cupoane de stofă, bijuterii și bani lichizi, deodorante și fixative, o aglome-

surprins în apartamentul său din Bacău, de pe strada Ana Ipătescu nr. 1 în compania plăcută a domnișoarei Carmen Vrăbiuță, directorul avea de rezolvat o scoatere de basma curată. Mircea Tomozel, șeful grupului cantine din cadrul A.C.H. de la Cernavodă, era reținut pentru cercetări. Fiica acestuia a luat legătura cu directorul Liviu Valer Guțiu și i-a cerut sprijinul în salvarea tatălui. Directorul i-a spus scurt, te costă, și pentru o asemenea întreprindere a primit bijuterii, bani și lucruri în valoare de 42.000 lei. Numai în ziua respectivă, directorul Guțiu primise cadouri în valoare de 15.000 lei. Și așa s-a derulat ghemotocul

putin. Acesta l-a mai dat 500 de lei și cind a vrut un apartament în Bacău a mai cotizat la director cu un plic umflat cu 5.000 de lei. Directorul nu lua bani numai pentru repartizarea de locuințe, care erau de fapt drepturile gratuite ale oamenilor, ci pentru orice. Șeful de lot de la Șantierul Beresti a contribuit cu 3.000 lei pentru cistigarea bunăvoinței directorului, dar acesta s-a dovedit a fi intransigent, o intransigentă în genul „tu cu trei mii vrei să cistigi bunăvoința unui director” și i-a restituit banii. Speriat, șeful de lot a mai adăugat două mii, fiind convins că prin intermediul celor cinci mii va reuși să cistige bunăvoința atât de

ținut în funcție? De unde să-l scoată și cu ce interes? Cum îi recuperează? Fiecare a scos bani din buzunar ca să își apere un drept sau ca să obțină o favoare sau un privilegiu? Fără îndoială că directorul Guțiu este vinovat. Dar în aceeași măsură au constința încărcată și cei care au dat banii. Nici unul n-a avut curajul opiniei. N-a anunțat organele legii și nici forurile ierarhice. Au socotit mai la îndemână usa din dos și în loc să se apere, au continuat să-i cinte în strună acestul „face tot”. Cum s-au efectuat controalele la A.C.H. Siret și cum au fost rezolvate sesizările oamenilor muncii, atâtea cite au fost? Toti cei care au făcut verificările s-au mulțumit să răspundă invitatiilor protocolare ale directorului, să-i admire ospitalitatea și generozitatea, uitând pentru ce s-au dus acolo. După cum, e greu de imaginat că toată rezolvările, de la transferuri, admiteri, repartizări de locuințe în Bacău și Piatra Neamț, carnete de conducere, aprobări pentru autorismele s-au făcut din generozitate și din admirație pentru coplesitoarea personalitate a directorului. Adică dezinteresat. Marele om de protocol a fost fără îndoială și rodul slăbiciunii celorlalți. Altfel nu se puteau produce cincizeci și patru de infracțiuni de luare de mită și douăzeci și patru de trafic de influență.

Asa se face că un constructor de nădejde, un bun organizator și specialist, om cu vechi state de serviciu pe frontul construcțiilor, autorul unui mare număr de lucrări și de invenții și inovatii, apreciat între confratii săi să aibă și cealaltă față, atât de tenantă după sfârșitul poveștii. În viața oamenilor și în istoria unor construcții frumoase, aceste slăbiciuni nu sînt decit o amintire urită de care se jenează fiecare.

CORNEL NISTORESCU ■

Cealaltă față a gloriei

rare de lucruri scumpe de parcă biroul ar fi fost un fel de cămară a lui Hagi Tudose plecat să conducă înălțarea de baraje. Deci în singura scrisoare anonimă și în cele semnate de Ghiu I. era ceva adevărat, deși „cercetările nu au condus la confirmarea faptelor sesizate, decit în legătură cu stilul său de muncă și de comportament, pentru care i s-au făcut recomandări”. Cum de nu s-au confirmat cele scrise în anonimă și în cele două scrisori, atita vreme cit toată lumea știa marele secret, că dacă merzi la directorul antreprizei și ieși la interval cu o sumă frumoasă sau cu niste cadouri mai de nădejde te scoate din orice, te ajută la transfer, la liceu, rezolvă examenul de treaptă, transferă profesori și doctori, obține carnete de conducere, dă casă, ia casă, dă slujbă, ia slujbă, dă mașină nouă, promovează, rezolvă orice. Cind a fost

de fire înodat cu inteligență și cinism de directorul antreprizei. De la dulgherul Ștefan Lutzinschi, directorul a luat 5.000 pentru un apartament în Piatra Neamț, de la șeful echipei de fierari betonisti Gh. Grigoroșcu, a luat 2.000 pentru un apartament, de la maistrul Liviu Ifrim a luat 2.500 lei pentru un schimb de locuință, de la betonistul Vasile Beicu a luat 5.000 pentru o garsonieră, de la șoferul Alois Butăcel a mai încasat 5.000 pentru a-i repartiza un apartament cu două camere. Subinginerul Nicolae Stan a dat 1.500 pentru angajare. A fost trimis pe șantierul Rîul Mare-Retezat unde a stat o vreme și apoi pentru încetarea detașării a mai dat 3.000 în contul sumei intrind și o promovare la Cernavodă pe postul de adjunct de șef de brigadă. Cind directorul Guțiu a venit în vizită la Cernavodă i-a spus de la obraz celui promovat că în raport cu cît cistigă „a contribuit” cu prea

necesară. Ulterior, șeful de lot, cind a auzit că bate un vînt de schimbare și directorul are de gînd să-l înlocuiască a mai pus cinci mii și de atunci a devenit capabil, bun de menținut pe această funcție. Inginera Cristina Anca Catană a contribuit cu 5.000 pentru încetarea detașării sotului ei plecat la Cernavodă, iar inginerul Vasile Nițescu Barbăneagră a scos 5.000 pentru a fi menținut în funcție. Că directorul era un lacom și un avar și lua bani și bunuri pentru tot felul de aranjamente sau pentru drepturi firești ale oamenilor e un lucru care îl privește. Asta tine de caracterul său și pentru toate acestea plătește. Dar faptul că mulți dintre oamenii săi, colaboratori sau subordonați, în loc să își apere demnitatea, să se bată pentru drepturile lor, au cedat și au socotit mai la îndemână calea banilor negri rămîne un mare semn de întrebare. De ce să dea 5.000 un inginer ca să fie men-

Schematic, faptele sînt acestea: Pirvu Stoica Maria, din comuna Ogrezeni, județul Giurgiu, în etate de 72 de ani, este mamă a opt copii, șase fete și doi băieți, toți oameni în fire și la casele lor. Alexandru Pirvu, sotul Mariei Pirvu, a decedat anul trecut, în iulie. Fetele domiciliază în București. Cei doi băieți stau în sat; Daniel în casa soției, Viorel în casa părintească, proprietatea mamei. Pirvu Viorel are doi copii: Casandra, născută în 1972, și Dragoș, născut în 1979. Niculina Pirvu, soția lui Viorel și mama copiilor, a decedat în luna mai 1986.

În ședința publică din 7 octombrie 1986, soluționînd acțiunea civilă formulată de reclamanta Pirvu Maria, Judecătoria Bolintin Vale (Giurgiu) a hotărît evacuarea din imobilul proprietatea Mariei Pirvu a fiului său Viorel Pirvu și a celor doi nepoți minori, Casandra și Dragoș. Motivarea hotărîrii: în ultima perioadă de timp, Pirvu Viorel consumă cantități mari de alcool, o lovește și o alungă din casa proprietatea ei pe mama sa și îi învață și pe cei doi copii s-o insulte. Pirvu Viorel recunoaște că locuiește în casa proprietatea mamei sale ca tolerat și că nu înțelege să părăsească imobilul pe motiv că n-are unde să se mute cu cei doi copii.

Constantin Bărbulescu, executor judecătoresc la Bolintin Vale, a încercat de trei ori, în 18 decembrie 1986, 20 martie 1987 și 6 aprilie 1987, să îndeplinească sentința de evacuare, Pirvu Viorel, cu toate înștiințările, neprezentîndu-se la domiciliu sau la Notariat, unde fusese convocat. Mai mult, întîlnit pe stradă și invitat la sediul judecătoria, acesta a refuzat, insultînd și ignorînd somația executorului. Intervalul mare de timp între 18 decembrie și 20 martie se explică prin aceea că fiind iarnă, mama și bunica piștilor a fost de acord să-i păsuiescă pînă în primăvară.

La insistența mamei de a se pune în aplicare sentința, Procuratura locală Bolintin Vale, prin ordonanța din 4 august a.c., dispune scoaterea de sub urmărire penală a invinuitului, pentru infracțiunea prevăzută de art. 271 al. 2 C.p., nerespectarea unei hotărîri judecătorești, a evacuării în cazul nostru, și aplicarea unei sancțiuni cu caracter administrativ (amandă 500 lei), intrucit în raport cu împrejurările concrete în care fapta s-a comis aceasta nu a

prezentat gradul de pericol al unei infracțiuni.

S-o luăm pe urmele acestui nefirești povești și să vedem cum apare ea mai de aproape, cum și de ce s-a ajuns aici și mai ales ce e de făcut în continuare.

MAMA: „Dacă am ajuns eu să-mi reclam copilul, înseamnă că nu se mai poate Ani de zile n-a lucrat și pretindea bani de la noi pentru băutură. De unde, mamică, să-ți dăm? I-a tăiat cauciucurile de la bicicletă lui taică-su, ne alerga cu cuțitul. Intr-o seară pe la două noaptea a venit de la circumă cu un prieten și m-a pus să-i frig o găină. Dădea cu cuțitul în masă, eu tremuram și-i frigeam găina. Mergeam și eu și omul meu prin vecini de dormeam. Ne-a spus că anul acesta, adică cel care a trecut, muriți. Nu

Intr-o casă,

Mărul discordiei

vă omor cu moaca, ci cu presiune de supărare. Venea peste mine cu fata la miezul nopții să-mi scoată ușa din țîțini. Mai de mult am vrut să facem casă aici, am cumpărat niște pămînt, să stea amindoi băieții. N-a fost chip. A rupt sacii cu ciment, a distrus totul. Daniel s-a dus la casa lui. De la 15 ani a fost rău, dar noi n-am spus la nimeni. Lumea nu știe ce e în casa noastră, că ne spunea că nu știe ce să ne facă să ne chinuie și lumea să nu știe și să nu putem spune la nimeni. Pe fete nu le tolera în curte, le făcea în fel și chip, ieșeau scandaluri. Cum să nu le primesc în casa mea? O cloșcă primește sub aripile sale toți puii, nu numai pe unii. Că nu-l ajută. Fiecare are casa ei, greutățile ei. Ce dacă veneau și luau și ele cireșe și căpșuni din ce creștea în curte? M-ar pune și la plug numai să am de unde să-i dau bani de băutu-

mulți ani, băiatule, să trăiești?”

FIUL: „N-am mai întîlnit atita răutate. Mi-a murit soția, am rămas singur cu copiii. Am fost operat anul ăsta de urgență, cu ulcer perforat, am arterită și toți s-au repezit pe mine. Recunosc, au mai fost discuții, nici eu nu sînt ușă de biserică, dar de cind a murit tata au început discuțiile. I-am spus mamei: sîntem singuri acum, hai să contractăm un porc, doi. A început să mă drăcuie că vreau s-o fac porcăreasă. Am vrut să fac un șopron, a zis că vreau să mă fac stăpîn în curte și să zic după aceea că eu le-am făcut pe toate. Înțelegînd situația mea, pe terenul din curte mi-au repartizat cîteva metri pătrați să cultiv și eu pentru copii o roșie, un cartof. Au intervenit să mi-l ia. Cind mi-a fript ea găina? Nu mai crește găini de cind aveam 14 ani. Muncesc și eu cît pot, sînt totuși un om bolnav. Dacă

aș bea, n-aș mai fi șofer. Plec dimineața și mă întorc seara, am și grijă de copii pentru că mama nici nu se uită la ei. Zice că vor s-o omoare. Cum s-o omoare o fată de 15 ani și un băiețel de 8 ani? Cine mă primește pe mine în gazdă cu doi copii? Mama e sclerozată și influențabilă. Dragostea dintre surori și mama a început după moartea tatel. Vor să vină de casa. Li s-au oferit două sute de mii pentru că are teren mare și e în centrul comunei. Nici nu veneau pe aici”.

Tănase Serban, primarul comunei: „Sînt activist de 28 de ani. Am lucrat în multe locuri și în condiții din cele mai grele, dar n-am întîlnit așa ceva. Mi s-a solicitat să-i rezolv problema locuinței lui Pirvu. Avem un bloc al I.J.C.L. cu toate apartamentele ocupate. Stau în el lucrători din zootehnie cu cite cinci copii. Dormeau într-o cămaruță la capătul grajdului. Lumea nu ține cu el, fiind cam poamă. Toți se gîndesc la copii, care n-au nici o vină. Singura soluție dacă s-a ajuns aici e să i se facă rost de casă lui Pirvu. Luni, 28 septembrie, după ce s-au bătut și au spart geamurile, i-am chemat la consiliu să vedem cum rezolvăm. Și aici au făcut scandal. El a luat un dosar din mina unei surori și l-a băgat în sobă și i-a dat foc. Ce să te bagi între ei?”

Ion Madin, procuror-șef la Bolintin Vale: „Sentința de evacuare e definitivă și va trebui pusă în aplicare. Am optat pentru o amendă și nu la condamnare pentru că ne-am gîndit la copii. Îl condamnă la locul de muncă și unde să se ducă cu copiii?”

N-are rost s-o mai lungim. Ne întîlnim cu Casandra și Dragoș Pirvu în centrul comunei Bolintin. Sînt curați și îngrijiți. De astăzi, 6 octombrie, Casandra învață la liceul industrial din localitate.

Rezolvarea pentru care am înțeles că autoritățile fac eforturi este ca familia Pirvu să primească o locuință corespunzătoare, pentru că Viorel Pirvu să nu fie nevoit să stea pe la colegii sau pe la concubine ocazionale. Copiii trebuie să-și cunoască drumul spre școală, să știe care e casa lor, să fie adică egali cu ceilalți copii. La asta s-au gîndit și gîndesc și cei care țin legea în mină și cei care prin puterea cu care sînt investiți ar putea să rezolve situația în care se găsesc copiii și tatăl lor.

OPREA GEORGESCU ■

Post scriptum

Anonima

Omul, modest și curat la suflet, m-a fascinat. Era o intruchipare a muncitorului bun și ordonat, o pildă de cinste, de corectitudine. Am scris, la ieșirea lui la pensie, un articol, după ce, mai înainte, îl vizitasem acasă, într-o locuință frumoasă din Breaza, în mijlocul unui adevărat rai al florilor, creat de mîinile lui, imblînzite de o neostoită bucurie a muncii. Imediat după apariția, în coloanele revistei, a textului ce-i era dedicat, ca unei veritabile personalități a muncii, primise la redacție o scrisoare. Lungă, de patru pagini. Și nesemnată. „Flacăra”, se știe bine, nu ia în seamă anonimele. Dar, fiind vorba de un reportaj care abia văzuse lumina tiparului, am fost curios, dorind să aflu ce ecou avusese, cu atît mai mult cu cît ștampila poștei, vizibilă, arăta că a fost expediată din Breaza. Îmi scria o femeie. Filele erau încărcate de vorbe grele, așa încît epistola mi s-a părut a cîntări cît un vagon de plumb. Rareori îți se poate întîmpla să te afli față-n față cu oarba dușmănie. Cu dorința și arta, chiar, de a macula. Eroul reportajului meu nu mai era cel pe care-l cunoscusem, ci cu totul altul, plin de grele păcate imaginare, legate mai ales de familia sa. Am verificat, discret, cele relatate. Nici urmă de adevăr! Pură invenție, de la un capăt la altul. Abia atunci am avut revelația de a înțelege pentru ce există, încă, pe lumea asta anonime. Pentru că, iată, unora nu le vine să creadă cum că omul pe care-l cunosc atît de bine, acela cu care e vecin de ani și ani, acela pe care-l poate zări oricind pe stradă sau la cumpărături, acela împreună cu care merge în autobuz poate fi, în același timp, om obișnuit și om de excepție. Eroul de reportaj, pe deasupra. Și prima tentație — dorința gregară de a spulbera un posibil mit, de a pune lucrurile la punct, de a nega valoarea — este minimalizarea, terfelirea numelui căruia i s-a adus omagiuul eveniment. Nu conta, deci, o viață întregă de muncă bine făcută, căci autorul anonim nu poate accepta (firesc, din punctu-i de vedere) decît anonimatul.

DAN MUCENIC ■

Cu mai mult sau mai puțin umor, parafrazându-l pe principele Moldovei, Dimitrie Cantemir, pot să vă spun că, recent, am descoperit în Vrancea, „mărirea și decăderea” unei stațiuni balneare. Vizantea. Numele ei vine de la un piriu ce o străbate iar numele acestuia nu se știe de unde, se pierde în negura vremurilor. Prin intermediul Dicționarului Geografic al României alcătuit de George Ion Lahovari și tipărit în anul 1902 putem afla (pag. 750-751) că satul e „așezat pe dealul ce desparte apele ce curg în Șușița de cele ce curg în Putna (...) Începutul exploatarei apelor minerale din Vizantea debutează în 1882, când un evreu din Panciu, știut olog de toată lumea, se întoarce vindecat după o lună de băi. Atunci, vestea despre apele de la Vizantea se răspîndi, mai întâi în județul Putna, apoi prin Tecuci, Roman, Galați și lumea începu să vie din ce în ce mai multă. În fața satului se află muntele Scaunele, împădurit cu mesteceni și fagi amestecați cu brad. După virful acestui munte, se văd frumoasele ondulații ale Vrancei, cuprinse între Găuri și Tichiriș. La 3 km de sat, curge Riul Alb, numit așa pentru că apa lui e albă ca laptele; mirosul de pucioasă se simte de departe și poziția devine din ce în ce mai pitorească, cu cit te apropii mai mult de acest piriu. El curge la picioarele unui frumos zid de stinci, prin crăpăturile căruia iese (...) În partea opusă, spre Soveja, se întinde seria de munți care împrejmuesc Vrancea”. Din Dosarul 32 - 1908 (pag. 326), Fond Prefectura Putna, aflat în Arhivele Statului Vrancea, ne putem completa informația, — cu referire la anul 1904 —, citind că „Izvoarele cu apă minerală sunt 7-8, care conțin fier, pucioasă, iod, sare și apă de Căciulata (de tip Căciulata, vrea să zică — n.a.). Sunt patru cabine de băi reci. O baie caldă costă de la 1,50 lei la 1,80 lei; băile calde se fac nu tocmai sistematic, infierbințarea se face cu bolovani. Cei mai mulți fac băi calde în casă din cauză că sunt pregătite mai bine. Totuși, s-ar putea obiecta că locuințele ce se închiriază vara de către particulari vizitatorilor, unele din ele lasă de dorit, de asemenea și localurile publice”. Iar la Fondul Primăria Comunei Vizantea, în Dosarul 2/1922 se reține că „Prin proces verbal se cere ca cei care fac băi calde la bolnavii sosiți la tratament în comună să plătească o sumă de 20 lei taxă”. În procesul verbal nr. 12 din 12 iulie 1922 se cere majorarea taxei (...); banii vor fi folosiți pentru îmbunătățirea condițiilor de agrement din centrul stațiunii”. La 17 iulie 1922 stațiunea dispunea „de 3 restaurante, 1 cofetărie, 2 măcelării; orchestra este plătită din sumele încasate, ca și oficialii P.T.T.R. și serviciul sanitar”.

Toate acestea mi le pune la îndemână dr. Dumitru Constantin, inspector al Direcției județene sanitare Vrancea, un împătimit care adună cu osîdie tot ceea ce poate constitui încă și încă un argument în

favorearea repunerii în circuitul sănătății oamenilor bogatele izvoare minerale, aflate în această parte a Moldovei. Iar date există suficiente. Apele minerale din Vrancea se cunosc, sint incluse în literatura de specialitate, atât medicală cit și geologică, sint nominalizate în hărți, studii și statistici. Analize privind compoziția și concentrația minerală a izvoarelor de pe teritoriul comunei Vizantea (ca de altfel, din întreaga zonă a Vrancei — numai în împrejurimile Focșanilor sint identificate 22, iar în jurul orașului Panciu — 14), s-au efectuat încă din 1890 de către G. Constantinescu, fiind re-luate prin 1936 și reîntrate în atenția specialiștilor, de la Institutul de balneologie și fizioterapie, între anii 1955 și 1965. De la Focșani și pînă la Soveja s-ar putea dezvolta, pe baza lor, o întreagă salbă de microstațiuni balneare de mare utilitate pentru mulți bolnavi, în general, pentru turism, deci pentru odihna și timpul nostru liber, și drept încă un argument pentru mica industrie a turismului, susținută

nevrite și polinevrite, sechele de tromboflebite etc.). În preajma izvoarelor de pe Piriul Alb, ca și al Izvorului de ochi, s-au identificat emanații de bioxid de carbon (propriu de altfel, prin formația lor geologică, munților din Carpații Răsăriteni), ceea ce amplifică paleta terapeutică a zonei, mofetele fiind, se știe, un eficace tratament în boli vasculare, în deficiențe circulatorii periferice.

Am plecat spre comuna Vizantea-Livezi, cum se cheamă astăzi. De la Focșani am urcat spre Vidra, de unde am luat-o la stînga, pe unul din drumurile ce leagă Moldova de Transilvania, pe șoseaua care duce la Brețcu, în interiorul Arcului Carpatic. După cele citite în Dicționarul lui Lahovari, am recunoscut așezarea fără să fi simțit nevoia unui alt ghid. După împrejurimi. După „zidul” de stinci, după mirosul de sulf. Cîndva, s-a chemat Vizantea-Mănăstirească (astăzi numele unuia dintre cele 5 sate ce o compun) aflîndu-se aici și un monument de arhitectură feudală românească, o cititorie

S. O. S. Apele minerale

Pe cînd la băi, la Vizantea?

de revista noastră prin serialul „Carpați 2000”. Revenind la Vizantea, pe lângă izvoarele cunoscute — și cu mare faimă timp de 100 de ani — „Izvorul de stomac” (cum i-au încetăținit localnicii numele) și „Izvorul de ochi” (se spune, unic în Europa pentru virtuțile lui remarcabile în tratarea a numeroase afecțiuni oculare, mai ales de natură alergică și inflamatoare), există numeroase altele, ce se pot clasifica, după gradul și preponderența compoziției apei minerale în ape clorurate concentrate (Izvorul Slatina), sulfuroase-clorurate (de pe Piriul Alb), sulfuroase-sulfatate-calcice (Izvorul Began), sulfuroase-bicarbonatate (tot pe Piriul Alb), ca și altele iodate, bromurate ori cu numeroase alte microelemente ce le sporesc valoarea terapeutică. Ele au fost și pot fi, folosite atât în cure interne pentru afecțiuni ale aparatului digestiv (colite, enterocolite, boli hepatice și biliare, ulcer, stomac operat etc.), ale rinichilor, în boli de nutriție (mai ales, în diabet), pentru căi respiratorii superioare, în boli alergice, în unele boli de piele, (neurodermite, dermatite), în afecțiuni ginecologice, cit și în cure externe pentru tratamentul tuturor formelor de reumatism, în special cele cronice, degenerative, dar și în spondilite, artrite traumatiche, precum și pentru boli ale sistemului nervos periferic (radiculite,

a lui Ieremia Movilă, domn al Moldovei, fapt ce poate spori interesul și atracția turiștilor. Comuna are un primar tînăr, Nicu Grigore, localnic, și dînsul preocupat de ideea revitalizării unei stațiuni balneare, menită să valorifice această bogăție de preț. La rîndu-i, a adunat din arhivele primăriei și din memoria bătrînilor, tot ce se mai poate ști despre locul de vilegiatură și tratament de odinioară. Este o comună mare (cu 4 650 locuitori), cu oameni harnici, iar aceste izvoare minerale ne-ar ajuta atât în dezvoltarea economică, precum și în interesul cetățenilor pentru gospodărirea localității, pentru propriile lor case și curți. Dacă în arhiva primăriei am descoperit că, pe la 1936, 127 familii închiriau locuințele celor veniți la tratament și se ocupau cu băile, acum mai perpetuează tradiția doar vreo 4 bătrîni, care au moștenit din tată în fiu meșteșugul de preparare a apelor minerale pentru cure externe în reumatism. Noi, cei de la primărie i-am încurajat, pentru ca, faima de stațiune balneară a comunei să nu se piardă cu totul. Vin, mai ales, țărani de prin împrejurimi. Anul trecut am primit și vreo 6 scrisori de prin alte județe, de la oameni care se interesau de condițiile de cazare și tratament. Deci, lumea mai ține minte ce a fost Vizantea odată. Le-am răspuns să vină, dacă acceptă mijloacele noastre de

tratament oferite de localnici. Am încercat să amenajăm măcar un camping într-o splendidă poiană din zona fostelor băi de pe Riul Alb, dar n-am primit aprobări, nu este în perimetrul construitibil al comunei. Speranțe însă avem. Mergînd la conducerea județului, ni s-a promis sprijin. Desigur, sint necesare noi foraje și cercetări geologice, pentru aflarea debitelor și stabilirea exactă a izvoarelor ce au potențialul convenabil exploatării în timp, dar n-am găsit beneficiarii interesați să investească bani în așa ceva. Noi am făcut demersuri și către forurile răspunzătoare de turism și către cooperație. Pînă ce vom găsi pe cei ce vor să cîștige bani, oferind o nouă zonă balneară sănătății oamenilor, ne vom strădui noi, pe plan local, cu o parte din fondurile de la Legea 1 și prin contribuția cetățenilor să valorificăm aceste ape binefăcătoare. Vom amenaja o mică tabără turistică de vară”.

Primarul ne însoțește pe firul Riului Alb. Natura e mirifică, piriul e, într-adevăr alb ca laptele, datorită conținuturilor în anumite substanțe minerale și străbate porțiuni cu nămol sapropelic, de tipul celui din lacul Amara. Întîlnim bazinele de piatră (conservate perfect) care au servit drept rezervoare pentru băile reci, de unde plecau prin conducte de olane spre stabilimentele ridicate în poiana din apropiere. Ca să ajungem la cele două bazine, pe care izvoarele din munte le alimentează generos, ne ținem de uluci din scinduri de brad, construite de cei ciuiva țărani care mai prepară băi acasă, un jgheab ce le aduce apă direct în sacalele pe care le transportă în sat cu căruța cu cai ori cu carul cu boi. La Gheorghie Imre și la Ștefan Șandru, am văzut vanele din lemn de stejar și i-am ascultat, povestind tehnologia de preparare a unei băi pentru reumatism, „tare și fierbinte, după cum e omul, după cum îi rezistă inima”. Combină apa sărată cu apa sulfuroasă de la anumite izvoare așa cum au moștenit ei de la tații lor, iar acestia de la moșii lor, în proporții anume, după bețeșugul omului, după ziua de băi în care se află, după vîrstă și alte considerente. O încălzesc cu bolovani infierbîntați într-o vatră, nu orice fel de bolovani, și acesția bine aleși „altfel distrug pielea omului” și apoi o toarnă în vane. Pare ciudat, nu?! Să mai facem astăzi astfel de băi termale, cînd balneologia românească deține cele mai științifice și moderne mijloace. Oricum, sint informații utile pentru istoria medicinei populare și chiar pentru cei ce se ocupă de medicina naturistă tradițională din țara noastră. Fie și pentru a cultiva această tradiție, apele minerale din Vizantea se cer luate în seamă de cei în drept.

Deci, pe cînd vom merge la băi, la Vizantea? Peste munte, peste deal, dăm de Soveja, încîntîndu-ne sufletul cu mirifica și fără egal inimă a Vrancei.

CICI IORDACHE-ADAM

Între 5 și 6

Piața Buzești, vineri, ora 5 dimineața. Între 5 și 6 este o oră a nimănui. E beznă. Matinalii cumpără la lumina luminărilor sau a lanternelor. Se împrumută cîntare sau se folosesc cele de mină ori se vinde la bucată sau la mica înțelegere. Incasatorii, cei care supraveghează mercurialul și cei care închiriază cîntarele, vor veni abia la ora 6, cînd se va intra în legalitate. O femeie în vîrstă se vaită că și-a pierdut portmoneul. Cineva își lasă baltă interesele și o ajută cu lanterna să și-l găsească. Prețurile sint rotunde și probabil cele obișnuite. Sint doi țărani cu gogoșari — 15 lei kilogramul. Parcă-i mult. Oamenii protestează: Lăsați-i să vindă! Sint nerăbdători să ajungă acasă și să-i înghesule în borcanele de murături. Gogoșarii au preț de mercurial 4,50 lei. Este o utopie. Nici cumpărătorii, dar mai ales vânzătorii nu iau în serios obligațiile și drepturile de a vinde și de a cumpăra la acest preț.

Magazonera Mjora Birlad, îl vom afla mai tîrziu numele, vine pe la ora șase fără un sfert, face puțină ordine la tarabe și hotărăște ca două țărânci să rămînă pe locul lor. Cineva ar fi vrut să le deturneze. Tovarășa Birlad poartă halatul de lucru, semn care o deosebește clar de ceilalți cumpărători. Tirguie gogoșari — 27 de kilograme. Îi depozitează în biroul dînsi și se întoarce să-i achite. Are în mină 300 lei. Intervenim noi și întrebăm de preț. Tovarășa Birlad începe să joace o mică scenă nereușită pentru că partenera ei, nedîndu-și seama de situație, o ține pe cea bună.

— 27 de kilograme, la 4,50 lei kilu, face 135 lei. Ține două sute și dă-mi restul.

— Cum? Dă să se sufoce de mirare țărana. E 15 lei, hai să iasă la 10 lei pentru dumneavoastră, dar nici așa.

— Nici nu discut, face tovarășa Birlad severă, intransigentă.

Probabil a fost înțeleasă; semnul acela discret și liniștitor a fost recepționat de înțelegerea vânzătoarei. La doi pași se vind gogoșari cu 15 lei și înainte și după ora șase.

Sint doar doi țărani cu gogoșari. La 4,50 lei n-ar mai veni nici unul la piață, ne explică seful pieței. Anul acesta s-au făcut multe dosare de trimitere în judecată, dar degeaba. La început, țărani au venit cu gogonele. Cereau 10 lei pe kilogram. S-au băgat gogonele la aprozar și, dintr-odată, prețul lor a scăzut la 3 lei.

Deci, asta ar fi o primă soluție — aprozarul să aibă marfă multă și bună, care s-o concureze pe cea a producătorilor particulari. Spațiul rezervat I.C.S.L.F. Galați pentru desfacerea mărfii — tarabe, rasteluri de prezentare, inchideri din sticlă — este curat ca-n palmă. Au venit cu marfă de citeva ori pe an.

OPREA GEORGESCU

Note

Șoferul grăbit

În stația de autobuze de la ASE, la ora aceea nu era prea multă lume. După circa 20 de minute de așteptare, pe Calea Dorobanți apare, cu destulă întîrziere față de grafic, un autobuz 133. Nu oprește în stație, așa cum era normal, ci cam la o sută de metri mai înainte. Oamenii au alergat spre el în devălmășeală, citiva au și izbutit să urce, dar șoferul, desl autobuzul nu era deloc aglomerat, n-a mai binevoit să aștepte citeva secunde ca să urce în mod civilizat toată lumea. A demarat brusc, prinzînd în ușa o femeie cu copilul în brațe, lăsînd jos cea mai mare parte a călătorilor. În stația următoare, Piața Galați, la fel a procedat. Nici n-au apucat cei citiva călători să urce sau să coboare, că autobuzul a și plecat, stîrnind un val întreg de proteste. În stația Calea Mosilor, șoferul grăbit a pus capăt la toate. Văzînd semaforul pe verde, pur și simplu n-a mai oprit. Abia după traversarea cunoscutei artere, la strîgătele și protestele vehemente ale călătorilor, a stopat brusc pe dreapta. Distrat, grăbit sau... poate beat, spre stupefacția ge-

nerală, el a început să ridă, de parcă ar fi făcut cea mai izbutită glumă. Unii cred, și pe bună dreptate, că șoferul de pe autobuz se cam scriștise; în orice caz, dovedise că nu era în toate facultățile sale mentale. Întimplarea s-a petrecut în ziua de sîmbătă, 3 octombrie a.c., în jurul orei 13,30-14. Autobuzul de pe linia 133 are nr. 31-B-7912 și avea rezervoare de metanol. Asta nu-l împiedica pe șofer să aibă bun simț.

MIHAI MERIȘANU

Scene

Lume multă în autobuzul 331. O femeie, cu brațul de citeva ori înfășurat, după operație, geme la fiecare atingere. Călătorii își cer scuze, dar frinele sint obligatorii, depășirile reglementare, forfota din autobuz continuă și e normală. Lîngă noi, un copil de vîrstă școlară, e nespus de preocupat de ceea ce vede pe geam. Mă dor direct durerile femeii și-i spun fetiței să cedeze locul.

— Nu te deranja, mamă! Privirile tuturor călătorilor se îndreaptă către femeia cu brațul bandajat. După un timp in-

cearcă o scuză soptită, prea puțin plauzibilă.

— Nu se simte bine! Fetița, doleană, cu obrații roșii ca două mere, e nedumerită că mama nu o găsește în cea mai perfectă formă.

La un stop, brusc același flux și reflux uman. Vaiețe surde. Nici o privire înțelegătoare. Pasagerii se uită pe fereastră, citesc ziarul, stau de vorbă.

Este prea știut că lipsa de măsură strică.

Ori de cite ori fac o cumpăratură, ori de cite ori achit bonul, mulțumesc. Am mai văzut și pe alții procedînd la fel. Nu prea mulți, e drept. Probabil ceilalți au înțeles, înaintea noastră, că este inutil. Rar cite o vânzătoare sensibilă la această formă „depașită” de politețe.

Seamănă a anecdotă, dar s-a petrecut întocmai. Într-o zi, telefonista de la 030, după ce i-am mulțumit pentru informație, mi-a replicat răsîtit: „Nu mă țineți de vorbă, dacă-mi mulțumiți trebuie să vă răspund!”

Vă mulțumesc, totuși, oricît de puțin timp ați avea.

Într-o scrisoare, primită la redacție, Aurica Ispas, domiciliata

în strada Baba Novac, nr. 8, bloc T 1, scara A, ap. 6, ne ruga să atragem atenția lucrătorilor fabricii de lapte deoarece igiena unor sticle lasă de dorit.

„În ziua de 27 august a.c. am cumpărat trei sticle cu lapte și una dintre ele era murdară, așa că am aruncat tot conținutul. Sticla nu s-a curățat nici cu detergent. O țin în continuare cu apă să văd ce se întîmplă. Menționez că nu este pentru prima oară cînd sticlele sint murdare, la fel și cele pentru ulei”.

Nu este chiar la îndemînă pentru gospodina care termină de spălat să urce cu lifțul pînă la uscătorie, cel mai adesea să repete drumurile cu coșul încărcat, dar intră în clauza de conviețuire să respectăm anumite reguli. De la o vreme a început să-și facă loc expunerea rufelor în balcoane, mai ales pe străzile mai adăpostite de drumurile principale. Aspectul este deplorabil și construcția cea mai frumoasă se transformă într-o înlănțuire de etaje, împinzite cu frînghii pe care spînzură obiecte de culori diferite.

Tot mai mulți posesori de automobile încep ziua innegurîndu-se. „Dacia” sau „OLTIC”-ul

lor, peste noapte, a fost „decorat” cu linii, cifre, nume, zgiriate brutal cu cuie, de oameni lipsiți de civilizație, de elementar respect pentru bunul altuia. Tot în „glumă” se înțeapă și cauciucurile. Sigur, există leac și pentru „coșocul” unor asemenea făptași care-și irosesc viața producîndu-ne nezacuri.

Scene de viață cu care nu sintem de acord, cărora nu le-am simțit cituși de puțin lipsa.

CARMEN DUMITRESCU

Coborînd pe Podul Grant

Podul Grant e una din cele mai frumoase construcții din noul București. Dincolo de linia arhitectonică și de performanțele tehnice înglobate în această lucrare de artă, el rezolvă, prin conectarea la artera care traversează pasajul Militar, o mare problemă de circulație oferind posibilitatea unui trafic fluent, comod, sigur și eficient. Din păcate, nu prea știm să păstrăm ce este nou. Multe autocamioane traversează Podul

Controlul oamenilor muncii în acțiune

Pe tehnicianul normator Ioan Dobrin și pe matritorul Ilie State de la Intreprinderea Electroaparați București, demni purtători ai unei legitimații colective de control al oamenilor muncii, i-am însoțit, în ziua de 6 octombrie a.c., într-o amplă acțiune de control operativ prin câteva unități comerciale din Capitală.

Iată sinteza constatrilor: **Unitatea 218 a ICSLF din Calea Moșilor nr. 201.** Aprozarul este bine aprovizionat, nici nu se compară în această privință cu alte unități similare din zonă. Se găsesc legume și fructe de sezon de bună calitate, începând de la roșii, varză, vinețe și morcovi, pină la mere, ceapă, castraveți și ardei. Peste tot ordine și curățenie. Personalul amabil și binevoitor, chiar civilizată. Dar...

Solicităm o bucată mai mare de pastramă. Vinzătoarea cîntărește 1,175 kg pe care ne pretinde 79 lei. După declinarea identității, în fața șefului de unitate, recintăm și constatăm că vinzătoarea Ioana Mocanu ne dăduse mai puțin cu câteva zeci de grame, dar încasase în plus 1,50 lei. Gogosari și cartofi nu erau la vânzare. În incinta unității, contrar dispozițiilor, se aflau în schimb doi saci cu 30 kilograme de ardei-gogosari și o ladă de cartofi opriți cică pentru personal. În fața unității, lucrătorul Dorian Bucurescu, fără ecuson, vindea roșii și mere cu un cântar dereglat în favoarea lui. Cîntărirea pornea, e drept, doar de la +30 de grame, dar la câteva sute de kilograme marfă desfăcută surplusul devine substanțial.

Alimentara nr. 21 din Calea Călărași nr. 237. Șefa de unitate - Marioara Achim. La întrebarea noastră dacă are marfă neexpusă la vânzare, a răspuns ferm și răspicat: nu! Controlul efectuat a scos însă la iveală cantități importante de mărfuri dosite: 4 navete alcool rafinat, 5 navete votcă, 60 navete vin de Dealu Mare la sticle de un litru, spirit medicinal, mazare, sare, coniac Drobeta etc. Exact ceea ce nu se găsea în acel moment la vânzare în magazin. Șefa și-a cerut insistent scuze și, spre satisfacția cumpărătorilor, toată marfă a fost expusă spre desfacere.

Contrar regulii, mai multe lucrătoare, în frunte cu șefa lor, au fost găsite fumind în incinta unității. În magazin și anexă, ca și în subsolul magazinului folosit drept depozit de mărfuri și ambalaje, dezordine și murdărie. De mai bine de 3 luni, un bec din boxa agregatelor frigorifice arde continuu, și zi și noapte, pentru că - așa cum ni s-a mărturisit cu sinceritate - nimeni nu știe... unde se află întrerupătorul.

Încă o incorectitudine: o vinzătoare, al cărei nume nu l-am putut reține în procesul verbal, vindea făina la suprapret, cu 3,30 lei mai mult la fiecare cîntărire. Asta, în timp ce șefa își rezervase, pentru dumneai și alte subalterne, un sac întreg de mălai.

Unitatea 90 CA 12, bd. I. B. Tito nr. 57. Decodificat, înseamnă o alimentară cu auto-

servire, aparținând de ICL Alimentara 3. Elena Giscă, șefa de unitate, susține la început, cu nonsalanță, că absolut întreaga marfă, inclusiv mezelurile și alte produse din carne, cu care unitatea e azi din belsug aprovizionată, este expusă în rafturi și galantare la dispoziția publicului larg consumator. În urma controlului însă, totală stupeoare și costernare. Au fost depistate ca fiind dosite (da, acesta-i termenul): mai multe navete cu salam de vară și cîrnați de porc afumat, patru saci cu mălai, 22 kg orez, 30 navete cu vin de Panciu la sticle de un litru, 240 plicuri DELIKAT, 7 navete cu ulei de floarea soarelui, 24 cutii cu suc de portocale din import, 20 cutii cu NES-café, 12 cutii-conserve cu carne de China. Reamintim că din magazin lipseau asemenea produse, iar la raionul de mezeluri și preparate din carne se desfășeau doar cîrnați cu 20 lei kilogramul, slănină afumată și salam din sortimentul Kracauer sau Torpedo. Solicitați să explice neplăcuta situație, responsabilă unității a încercat o motivație

Unde se află întrerupătorul

evazivă, neconvingătoare, și a recunoscut că... delicatesele au fost reținute pentru dumneai personal și pentru alte tovarășe vinzătoare. Singurul impediment ar fi fost acela că n-ar fi avut pe moment bani să le plătească și să și le ducă acasă. „Dar ce, dom'le, noi n-avem dreptul să ne cumpărăm din propriul magazin!”, striga responsabilă.

Continuându-și calm investigația, echipa de control a mai găsit ascuns un sac cu arpacas, iar sub cutiile din magazia de ambalaje 2 saci cu mălai despre care nimeni nu știa nimic.

Magazinul de preparate carne și produse culinare din str. Mintuleasa nr. 8. Tocmai se vindeau aici tacumuri de rată la punți de plastic. Gestionar-responsabil și vinzător, o singură persoană: tinăra Maria Ene.

— Alțeva, în afară de tacumuri de rată, n-aveți? întrebă cineva.

— Nu, n-avem! răspunde sec vinzătoarea. De ieri nu mai avem...

...La controlul frigiderului au fost găsite sase punți cu pupe și alte sase punți cu piept de rată.

— Păi, sint ale mele! zice, cu un suris fermecător, gestionara.

— 12 punți?! Nu credeți că-i prea mult?

— Ba da, dar am și eu greutăți și obligații!

și răuvoitorii trebuie puși la punct și la plată. Pină la urmă ne este indiferent pentru ce optează cei care îl au în grijă. Important este ca Podul Grant să rămînă nou și bine îngrijit. Pentru asta sint necesare niște intervenții de gospodărie și o severă punere la punct a celor care îi provoacă deteriorările.

B. NISIPOIU

Cu filtru și fără

Un domeniu grăbit, supus continuu inovațiilor, în vederea îmbunătățirii performanțelor, este, precum se știe, și cel al obiectelor electrocasnice. Cine și-a achiziționat mai recent un aspirator de praf a putut constata că „Electroorșez” se aliniază cu succes acestui curent, punîndu-ne la dispoziție aparate moderne, inzestrate cu punți-filtru pentru praf, care, după utilizare nu se mai recuperează. Igienic și comod, prelucînd totodată viața sacului din pinză, acest „manșon” ce ne ușurează munca este confecționat din resturi de termotex, un

— Știti că n-aveți voie să rețineți atita marfă?

— Da, știam, dar acum vă rog să mă iertați! Nu se mai întimplă.

— Dar de ce nu purtați ecusonul pe piept?

— Ei, da, scuzați, pe asta nu-l mai am. Cred că acum l-am pierdut.

Restaurantul-autoservire din Calea Moșilor 31 A. O primă descindere în Bufetul restaurantului. Barmana Florica Pană tocmai servea un consumator cu un pahar de vin de Cotnari. Cu permisiunea dumnealor, după ce se încasează prețul, 20 de lei, se verifică gramajul băuturii servite, apoi, în fața șefei de unitate, Maria Manciu, se mai măsoară încă o dată. Constatarea: în loc de 200 grame, cit era corect să se dea, paharul conținea doar 160 de grame, deci cu 40 de grame mai puțin. În loc de 16 lei, cit era cinstit să se încaseze, barmana încasase 20 de lei. Acum socoteala devine simplă: la 5 pahare, cit are un litru, Florica scoate, prin lipsă la gramaj, un pahar de vin. Întrebarea e: cit ciupea dumneaei, barmana, să zicem, doar la minimum 50 de litri de vin vehiculați cu dibăcie doar într-o singură zi?

...Lipsă la gramaj s-a constatat și pe linia de autoservire mîncăruri, din restaurantul propriu-zis. Recintînd la întimplare opt porții de așa-zise gustări, conținînd fiecare cite două bucățele de cărnăcor, o chiftea, o felie de brînză, s-a observat că la brînză și la chiftele, gramajul este mult mai mic decît prevede rețetorul obligatoriu: la brînză cu 60 de grame mai puțin, iar la chiftele cu 10 grame mai puțin. Poate careva să zică: la opt porții lipsa aceasta e prea mică. Da, dar la citeva sute de porții, ea se ridică la citeva kilograme! Și... un kilogram-două de aici, două de dîncolo, încet-încet se adună, nu în favoarea clientului, ci în dauna lui. Aranjamentele în cazul mai sus-illustrat aparțin bucătarului Cristian Robea.

Șefa de unitate s-a supărat foc. Supărarea aceasta, ca și regretele dumneaei dealfel, sint tardive. Tardive și fără efect.

Dacă primim de departe toate aceste lucruri mărunte, ele nu sint un capăt de țară. Cinci grame în plus sau în minus nu sărăcesc și nu îmbogățesc pe nici un cumpărător. Dar mica ciupeală, neglijențele în favoarea vinzătorilor devin o sursă suplimentară de venituri, din care unii, mai ales cei insistenti, au agonisit destul. În grabă, cumpărătorul s-a obișnuit să cedeze, să accepte mici compromisuri cu omul care ne ia banii. Dar asta nu ne îngăduie și mai ales nu-i îngăduie acestuia să încalce legea, chiar dacă o face „la mustață”, cum spun ei apărîndu-se. Asta pentru că din mai multe mustăți ieșe în cele din urmă o clăie. Iată de ce echipele de control obțesc nu sint întotdeauna oaspeți bineveniți pentru cei care au ceva de ascuns.

MIHAI STĂNESCU

material textil obținut, la rîndu-i, din scamă impregnată printr-un anumit procedeu tehnologic. (Deci, fiind vorba de o interesantă acțiune economică, de recirculare în valori de întrebunîtare a unei materii prime). Fabrica din Curtea de Argeș livrează aspiratoarele cu 7-8 asemenea piese de schimb, dar după aceea? Un aspirator este un obiect de folosință îndelungată, de unde mai luăm pungile-filtru? Gîndești că poți să și le procuri din comerț, de la raioanele specializate în vânzarea aparatelor electrocasnice. Ei bine, nu le căutați, deocamdată nu le puteți găsi nicăieri, deși cei care le confecționează, în secția special organizată din cadrul Cooperativei de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor Olănești, jud. Vilcea, pot să execute, la cerere, orice cantitate. „Cu condiția, să existe cererea, dar comerțul nu le contractează ca piese de schimb”, ne informează Nicolae Pătru, președintele cooperativei. Poate se va răzgîndi, îndrăznim să apreciem acum, în preajma contractărilor fondului de marfă pentru anul viitor.

C. I. ADAM

Cronica șoselei

Cărăușul

În ciuda celor 73 de ani, omul se ținea ca un brad. Vioi la minte și la trup, ager, întreprinzător, nu se plîngea de nici o boală. Răspundea cînd era întrebă de sănătate: „Sînt bine, tăică, de ce să nu fiu. Nu-i o regulă să fi neapărat bolnav la vîrsta mea. Cînd se anunță ploaie, e adevărat că îmi mai scirție cite o încheietură la vreo mină ori vreau picior, incolo însă nimic, sint sănătos tun. Secretul „tineretii” mele nu-i de fapt nici un secret. Am dus o viață ordonată, n-am abuzat de alcool, n-am fumat nici măcar o singură țigară de cînd mă știu, nu mi-a plăcut să-mi pierd nopțile și... cam atit. Mai e însă, ce-i drept, ceva, deloc neimportant. Nu m-am plictisit niciodată din cauza lipsei de preocupări, am avut treabă în permanentă. Îmi place să citesc și mi-am găsit totdeauna timp și pentru asta. Conducerea auto a fost și este o altă pasiune a mea. Mă odihnește, mă relaxează. Cum îmi petrec timpul? Programul meu e organizat cu precizie de metronom. Am în răspundere trei gospodării. Două ale fiilor mei și una a mea. Fiecare din băieții au cite doi copii, toți de grădinițe. Du copiii, adă-i acasă. Problemele de aprovizionare tot în sarcina mea cad. Dar cite nu se ivesc și într-o singură gospodărie, dămite în trei. Mici reparații pe care tot eu le fac. Apoi mai e nevastă-mea. Deși are doar 65 de ani, nu-i chiar așa sănătoasă ca mine. Medicamente, injecții, medici. Probleme care intră, de asemenea, în atribuțiile mele. Ce mai, sint cărăușul familiei, mai bine zis al familiilor noastre. Toate astea îmi dau însă satisfacții. Îmi place să mă știu folositor celor dragi și apropiați. Cine se ocupă de mașină? Bineînțeles că tot eu. Cum o fac pe electricianul, pe instalatorul, pe timplarul, la fel de bine o fac și pe mecanicul-auto. La service mă duc numai în extremis, cînd e vorba de dispozitive, aparatură, ustensile de care nu dispun în micul meu atelier. Nu, copiii n-au motive să se plîngă de mine, dar nici eu de ei. Așa cum i-ai crescut, vorba aia, așa îi ai. Sintem o familie ca „o stîncă de granit”, cum îi place să o numească fiul meu cel mare, profesorul. De fapt, așa am fost de cînd îi știu eu pe bunicii mei și ultimele generații astea ale noastre se întind pe vreo sută de ani. E ceva!”

Spre sfîrșitul verii, „cărăușul” familiei și bunica, contrar voinței inițiale a bătrînului care susținea că nu simte nevoia de odihnă, că el o realizează zilnic și încă activ, au fost trimiși de copii în „concediu”. „Vă vor prinde bine două săptămîni de aer curat, liniște, ape minerale, atit de necesare mamei pentru inima ei bolnavă. Trebuie să mergeti, toate cheltuielile le suportăm noi”. „Parcă de bani e vorba?”, ripostă bătrînul. Pe mine, doar știți, tocmai liniștea prea multă mă deprimă, mă stressează. Dacă în anii ce-i mai am de trăit mă voi îmbolnăvi de nevroză, să știți că pricina va fi excesul de liniște. Voi merge însă negreșit la băi, în primul rînd pentru mama. Și, în plus, vă promit că nu se va plictisi lîngă mine nici un minut. Doar voi ați afirmat că pe lîngă alte calități o am și pe aceea de a crea mereu în jurul meu bună dispoziție”. Au fost ultimele cuvinte ale septuagenarului schimbate cu familia, adunată, cu prilejul plecării bunicii: fiii, nuroile, nepoții, verii, cumnații, etc. „Ai grijă, tată, cum conduci”, ținu să-i recomande șoferului cu părul complet alb, soția fiului mai mare. Bătrînul nu răspunde pentru moment nimic. Rămase cu ochii ațintiți undeva, în gol. Se vedea că nu-i căzuse bine recomandarea, făcută de altfel cu cele mai bune intenții de noră-sa, proaspătă posesoarea a atit de prețiosului cartonaș roz învelit în țiplă. Inoportunul sfat îi aduse aminte „cărăușului” de întîmplarea nu tocmai plăcută, petrecută cu exact un an în urmă. Plecaseră, el cu soția, spre o localitate situată la nici 20 de km de orașul în care locuiau. Căldura potolită, soarele prietenos, frunzele care începeau să capete paleta aceea minunată de culori specifice toamnei, minate de un vînt ușor, pluteau peste tot, deasupra grădinilor, caselor, viilor străbătute de panglica de asfalt. Bătrînul ar fi vrut ca deplasarea să fie mai lungă, să

poată conduce „pe săturate”. Condițiile de șofat erau ideale. Soția se simțea bine, de mult chiar nu o văzuse „cărăușul” într-o dispoziție excelentă. Totul, drumul perfect, timpul, atmosfera, imbiau la drumetie. După ce încărcară varza în portbagaj, soții o porniră spre casă. Reflecțeau cu voce tare, cu părere de rău, la călătoria care, prin forța împrejurărilor, trebuise să fie atit de scurtă. Se apropiau de oraș. În zare strălucea țigla de pe blocurile cartierului, ce avansă mereu spre dealul acoperit cu pini. Bătrînica ațipi. Povestea copiilor cînd au ajuns acasă. „M-am trezit speriată. Mașina era cu roțile în sus, iar tatăl vostru se tot învîrtea în jurul autoturismului. Nici unul nu pățisem nimic. Îi studia stricătura-nile. „Cum s-a întimplat, Radule?” Nu-l văzusem niciodată atit de incudat, de supărat pe el însuși”. „Foarte simplu, ai ațipit tu, apoi, ț-am urmat exemplul. Nu credeam că poate să mi se întimple vreodată așa ceva!” În citeva zile autoturismul fu reparat. Răsturnarea s-a produs pe un teren afinat, iar viteza era mică.

Recomandarea nuroii îi răscoli bătrînului o amintire neplăcută, poate cea mai puțin plăcută din viața lui. Făcu tuturor un semn prietenos, dar trist, de rămas bun și se îndreaptă, ținîndu-și de mină soția, spre autoturismul „pregătit pentru drum. I se citea pe față mîhnirea, o mîhnire profundă. Lui atit de bine dispus și optimist totdeauna.

După plecarea bătrînului, soțul Ortansei, fratele lui și nora cea mică tăbăriră asupra femeii. „N-ai avut ce face? Mai bine îți mușcai limba. Ce te-a apucat cu faimoasa ta recomandare? Nu-ți dai seama în ce situație penibilă l-ai pus? Ce mai, le-ai spulberat plăcerea călătoriei. Crezi că el n-a tras concluzii din întîmplarea de anul trecut?” Văzîndu-se încolțită din toate părțile, Ortansei îi dădură lacrimile. „Vă rog să mă înțelegeți, n-am vrut să-l supăr pe tata, un om atit de bun, sprijinul nostru de zi cu zi. Nu-i vorba numai de tristul episod din toamna trecută, ci de o înlîntuire de fapte. Zilele trecute a ațipit în timp ce aștepta să și se răcească supă. Nu mai poate rezista să citească nici jumătate de pagină. Adoarme privind pină și cele mai de acțiune filme. Voi nu observați? Acest lucru nu trebuia să ne îngrijoreze? La o anumită vîrstă, cică apar asemenea fenomene. Sintem datori să-l prevenim. Oricînd i se poate întimpla un necaz în timp ce conduce”. „Te-ai găsit și tu acum să coboști, să ne ții lecții, interveni soțul femeii. Omul e obosit, toată ziua se zbate pentru noi. Nu mai are 30 de ani. Parcă pe tine nu te fură somnul cînd pe fotoliu, în sufragerie? Și ai cu 40 de ani mai puțin ca el”. „Problema e legată de oboseală, nu de vîrstă. Nu-l vedeți? E mai activ decît noi toți împreună”, ținu să sublinieze nora cea mică. „Bine, mă declar vinovată, eu sint cea care le-am stricat călătoria, eu sfulul meu inoportun. Mai doriti ceva? V-am dat satisfacție”. Îi întoarseră cu toții spatele. Ortansa părăsi încăperea plîngînd în hohote.

În apartamentul bătrînilor sună telefonul. Toată familia e în haine cernite. Răspunde fiul cel mare. „E adevărat că s-au prăpădit nenea Radu și matusa Veronica? Cum s-a întimplat?”. întrebă o rudă din provincie. Se interesează și de data înmormintării. Ortansa suferă cel mai mult. Nora cea mică, Amalia, se apropie de ea și o îmbrățișează. Amîndouă au lacrimi pe obraji. „Tartă-ne, scumpa noastră, ț-i-o cer în numele tuturor. Tu ai fost cea care ai încercat să ne deschizi ochii, să ne previi și drept răsplătă noi te-am jignit. De fapt, ne frămînta un gînd nemărturisit. Ne era greu la toți să-l dăm în vileag. În egoismul nostru eram îngrijorați, că-l vom putea, în calitate de cărăuș al familiei, pierde pe tata. Dacă te ascultam poate acum erau în viață!”

Cît adevăr conțin înțeleptele vorbe despre necunoștință. Pe drept, cea mai cruntă dintre ele este definită aceea a copiilor față de părinți (a unora, ce-i drept, dar asta nu modifică datele problemei).

VICTOR BEDA

Nici o altă problemă din domeniul dezarmării nu a constituit subiectul unei îngrijorări atât de mari pe plan internațional și nu a fost atât de mult dezbătută, studiată și negociată ca interzicerea experiențelor cu arme nucleare în toate mediile naturale. Și, cu toate acestea, în epoca nucleară deschisă de funestele explozii de la Hiroshima și Nagasaki, pe glob au fost efectuate peste 1600 de experiențe nucleare, reprezentând tot atâtea agresiuni la adresa sănătății planetei, tot atâtea sfidări la adresa opiniei publice mondiale care se pronunță cu tot mai mare hotărâre pentru interzicerea testelor cu arme atomice.

Evoluția situației pe planul interzicerii experiențelor nucleare a fost în perioada postbelică foarte sinuoasă, cu oscilații ample între speranță și scepticism. O primă perioadă, care ar putea fi caracterizată drept epoca conștientizării pericolului, are drept limite datele de 16 iulie 1945-4 august 1963. În acest interval au avut loc nu mai puțin de 555 de experiențe nucleare experimentale, dintre care cea mai mare parte — 433 în atmosferă și numai 122 în mediul subteran. În anul 1963, un prim pas pozitiv: semnarea la 5 august, de către trei state nucleare a „Tratatului de interzicere a experiențelor cu arma nucleară în atmosferă, în spațiul extraterestru și sub apă”. Părea că prin acest acord dezideratul încetării experiențelor nucleare se apropia de realizarea sa în practică. Dar evoluțiile ulterioare au infirmat această speranță. Ritmul experiențelor nucleare subterane — care nu intrau sub incidența tratatului — a fost în perioada 1963-1980 de 1,5 ori mai mare decât cel al experiențelor din perioada anilor '50. De asemenea, țările nucleare nesemnate ale tratatului au efectuat în continuare experiențe nucleare în atmosferă. Statisticile arată că în perioada 1963-1985 s-au efectuat 1045 de experiențe nucleare, dintre care 63 în atmosferă.

Anul 1974 constituia un nou moment al speranței: Franța declară că renunță la explozii nucleare în atmosferă, iar SUA și URSS convin că, începând din

1976, să limiteze puterea exploziilor nucleare subterane la 150 de kilotone. Oare ce forță vor fi avut exploziile de până atunci, dacă acest plafon reprezintă totuși de 10 ori forța bombei de la Hiroshima?! Experții arată că puterea explozivă a detonărilor atomice experimentale a sporit de la 25 kilotone TNT în 1945, la 650 megatone în perioada 1946-1963 și la 680 megatone în intervalul 1964-1980. Efectele experiențelor nucleare au fost dezastruoase. Printre altele, ele au dus la degajarea a 10-20 tone de plutoniu radioactiv care infestază atmosfera terestră.

Perioada ultimilor ani lăsa să se întrevadă posibilitatea încetării periculoaselor teste cu arma atomică

COMENTARIUL SĂPTĂMÎNII

Nu — experiențelor nucleare!

sau, cel puțin, o reducere a lor. În 1984 au fost consemnate 55 de experiențe, în 1985 — 30, iar în 1986 — 21. Această scădere s-a datorat, însă, în special moratorului unilateral instituit de Uniunea Sovietică pe intervalul 6 august 1985 (când s-au împlinit 40 de ani de la explozia de la Hiroshima) — începutul anului 1987. Faptul că SUA și alte țări nucleare nu s-au alăturat acestei inițiative, a dus la o nouă spirală a testelor cu arme atomice. Astfel, în primele șapte luni ale anului în curs au fost efectuate 27 de experiențe nucleare și ritmul în care se desfășoară aceste teste lasă să se întrevadă pentru 1987 un record nedorit în acest domeniu.

Experții arată că unele particule, cum ar fi stronțiu 90 și cesiu 137, sint absorbite pe cale respiratorie sau digestivă, cu efecte extrem de nocive asupra organismului uman. Se estimează că, dacă vor continua experiențele nucleare, în anul 2000 se va ajunge la un nivel de contaminare radioactivă capabil să producă 150 000 de decese premature, dintre care aproximativ 90 la sută în emisfera nordică.

Expresie a înaltului simț de răspundere pe care România, președintele Nicolae Ceaușescu îl manifestă față de prezentul și viitorul umanității, față de destinele păcii în lume, țara noastră a propus numeroase măsuri menite să contribuie la realizarea dezideratului vital al popoarelor — o lume fără războaie și fără arme nucleare, a colaborării, destinării și încrederii între națiuni. În această strălucită serie de inițiative de pace se înscrie și documentul de excepțională însemnătate „Considerentele și propunerile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu privind problemele majore ale vieții internaționale aflate pe ordinea de zi a celei de-a 42-a sesiuni a Adunării Generale a ONU”, care, printre alte măsuri, preconizează ca „Adunarea Generală a ONU să adreseze un Apel în primul rînd către SUA și URSS, precum și celorlalte state posesoare de arme nucleare, pentru oprirea experiențelor nucleare și a oricăror activități menite să ducă la dezvoltarea și perfecționarea armelor nucleare”. Această inițiativă își are originea în concepția țării noastre, a președintelui Nicolae Ceaușescu că momentul internațional actual impune intensificarea activității pentru încetarea testelor nucleare, avînd în vedere că acestea reprezintă un grav pericol pentru existența omenirii. Încetarea experiențelor cu arme atomice ar lipsi cursa înarmărilor de acest motor propulsor al ei, ar avea menirea să pună capăt periculoasei contaminări a mediului înconjurător, ar constitui un prim pas, cel mai important, în direcția dezarmării nucleare.

ION VIRGIL ■

Cemoara piraților

O asociație de un gen ceva mai deosebit din Berlinul occidental constituie, de la fondarea ei în 1981, un adevărat magnet pentru racolarea de noi și noi membri. Este vorba de un club al căutătorilor de comori, care are un antet deosebit de original pe scrisorile adresate membrilor săi: emblema unui soare care apune, un peisaj cu palmieri și devisa „Cercetări asupra culturii și comorilor din insula Cocos”. Ce-i drept, cuvîntul cultură din această devisă este cam superficial deoarece membrii clubului urmăresc cu totul altceva — identificarea locului unde se află ascuns aurul și pietrele prețioase pe acea legendară insulă, care a devenit celebră în întreaga lume prin romanul „Cemoara din insulă” (apărut în 1883) al scriitorului englez Robert Louis Stevenson.

Pentru că insula respectivă există și anume la circa 500 km. la sud-vest de coasta Americii Centrale. Sub numele de Isla del Cocos, ea a fost cunoscută de generații întregi de marinari, care au găsit adeseori adăpost pe această cază înverzită din largul Oceanului Pacific. Descoperiți în 1684 de corsarul britanic William Dampier această stîncă fertilă cu o suprafață de 30 kilometri pătrați a fost notată în Insula Cocos datorită numeroșilor palmieri de cocos existenți aici. În prezent, insula aparține statului Costa Rica. În cursul secolului trecut, ea nu constituia doar un loc de popas pentru vinătorii de balene. Pirații erau, de asemenea, vizitatori frecvenți, deoarece Isla del Cocos era amplasată departe de orice pericol și oferea rezerve de apă potabilă și de hrană. Așa s-a născut legenda despre comorile îngropate aici de tilharii marilor.

O mare afluență de căutători de comori a cunoscut insula în prima treime a acestui secol. Majoritatea lor d' spuneau de hărți „originale” ale locului unde chipurile, se afla cemoara piraților. Acest gen de „documente” s-a înmulțit foarte mult în cursul secolului nostru, mai ales ca urmare a activităților unor șarlatani care nu au întîrziat să exploateze credulitatea și iluziile unor naivi. Deși nu puțin au fost aceia care au intrat în posesia „singurei hărți autentice”, pînă acum, nimeni nu a găsit nimic. Au apărut chiar oameni de afaceri întreprinzători care au fondat societăți pe acțiuni, promițînd mari câștiguri cum-părătorilor de cote-părți. Desigur, prin găsirea comorii piraților! Și cum aceasta nu s-a găsit, acționarii au rămas cu speranțele.

Pentru o căutătoare de comori, Margo Schneider, expediția pe urmele piraților s-a dovedit

fatală. Sosise în insulele Cocos în calitate de „medium” pentru a lua, chipurile, contact cu spiritul pirațului Bentio Benito, care bîntuise pe aceste locuri. Ea a fost angajată de dr. Hubert Mazenick, un bogat om de afaceri, pentru a-i îndruma pașii către locul comorii. Dar cercetările magico-mistice nu au dus la nici un rezultat și, într-un acces de furie, Mazenick și-a ucis „mediumul”. Chiar dacă lucrurile nu stau chiar așa, un lucru este cert: Margo a dispărut de atunci fără urmă.

S-a calculat că pînă acum aproximativ 400 de expediții ale căutătorilor de comori au poptosit pe insulă. La 9 octombrie 1935 a ajuns pe aceste locuri și președintele S.U.A., Franklin Delano Roosevelt. Însoțit de o mică flotilă de război. Motivul oficial: o partidă de pescuit. Dar, gurile rele nu au pierdut prilejul să lanseze zvonuri despre proeminentul căutător de comori. Membrii clubului din Berlinul occidental al căutătorilor de comori au lansat și ei o expediție, în cursul căreia ar fi găsit „mici comori, cum ar fi monede și altele”, dar nu au putut prezenta nici o probă concretă, ca de altfel toți ceilalți vinători ai norocului printre cococii din Pacific. Poate, cîndva vreun Don Quijote obsedat de fantoma comorii va da de urma tezaurului. Va rămîne atunci lumea mai săracă cu un vis?

ROMEO NĂDAȘAN ■

„mătură” pentru artere

Vești bune pentru cei suferinzi de hipercolesterolemie: în Anglia se află în studiu avansat de cercetare un medicament în stare să reducă în limite normale colesterolul și, în acest fel, să preîntîmpine pericolul unui infarct miocardic. Noua substanță, pusă la punct în laboratoarele britanice Smith Kline & French nu prezintă efecte colaterale datorită originii sale 100% naturale. E vorba de un hormon produs de tiroidă cărui s-a dat numele de Triiodotironină. Ca de obicei în cazul descoperirilor importante, ideea despre posibilitățile acestui hormon în combaterea efectelor nocive ale colesterolului a apărut în urma unor observații empirice. Indivizii hipertiroidici au niveluri reduse de colesterol în sînge și viceversa. Și totuși, administrarea unor cantități ridicate de hormoni persoanelor cu colesterolul crescut nu a dat rezultate pentru simplul motiv că procedeul constrîngea inima să consume mai mult oxigen și în

acest fel, era obosit tocmai organismul ce trebuia protejat. Grupul de specialiști englezi a reușit să prepare un produs compus, fără efecte negative asupra inimii. Pentru a înțelege mai bine mecanismul de acțiune al acestui produs excepțional trebuie să ne oprim un moment asupra rolului colesterolului în organismul uman. El reprezintă o componentă fundamentală a vieții: se găsește în celule și este materia primă a hormonilor steroizi și a acizilor biliari. Pe scurt, se poate spune că colesterolul se leagă de orice proteină și formează lipoproteinele care-l transportă astfel în celule unde este utilizat și în ficat de unde este eliminat prin intermediul bilei. Dar, pentru a reuși să intre în celule, lipoproteinele trebuie să deschidă niște „lacăte” numite receptori. Uneori, în special din cauza unor anomalii genetice, acestea rămîn închise iar colesterolul neconsumat se depune pe pereții arterelor, se ajunge la ateroscleroză, se blochează fluxul sanguin ceea ce provoacă infarct sau ictus cerebral.

Aici intră în joc hormonul tiroidian descoperit de o echipă britanică condusă de Anthony Underwood: o substanță ușor de manevrat, fără efecte secundare, în stare să provoace arderea colesterolului prin simplul fapt că poate sparge „lacătele” receptorilor celulari. Bineînțeles, pînă la poptosirea în farmacia a produsului trebuie să mai treacă ceva timp, cerut de experimentări serioase. Pînă atunci, se poate reduce nivelul colesterolului printr-o corectă alimentație și un mod de viață adecvat. În S.U.A. această modalitate a dat bune rezultate, completată fiind cu o campanie pe scară largă împotriva fumatului și cu introducerea în practica zilnică a exercițiilor fizice. Rezultatele sînt încurajatoare. În 10 ani, perioada 1968-1978, procentul deceselor prin maladii cardiovasculare a scăzut cu 30 la sută.

Așadar, o alimentație bogată, diversă și bine gîndită, exerciții fizice de intensitate moderată dar cu durată mai mare în timp — înot, schi fond, mers pe bicicletă, cit mai puțin nervi pot contribui favorabil la reducerea nivelului de colesterol. Chiar și alcoolul, după unii specialiști, poate ajuta, poate avea o acțiune protectoare. Dar atenție, în doze moderate, care să nu depășească o jumătate de litru de vin pe zi.

IOAN ROȘCA ■

Sub centură

Ca un făcut, mai orice inovație tehnologică trebuie să se lase cu fierbințeli, cu dureri

de cap și cu prelungi nesomnuri pentru infractori. De cînd lumea, lucru știut, noul a avut ca fenomen însoțitor pofta de a veni de hac noului. Infractorul s-a simțit de fiecare dată și el obligat să găsească autostrada care duce la risipirea siguranței instaurată de paza cea bună. Chiar și atunci cînd câștigul nu s-a lăsat dezvoltat de la prima vedere. A pune un computer să lucreze pe blat în favoarea ta putea fi la început o chestiune de hoby. Cînd computerul respectiv a ajuns să cunoască și codurile de bancă, s-a înțeles încă o dată că nu totdeauna trebuie privit doar avantajele imediate.

Videocaseta a introdus pe agenda hoților o întrebare tradițională: cum ne-ar putea fi de folos această gingașă sculă? Răspunsul a venit curînd și benefic: copiind-o, fără să afle nimeni. Dar nu totdeauna cel de sus se arată așa de culant.

Ca acum, de cînd cu discul video, de pildă. Sîntem în situația de a constata că discul compact a mai făcut un pas spre maturizarea deplină. Un fericit mariaj între sunet și imaginea color în mișcare și sunet în memoria aceluiași disc compact. Tehnic vorbind, sunetul este înregistrat în sistem numeric — ca și la discul compact, în timp ce imaginea intră în sistem analog.

Este fixată pentru finalul acestui an lansarea la apă a noului cavaler gîndit a face succes de casă de la primii pași în lumea audiovizualului. Sînt pregătite trei rețete antropometrice, fiecare cu ale lui. Discul de 12 cm permite înregistrări audio de 20 minute, cea video fiind de numai 5 minute, dar superioară calitativ videocasetei sau imaginii obișnuite de televizor. Un disc de 20 cm diametru îngăduie înregistrări de imagine de durată a 20 de minute pe față. În sfîrșit, există un disc de 30 cm, apt pentru prezentarea de filme pînă la două ore. Cititorii de discuri, care pot fi folosite în toate cele trei situații, încep prin a lucra la viteza de 500 ture/minut; la apariția imaginii, viteza crește la 2250 ture/minut în primul caz și de 1800 ture/minut pentru ultimele două dimensiuni. Este viteza știută — de 9 m/s.

Odată pus pe picioare, videodiscul compact a stîrnit interesul producătorilor de programe. Se explorează cu înfrigurare noile oferte și se știe deja că cei mai expeditivi pun la cale afaceri de nivel. Ni se pregătesc termeni noi pentru vocabularul nostru și așa extrem de greu de încercat de cînd cu boleroul electronic: videomuzică, discofilme etc.

Videodiscul compact — sau mai pe limba și pofta lui de incifrare CD Video — afișează un optimism exploziv. Pe ce se bazează? vorba eroului lui

Preda. Are el, se pare, suficiente motive să se uite de sus la buna-i colegă, videocaseta. Deoarece: calitatea înregistrării la sunet și imagine este net superioară; citit de laser — de la distanță — el practic nu se expune uzurii și ne poate sluji cu devotament și dăruire cît trăim, are șansa de a deveni într-un timp dat, mai ieftin ca firma concurentă videocaseta.

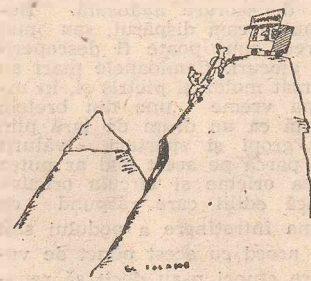
Ne întrebăm, omeneste vorbind, ce vor face pirații în ale audiovizualului? Vestea proastă pentru ei abia acum sosește. Trecerea pe casetă video a programului de pe disc se dovedește posibilă. Dar pierzînd atât de mult din calitate încît businessul riscă să nu se prea lege. Ceva ce seamănă a lovitură sub centură. Cel puțin pînă la o nouă schimbare de decor.

NEAGU UDROIU ■

Cîți „Hibakusha” ar rezulta în urma unui conflict nuclear

În urma anchetei cotidianului italian „Gazzetta dello Sport”, primii trei sportivi ai anului 1986 au fost declarați arhicunoscutul Maradona, boxerul american Mike Tyson, „bronzul” fiind atribuit alpinistului italian Reinhold Messner. Dacă primii doi — prin intermediul televiziunii — au putut fi văzuți la „lucru” de miliarde de oameni, temerarul Messner, adept al „sportului fără spectatori”, cum i se mai spune alpinismului, este mai puțin cunoscut. Invidiata distincție onorifică i-a

Lumea se amuză

(După NBI)

fose acordată însă pentru o performanță formidabilă: escaladarea tuturor celor 14 virfuri de peste 8000 m ale Himalayei!

La citva timp după anunțarea rezultatului anchetei, citiva ziaristi occidentali din aiara presei sportive, au făcut o propunere cu adevărat nemaiintilnată: e drept, cu unele rezerve, dat fiind faptul că, emisă tirziu, ea era, oricum, inoperabilă. Ei au întrebat dacă pe lista laureatilor ar fi putut fi inclus și Jim McGowen. Cine este acest McGowen?, au fost, totuși, întrebați. Chiar, cine este „candidatul” lor? În ce disciplină sportivă s-a afirmat? A escaladat și el „Acoperișul lumii”, cum i se mai spune Everestului, ori virfurile Annapurna, Nanga Parbat sau Cho Oyn? Nu, nici vorbă de așa ceva, mai ales la cei 54 de ani ai săi. Atunci? Jim McGowen este un american din Philadelphia care a încercat, în toamna lui 1986, să traverseze inot Canalul Minecii. A fost nevoit însă să abandoneze după două ore... În ce constă atunci performanța lui? Jim nu este un sportiv obișnuit, ci un paraplegic care nu-și poate mișca trupul de la piept în jos. Spirit generos, vrind să transmită un mesaj tuturor celor aflați în situația lui, el s-a antrenat cu perseverență timp îndelungat, în bazine și în mare, în vederea unei performanțe unice și nu e vina lui că scăzând temperatura corpului, n-a traversat „La Manche”.

„Am vrut să-i incurajez — a declarat el — pe toți cei handicapați, asemenea mie, să dovedesc că resursele umane sînt mai mari decît se crede, că voiața, dirzenia, pot «sterge» diferențele dintre invalizi și cei în plinitudinea forțelor. Gestul lui McGowen, pe fruntea căruia se află totuși, laurii nevăzuți ai victoriei asupra lui însuși, nu este singular. Se pot da multe alte exemple care ilustrează solidaritatea cetățenilor lumii, ce „minuni” poate realiza perseverența în fața unor împrejurări potrivnice.

Și tânărul canadian Rick Hansen este invalid. Tîntuit, în urma unui accident, într-un fottoliu cu roțile, el nu s-a resemnat în această tragică situație, luînd parte la multe acțiuni cu caracter social. Vrînd să dea și el un exemplu de tenacitate, să însuflească și optimismul celor scoși din circuitul firesc al activităților umane, el a hotărît să se alăture eforturilor la scară

mondială în vederea integrării invalizilor în viața socială normală. Socotindu-se „un om ca toți ceilalți”, în primăvara lui 1985, el a pornit din orașul său natal, Williams Lake, în căruciorul său, într-o călătorie în jurul lumii! Pînă acum, Hansen a străbătut mai bine de 40 de țări (peste 50 000 km). La debutul acestui insolit voiaj, el s-a oprit în fața sediului O.N.U. unde a ținut o conferință de presă sui-generis. „După cum vedeți — a spus Rick Hansen ziaristilor — pornesc la drum; sper să fie cit mai mulți din cei asemenea mie, în mijlocul cărora voi fi, care să creadă că te poți ridica deasupra condiției de infirm. De aceea, ccr O.N.U. să examineze posibilitatea de a ajuta la eliminarea cuvîntului «handicapat» din vocabularul curent. Această expresie poate fi înlocuită de un cuvînt care să sugereze nu un nevolnic, ci o ființă umană, capabilă să participe la viața normală. De la această «tribună» adresez un apel celor de care depinde pacea planetei, spunîndu-le: «În lume sînt și așa destui invalizi; să nu le sporim numărul printr-un nou război care, neîndoielnic, ar fi un război atomic!»

Același punct de vedere l-a afirmat și fostul sergent Clyde Stratton, fost combatant în războiul din Vietnam. Rămăs invalid în urma luptelor pentru fortăreața Vinh Long, din Delta Mekongului, el s-a aflat, la începutul lunii februarie, în uriașa coloană de demonstranți care se îndreptau spre polișonul special din deșertul Nevada, unde S.U.A. urmau să efectueze o nouă experiență nucleară subterană. Pe automobilul lui Stratton, o pancartă pe care scria: „Opriti, pînă mai e timp cursa înarmărilor! Războiul este o «fabrică» de invalizi și orfani”.

Un trist și cutremurător adevăr: milioanele de handicapați din lume, dintr-o infinitate de cauze, li se adaugă — după cum se știe — noi și noi „contingente” furnizate de descendenții celor pe care primele bombe atomice i-au surprins la Hiroshima și Nagasaki, așa numiții „hibakusha”. Căci, și acum, la 42 de ani de la detonarea lor, există cazuri de malformații în urma contaminării cu plutoniu radioactiv 239, iar acest fenomen, după aprecierile unor medici niponi va continua încă... 24 357 ani! Dar cîți handicapați de tipul „hibakusha” ar „da” un

conflict nuclear, știind că, în prezent potențialul armelor atomice depășește de citeva sute de mii de ori pe cel al bombei lansate la 6 august 1945 asupra Hiroshimei?

MIHAI VASILIU ■

Traficul cu arme

Acum numele lui nu mai contează. Este cunoscut ca fiind prizonierul nr. 08237054 al penitenciarului din Marion, S.U.A. Iși duce existența într-un cub de beton cu o suprafață de 12 picioare. Stă închis de 5 ani și singura lui preocupare este să urmărească programul la tv. În ultima vreme urmărește foarte atent emisiunile de știri, mai ales cele privitoare la afacerea „North” (trafic de arme). Se simte în largul său, căci prizonierul nr. 08237054, Edwin P. Wilson, este un fost agent CIA, condamnat la 52 de ani închisoare tot datorită traficului de arme plus tentativă de asasinare a procurorului federal. El susține că persoanele care sînt audiate în legătură cu acest ultim scandal sînt foștii săi parteneri de afaceri în ale traficului cu arme. Dă și nume (persoane importante) care au încasat sume frumoase pentru ca să mijlocească asemenea negoț. De aceea nu-i prea vine a crede că această afacere „North” are la bază sentimente patriotice, ci mai degrabă dorința de a câștiga bani, mulți bani.

Să-i dăm crezare lui Edwin Wilson? El afirmă: „Dacă eu sînt vinovat și ei sînt vinovați. Dacă eu am primit 52 de ani pentru ce am făcut, ei ar trebui să primească 300 de ani!”

Vinovăția o poartă aceia care instigă și mențin atîtea conflicte armate pe glob. Aceia cărora li se pare că înarmarea, menținerea unei stări de tensiune înseamnă putere.

Bineînțeles că și banii joacă un rol important în traficul cu arme, dar...

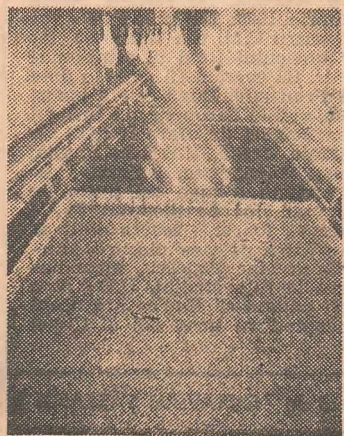
DAN DĂNUȚ DORU ■

Amortizoare din plastic

În Anglia, după cercetări îndelungate care au costat aproape 10 milioane lire sterline, a fost realizat un amortizor pentru mașini din material plastic. Deși procedeul este ținut secret, se știe totuși că este vorba de fibre de sticlă prelucrate special și apoi scufundate într-o baie de rășină specială. Prin folosirea lui, la autocamioane greutatea acestuia se reduce cu 32 kilograme, iar la semiremorci cu aproape 500 kilograme. În plus durata lor de viață este aproape dublă față de corespondentul lor din oțel, iar în caz de rupere dau posibilitatea ca autovehiculul să poată fi condus pînă la cel mai apropiat atelier. Grupul „Guest Keen and Nettlefield”, realizatorul amortizorului din plastic, va produce deocamdată 500 000 bucăți în noua uzină ce s-a construit la Telford, cu ele urmînd a fi dotate, în primul rînd unele din noile camioane și remorci, care vor fi fabricate în țară.

Biosolar

Laboratorul de hidrofizică al Universității din Moscova exper-

imentează un procedeu nou, pentru obținerea energiei, numit biosolar. De fapt sînt folosite două fenomene naturale: fotosinteza și descompunerea microbiologică. Într-un bazin strîmt și lung, ca cel din imagine, plutesc vase din material plastic, scufundate pe jumătate în apă. În vase lichidul pare dens și este de culoare verzuie, deoarece aici se dezvoltă alge unicelulare. Cînd vegetația atinge concentrația necesară autotomat se pun în funcțiune pompe care vehiculează, prin țevi, această „supă” către un dispozitiv numit digester. Acesta este un recipient de fier, populat cu

Breviar științific

bacterii specifice ce folosesc algele drept hrană, degajînd în schimb metan. În timp ce gazul, prin intermediul unei rețele, este folosit ca produs energetic „lichidul fermentat” bogat în substanțe nutritive este reciclat de alte pompe și readus în bazin, unde algele continuă să se multiplice. Algele ce servesc drept hrană bacteriilor conțin în afară de carbon și hidrogen, potasiu, fosfor, azot, oligoelemente astfel că ele pot fi folosite și în alte scopuri. Studiul are ca scop utilizarea acestor metode sub cerul liber. Soarele fiind elementul principal de producere a biosolarului. Algele transformă energia solară în biomasă. Soarele mai generează vîntul, care produce hula ce mișcă algele expunîndu-le alternativ la lumină și umbră, ceea ce mărește viteza lor de multiplicare. Un biosolar ce se dezvoltă pe 8 kilograme pătrați de suprafață marină, ar acoperi necesitățile de energie ale unui oraș cu un milion de locuitori. Versiunea ma-

rină este realizabilă, singura problemă ce se ridică este crearea unor vase hexagonale care să asigure rigiditatea și stabilitatea unei structuri întinse pe o suprafață mare. Calculele arată că dacă se acoperă cu astfel de alge marea Aral, „combustibilul” obținut ar putea acoperi, în totalitate, nevoile energetice ale U.R.S.S., iar dacă s-ar utiliza astfel toate lacurile convenabile ale planetei, s-ar putea recolta 300 miliarde tone de combustibil convențional, cifră de 15 ori superioară celei necesare întregii omeniri în anul 2000. Deocamdată se preconizează realizarea unui biosolar pilot la unul din rezervoarele de apă destinat răcirii, de la centrala nucleară din Smolensk.

Lampă de sudat

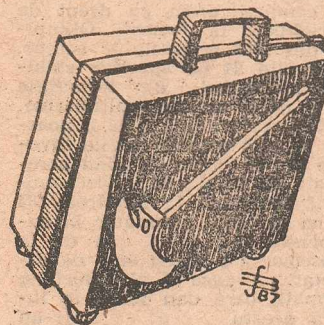
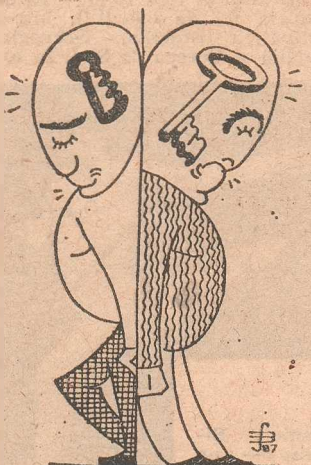
„Chalujet Electronic” este un aparat de sudat ce utilizează mici butelii umplute cu butan,

aprinderea gazului făcîndu-se automat. În acest scop el este echipat cu un dispozitiv piezoelectric, iar prin simpla apăsare, cu degetul, pe un buton situat în partea superioară a minerului, se produce o aprindere instantanee. „Chalujet” este folosit într-o gamă largă de operații începînd cu sudura, în efectuarea de lucrări de fierărie și pînă la modelarea pieselor din material plastic. Rezervorul, ce conține 400 grame gaz, are un debit constant, iar flacăra poate atinge temperatura de 1 400 grade Celsius. Un inel de reglaj al aerului permite să se treacă de la o flăcără intensă la una slabă. În imagine: aparatul de sudat electronic în funcțiune.

AUREL DIANU ■

Racul

Caricaturi de SERGHIE BUCUR ■

Scurtă istorie

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ORIZONTAL: 1) Formă de organizare economică și social-politică primitivă, alcătuită din mai multe gînte — Metal ce a dat numele său ultimei epoci a comunei primitive. 2) Denumire dată, în evul mediu, în Țara Românească, țărănilor dependenți de stăpîniile feudale — Denumirea toponimică geto-dacă pentru așezare, cetate, localitate. 3) Noua formă de guvernământ instituită de August, care a marcat începutul sistemului monarhic la Roma. 4) Persoană care face parte din urmașii primilor coloniști europeni din America Latină, mai ales de origine spaniolă — Astfel. 5) Rîu în Franța — Perioadă, interval de timp din istorie, caracterizată prin trăsături proprii. 6) Rîu în R.P. Chineză — Făuritorul istoriei — Munți în R.F. Germania. 7) Fiul lui He-faistos (mit.) — Da (pop.; fam.) — Ion Ulmeanu. 8) Particulă ce făcea parte din titulatura domnilor Țării Românești și ai Moldovei — Titlul pe care îl purta monarhul Egiptului antic. 9) Soldat care făcea parte în evul mediu, în Țările Române, dintr-un corp de ostași pedestri — Munte în Botswana. 10) Ostaș din regimentele de lăncieri călări care alcătuiau cavaleria ușoară în armata română și în armatele germană, austro-ungară și rusă (sec. XVI pînă la primul război mondial) — Loc de dispunere temporară a trupelor. 11) Fiecare din grupurile sociale închise și strict delimitate prin originea comună, prin profesie și prin privilegiile membrilor lor, în care era împărțită societatea în India și în alte țări orientale — Principalul producător de bunuri materiale din orînduirea feudală.

VERTICAL: 1) Schimbul în natură specific comunei primitive și constituind forma cea mai simplă de comerț — Răzvrătit împotriva' asupritorilor, trăia în păduri, singur sau în cete, jefuia pe bogați și ajuta pe săraci. 2) Radu Udrea — Principala formă a luptei de clasă a țărănimii. 3) Stat monarhic, care este condus de un împărat — Bărbierit. 4) Titlu nobiliar în ierarhia feudală din apusul și centrul Europei, superior cavalerului și inferior vicontelui — Mică monedă austriacă de argint, care a circulat și la noi la începutul secolului al XIX-lea. 5) Fluviu de-a lungul căruia s-a dezvoltat civilizația egipteană — Început de abecedar! 6) Delicat — Stat condus de descendenții lui Mahomed. 7) Conducător (fig.) — Denumirea statului condus de un han. 8) Localitate în Australia — Afluent al fluviului Mississippi — Negăție. 9) Hrăpăreți — Formă populară pentru nor. 10) Persoană care, în evul mediu, în vestul Europei, în schimbul unui beneficiu sau feud, datoră suzeranului său fidelitate și avea obligații civile și militare față de acesta (pl.) — Perioadă istorică care începe cu data unui anumit eveniment, real sau legendar, de la care se pornește numărătoarea anilor. 11) Timpul precis (expresiv) cînd s-a produs sau urmează a se produce un eveniment — Titlu dat suzeranului din Imperiul otoman și din alte țări musulmane.

Dictionar: ARN, HSI, HILS, ACUS, IHI, UET, EDI, NUAR. GHEORGHE BRAȘOVEANU ■

Dezlegarea careului din numărul precedent:

ANDRÎTOIU; S; GOGOȘAR; ATE; UI; TARTA; OP; RETINA; ARAT; IMN; ONA; IME; DB; AS; RA; NM; ARSE; BA; SAB; IT; TOCAT; R; VERI; B; LEGI; O; OCTOMBRIE; TOPIRCEANU.

La C.M. de gimnastică

Spre locuri întii

Spectacolul mondial de gimnastică va începe luni, 19 octombrie, în sala „Ahoj” din Rotterdam și va dura o săptămână. La concursul feminin s-au înscris 32 de echipe reprezentate de cincisprezece echipe formate din sportive din țări care n-au înscris formații complete. În total vor fi 210 concurente, adică o participare record într-un concurs extrem de tare la capitala cărui nu numai că se va decide supremația mondială (pe echipe, la individual compus și la cele 4 aparate), dar se vor desemna și competitorii cu drept de participare la Jocurile Olimpice din 1988 (primele 12 echipe, plus alte 24 de sportive stabilite individual din formațiile care n-au obținut calificarea).

Echipele feminine a țării noastre se află printre marile favorite ale concursului, fiind acreditate cu titlul de vicecampioană mondială la Montreal '85 și cu succesul răsunător la europenele din anul an de la Moscova. De aceea este de așteptat un „asa” al celorlalte formații care dau tonul în lumea acestui concurs.

Un concurs în care câștigătoarele se vor stabili cu siguranță, nu de puține ori, sunt de punct. Se știe că în acest concursurile de gimnastică de asemenea anvergură importantă ar configurația seriilor. Din acest punct de vedere, trebuie spus că echipa noastră promette să aibă un dublu dezavantaj: mai întâi că face parte dintr-o grupă (cu Grecia, R.F.G. și Israel) care are o apreciere mai slabă decât cea arbitrajului nu va fi „stimulată” spre note prea mari; în al doilea rând, această grupă intră în concurs (miercuri, la ora 11,40) înaintea unei alte grupe în care se află o puțină două concurente la medalii (U.R.S.S., R.D.G., plus Italia și România) care, astfel, vor să-și regleze evoluțiile în funcție de rezultatele obținute — i cunoscute deja — ale fetei noastre.

Toate aceste elemente — și încă altele, la fel de importante la ora concursului — au fost minutuș analizate de conducerea federației și a secției de performanță C.N.E.F.S., astfel încât întreaga participare și evoluție în concursul echipei noastre să fie pregătite de pe acum la nivel de detaliu. După cum aprecia secretarul responsabil al F.R.G., tovarăsa Maria Login, „contul pe o prestație în liniste bună, fără tensiuni exagerate și pe transformarea dezavantajului seriei și

programării într-un avantaj, în sensul obținerii de către fetele noastre a unui punctaj foarte înalt”.

Lotul țării noastre este format din Daniela Siliva, Aurelia Dobre, Ecaterina Szabo, Camelia Voinea, Eugenia Golea, Celestina Popa precum și Eugenia Badea, Mireia Sidon, Gabriela Potorac — sportive din care colectivul de tehnicieni — Adrian Goreac, Maria Cosma, Octavian Belu și Adrian Stan — va desemna pe cele șase care vor reprezenta echipa României la acest campionat mondial.

Băieții intră în concurs luni după-amiază (ora 16,40 — ca să fim la fel de exacti!), într-o grupă cu Brazilia, Norvegia, Anglia și Coreea de Sud. În to-

Daniela Siliva — o „salt” de pe podiumul europeanelor spre cel al mondialelor

tal participă 29 de reprezentative, plus alte 4 echipe, adică 198 de gimnaste. Prezentăm și aici o echipă tină, dornică de afirmare și stimulată de cele două medalii obținute la europene, o echipă tot de „sase” care vor fi aleși dintre: Marius Gherman, Marian Rădulescu, Emilian Nicula, Valentin Pintea, Marius Tobă, Marian Stoian, Adrian Sandu, Nicolae Bejenaru, Marian Colăci. Tehnicienii lotului masculin sînt Dan Grecu, Ion Albu, George Condovici și Ștefan Hargalaș.

Încă două detalii tehnice: la concursul pe echipe se vor lua în calcul cele mai bune 5 note din cele șase evoluții, la fiecare aparat; iar la concursul individual compus se vor putea da note cu jumătăți de zecimi (de pildă 9,750).

Sinteza stării de spirit a sportivelor și sportivilor noștri este exprimată de tovarăsa Login astfel: „Ne propunem să ne autodepășim. Ne-am pregătit pentru locuri întii; să fie cit mai multe!”. Așa zicem și noi: să fie cit mai multe!

Patinajul sparge gheața

E vorba de „gheața” care făcuse ca de vreo opt ani de zile să nu se mai organizeze concursuri internaționale de patinaj în țara noastră. Conducerea de acum, tină și sufletistă, a federației de specialitate a găsit toate resursele necesare pentru a înscrie patinoarele românești în circuitul internațional al unor asemenea spectacole pe gheață. Au fost invitați sportivi și sportivi din R.D.G., Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, R.P.D. Coreeană și R.F.G. care timp de trei zile vor readuce publicului nostru plăcerea unei agreabile întâlniri cu frumusețea patinajului artistic.

Concursul fiind rezervat juniorilor, grația și frumusețea întrecerilor vor fi cu atât mai mari cu cit cei care participă sînt speranțele în patinaj ale țărilor respective. Din lotul țării noastre nu va lipsi Cornel Gheorghe, tinăr sportiv care, cum se știe, a adus prima medalie patinajului românesc (un „bronz” la Concursul „Prietenia”), ca și primul triumf într-un concurs internațional (la Gdansk). Alături de el — Marian Prisăcaru, Zolt Kerekes, Luis Taitas, Felix Sinitean. La fete vor concura pentru noi Codruța Moiseanu, Beatrix Kuresacovski, Fabiola Vișinoin, Raluca Dudu, Crenguța Alecu și Mariana Bellu.

Așadar, azi, miercuri și duminică de la ora 17 la Miercurea Ciuc, iar duminică, de la ora 10 și la Gheorghieni — o sărbătoare a patinajului artistic. Dincolo de rezultatele cu care se va încheia, acest concurs reprezintă o victorie a spiritului de inițiativă, marea performanță fiind însăși organizarea lui; o performanță la care și-au adus o decisivă contribuție federația de specialitate și organele locale ale județului Harghita. Din acest motiv, avem cui și de ce adresa felicitări chiar înainte de a începe concursul!

Cu orice preț?

Între dorința de venituri și scetea de bani este aceeași diferență ca între a ști cit și-e plămă și a vrea cu tot dinadinsul s-o lungesti. Cadrul general orientat spre autofinanțare și autogestione este menit să stimuleze și o activitate corespunzătoare a cluburilor și asociațiilor sportive. Numai că, la multe din acestea dorința firească de venituri se confundă cu o setoșapace de bani și amindouă devin aproape un scop în sine. Mijlocul „cel mai la îndemână” pentru aceasta — în opinia celor care nu știu ce înseamnă și nu au un minim respect față de cuvîntul tipărit — este multiplicarea unui soi de „programe de meci”, pentru care nu contează nici forma, nici conținutul și, adesea, nici tipărirea prefetului, ci doar mecanismul prin care ele pot fi distribuite mai repede și mai multe.

La un meci amical din 9 august dintre Inter Sibiu și Corvinul Hunedoara, organizatorii sibiieni au condiționat intrarea pe stadion de cumpărarea unui bilet de 7 lei și a unui astfel de „program” de 13 lei. „Programul” în cauză este de fapt o coală ministerială împăturită pe jumătate și pe care s-au dactilografiat: pe prima pagină, lo-

turile celor două cluburi, pe pagina a doua — componența seriilor din divizia B, pe a treia — niște „bumbi” despre transferări și pe-a patra, niște știri răsuflete din fotbalul internațional. Totul s-a multiplicat la xerox (cînd, cum, în cite exemplare nimeni nu știe...) și s-a pus în vânzare. Răspunsul pe care-l așteaptă grupul de sibiieni care ne-au scris (Muntean Sevastian, Olteanu Valer, Căcoveanu Costică, Romeghea Viorel, Muntean Nistor „și mulți alții” poate veni numai din partea organelor în drept pe care le și solicităm în această privință.

La meciul Poli Iași—F.C.M. Progresul Brăila (13 septembrie) situația a fost și mai confuză. Cu o zi înainte se vinduseră bilete (la o casă din Piața Unirii) la un preț de 25 lei — intrarea generală. În ziua jocului la casele stadionului s-au perceput 30 lei, din care 12 lei biletul, 5 lei programul și restul nu se știe pentru ce! Așa-zisul „program” este, în acest caz, o dublă coală ministerială îndoită astfel încît să iasă 8 pagini format mic, de asemenea dactilografiate (ulterior, xerografiate) cu note, știri și comentarii la fel de îndoielnice și de prost gust. Dincolo de nemulțămirea suporterilor față de mersul lucrurilor la clubul Politehnica Iași (în numele cărora ne scrie Luca

Gheorghe), mai există, deci, și această practică aproape jignitoare de a li se băga mina în buzunar.

Nu susținem că toate programele de meci care circulă prin diviziile noastre ar avea calitatea celor de mai sus, dar nici că aceste două exemple ar fi singurele! Este generoasă și laudabilă inițiativa acelor cluburi care însoțesc biletul de intrare cu programe realizate la un nivel publicistic cel puțin acceptabil și la prețuri, de asemenea, acceptabile. Există și citeva etaloane în această privință: programele editate pentru jocurile echipei naționale, cele ale cluburilor bucureștene pentru ediția actuală a cupelor europene sau cele pe care Sportul studentesc le editează de vreun an de zile la fiecare joc al său de acasă. Aceste experiențe dovedesc că publicistica sportivă este dorită, așteptată și binevenită chiar și sub forma programului de meci. Dar ca trebuie ferită de malformațiile pe care le capătă, asemenea cazurilor de mai sus, într-un loc sau altul. Pentru că respectul față de spectatori, față de cititor, față de ceea ce înseamnă cuvînt tipărit și, în ultimă instanță, față de banu omului nu poate fi nicicum călcat în picioare și cu atât mai mult în numele unor ambiții ce trebuie realizate... cu orice preț!

Poșta rubricii

Pase la întilnire

Răspunzând public, în rîndurile de mai jos, la scrisorile adresate secției sport a revistei, sperăm că vom realiza o întilnire constructivă, benefică și eficientă între dorința celor care ne-au supus atenției respective probleme, solicitudinea organelor competente în a le soluționa și, nu în ultimul rînd, intenția noastră de a facilita această soluționare.

MARCELA IONESCU, echipa de handbal „Voința” Botoșani: Regretăm ca și dv. faptul că, pe plan local, nu există suficient interes în alcătuirea unei echipe competitive, cu atât mai mult cu cit, așa cum plastic vă și exprimați, „Botoșaniul este o pală albă pe harta handbalului românesc”. Voința de a face performanță a echipelor... „Voința” este demnă de o atenție mai mare din partea organelor locale, a dirigitorilor sportului botoșănean.

BOBIȘ GRIGORE, GABOR VASILE, KANTOR ZOLTAN, DEAC VIOREL — Reghin: Ca să dăm un răspuns exact, spunem că „și-n Reghin se poate face sport”, inclusiv atletism, adică sportul care vă place și pe care-l practicați. Credem, de asemenea, că organele sportive locale au forța să inițieze o secție de atletism sau, măcar, să încurajeze eforturile unor tineri pasionați de un sport care, la băieți, cel puțin resimte o criză pe plan național. Cu atât mai mult acestia se cer apropiați și încurajați — și nicidecum înlăturați.

DUMITRU ION, Zimnicea: O puternică întreprindere locală (cea de țevi sudate) și o

și mai puternică pasiune a zîmnicenilor pentru fotbal (5000 spectatori la un joc de baraj) sînt argumente decisive, care nu prea există în multe locuri, pentru a face o echipă de fotbal competitivă. Totul este ca dorința de principiu a organelor locale și a locuitorilor orașului să fie completată de o muncă pe măsură a unor oameni competenți în ale fotbalului.

TEODOREANU ȘTEFAN, com. Cislău, jud. Buzău; **MIHAI CUCU**, Iași: Gîndiți ca foarte multă lume — și gîndiți bine; ceea ce înseamnă că fotbalul nostru nu e lipsit de judecatori corecți și severi (cu care iarăși înseamnă că e spre binele fotbalului). În realizarea performanței în cauză, federația de specialitate nu are vreo contribuție. Singurul răspuns „oficial” este cel omologat pe foile de arbitraj!

Dr. TIBERIU PĂROȘANU, Osterburg, R.D.G.: Nu au fost motive prevăzute de regulament pentru rejucarea aceluia meci! Ca urmare, cum probabil ați și constatat, a fost omologat rezultatul de pe teren.

UDROIU DORU, str. Valea Cascadelor, bl. D, București: Aprecieră și punerea în valoa-

re a calităților dv. fotbalistice pot fi făcute numai de tehnicienii vreunei echipe, la categoria la care considerați că „puteți face față”. Solicitați, astfel, recomandarea unui cadru tehnic de la clubul unde ați activat.

ANCA și ION ROTARU, București: Sperăm că CNEFS va include pe lista candidaților la un premiu fair-play și pe sportivul la care vă referiți.

N.C. MĂRGĂRIT, Ploiești: Insuși gestul scrisorii dv. oferă un răspuns la întrebările pe care (vi) le puneți, multe întrebări putînd fi transformate în afirmații.

BIBAN ION, București: Un criteriu obiectiv este cel al performanțelor — „capitol” la care antrenorul (fost jucător) la care vă referiți nu stă chiar așa de rău. În ultimul joc al naționalei au debutat doi jucători tineri. Calificările la europene pot fi un verdict.

GHEORGHE AMĂRIUȚEL, București: Cred că este o problemă secundară: importante rămîn conduita în teren, în viață, în societate, atitudinea într-o situație sau alta.

Prof. VIRGIL ANDRONESCU, Craiova: Felicitările dv. pentru gestul de a vă felicita festul elev, felicitări acestuia (prof. Paul Popa) pentru performanța de a fi antrenat echipa campioană națională în întrecerea dintre școlile generale. Într-adevăr, un sincer bravo merită copiii Scolii nr. 24 din Craiova și antrenorii lor pentru triumful din „Cupa Pionierul”.

TUCUDEAN IOSIF, Arad: Un posibil răspuns ar fi că respectivul județ nu are echipă în divizia A!

Pe scurt, foarte pe scurt...

N-au dansat decît o

vară. Adus cu multă încredere și speranțe în acest an la Sportul studentesc, cuplul de antrenori Mircea Rădulescu-

Vlad Marica s-a dezmembrat înaintea meciului cu Otetul Galați, în sensul că primul a rămas principal iar al doilea n-o să mai lucreze aici (deși a plecat la Copenhaga să o vadă pe Brøndby, intrucit avea formalitățile făcute). Calificarea în turul doi n-a estompat, așadar, criza din sinul conducerii tehnice, numai că Sportul a pierdut acasă și-n noua formulă, „cu inlocuitori”! ● **Accent**. Adevărat că „Teodora Tache, campioană en titre, favorită 3 nu a putut rezista în fața mai tinerei sale colega de club Mădălina Voinea”, dar parcă mai frumos era accentul invers, pus pe învingătoare, mai ales că Mădălina Voinea avea să devină campioană națională la tenis! ● **Luptă la semicerc**. Zile grele pentru echipa de handbal Politehnica Timișoara, aspirantă îndreptățită la un loc fruntas în campionat. După șapte eliminări (2 descalificări) în jocul cu Minaur Baia-Mare, în derby-ul cu Steaua deciziile arbitrilor (Șandor din Oradea și Iancu din Buzău) au ajuns la paroxism, studenții jucînd la un moment dat în trei oameni de cîmp. Puzderie de eliminări și descalificări, gol al victoriei steliste cu 28 de secunde înainte de final, după care un „7 m” al studenților este mutat la... 9 m ș.a.m.d. ● **Datoria înainte de toate**. Tinerii fotbaliști craioveni Gh. Popescu, Crișan și Zamfir au fost convocați pentru efectuarea stagiului militar. Conform regulamentului, ei pot fi transferați timp de 45 de zile în afara termenului prevăzut de același regulament, dar numai cu acordul clubului! ● **Agendă**. De reținut două date: 12 decembrie 1987 și 12 ianuarie 1988. La prima se vor trage la sorți grupele preliminare pentru C.M. din Italia '90, iar la a doua — componența grupelor turneului final al campionatului european din R.F.G., anul viitor. Să sperăm că ambele date ne vor interesa în egală măsură. ● **Pronostic**. După cele 9 jocuri oficiale disputate miercuri în preliminariile europene, la turneul final se prefigurează următoarele participări (în afara R.F.G.), în ordinea grupelor: România sau Spania, Italia, U.R.S.S., Anglia, Olanda sau Grecia, Țara Galilor sau Danemarca, Bulgaria. O companie în care, odată calificată, putem ajunge cel puțin pe locul patru! Dar, în preliminarii, mai sînt de disputat 23 de jocuri, din care două ne interesează foarte, foarte mult! ● **Verdict**. În urma demersurilor lămuritoare pe care vicepreședintele F.R.F. Mircea Pascu, împreună cu Mac Popescu, președintele Sportului studentesc le-au făcut la fața locului, U.E.F.A. a confirmat ceea ce era o evidentă, și anume că Bucico are drept de joc pentru echipa din Regie începînd cu turul doi al Cupei U.E.F.A.

Cupele europene, „al doilea val“

Derbiul europenelor

Meciul de miercuri dintre Steaua și Victoria de pe stadionul Ghencea promitea să fie o partidă viu disputată. Așa a și fost. Insa, din păcate, s-a ieșit din limitele regulamentului de fotbal și spectatorii, veniți în număr mare să vadă o confruntare de calitate, au avut neplăcută surpriză să-și aducă aminte de alte discipline sportive, cum ar fi aceea ale cărei intrări se desfășoară în această săptămână la Sala polivalentă. Cu toate acestea, mai ales în repriza a doua, jucătorii și-au stăpinit mai bine nervii și au realizat de ce au ieșit de fapt pe teren, oferind clipe de fotbal adevărat, în ciuda unui gazon pe care, din pricina ploii, se aluneca la fel de bine ca pe un patinoar. Au învins, după cum se știe, steliștii, cu scorul de 4-0, dar acesta ar fi fost cu siguranță și mai concludent în favoarea lor dacă n-ar fi fost câteva ratări incredibile, cel mai aproape de a marca alte goluri fiind Pițurcă, în a doua repriză. Totuși centrul înaintaș al echipei Steaua a introdus de două ori mingea în plasa porții adversarilor, (în minutele 2 și 55) ajungând astfel la cifra de 117 goluri marcate în diviza A. Celelalte două goluri s-au marcat în minutul 28 (Hagi) și minutul 59 (Majaru). Cu o săptămână înainte de prima manșă din turul al doilea al Cupei campionilor europeni, cind va intra în joc Omonia Nicosia, Steaua se prezintă ca o echipă în vervă, cu poftă de joc și de gol. Victoria i-a opus o rezistență fragilă, chiar dacă a inițiat câteva atacuri curajoase la poarta apărată de Lițiac. Ea n-a putut însă emite nici o pretenție în câștigarea partidei atita vreme cit fazele de apărare au fost tratate cu deosebită superficialitate. Pentru Victoria, lecția de pe Ghencea poate să însemne un moment al adevărului înainte de întilnirea cu Dinamo Tbilisi care nu se anunță deloc ușoară. Sarcina Stelei e doar în aparență mai puțin dificilă; orice subestimare a adversarului poate să coste. De aceea, să invităm ambele echipe să reflecteze serios la felul în care vor aborda partidele de miercuri și să se pregătească în așa fel încît să înscrie în palmaresul lor noi succese de prestigiu, spre satisfacția iubitorilor de fotbal din țara noastră.

GEORGE ARION ■

Calificarea se joacă

După partida de miercuri, pregătirile Victoriei București pentru dubla manșă ce-o are de susținut în compania sovieticilor de la Dinamo Tbilisi în acest al doilea tur din „C3“ au intrat, practic, în linie dreaptă. Ultimele meciuri din campionat, poziția pe care o deține actualment în clasament precum și seriozitatea cu care este privit acest nou „examen european“ ne determină să cîntărim cu destul optimism șansele tinereii noastre echipe în lupta sa pentru o răsunaătoare calificare. Ar fi, într-adevăr, o performanță de excepție în posibilitatea căreia elevii antrenorilor Dumitru Nicolae-Nicușor și Ștefan Feodot trebuie să creadă cu tărie. Le dau dreptul la aceasta valoarea care-i exprimă în exemple din ce în ce mai variate, omogenitatea crescîndă a lotului, spiritul ofensiv și tenacitatea etalate în joc, atuurile ce pot fi fructificate cu maximă eficiență. Sigur sînt cunoscute și forța și experiența partenerului. Prezențele clubului georgian în marile competiții europene au intrat demult în obișnuit. Cîștigătoare a Cupei cupelor în anul 1981, Dinamo Tbilisi numără pînă în prezent două participări în C.C.E., trei în Cupa cupelor și se află la cea de-a cincea sa evoluție în Cupa U.E.F.A. Meciul tur, de la București, va avea loc joi 22 octombrie, cu începere de la orele 15, pe stadionul Dinamo și va fi condus de o brigadă de arbitri din R.D. Germană, formată din Manfred Rossner (la centru), Wolfgang Heninc și Hans Aum (la cele două tuse). Sportivii sovietici vor fi însoțiți la acest meci de aproximativ 400 de suporteri. Tehnicienii Victoriei, care doresc să aibă cit mai puține surprize în privința adversarilor, sînt prezenți zilele acestea la întilnirea echipei din Tbilisi cu Torpedo Moscova, ocupanta locului patru. Încheiem scurtele noastre precizări de ultimă oră din tabăra Victoriei cu speranța că, din toate calculele posibile, sportivii noștri vor alege varianta optimă apropierea acestei frumoase și unice perspective. Calificarea se joacă și, să nu uităm, se joacă tur-retur. Nimic nu poate fi, deci, dintr-o dată cîștigat cum, la fel, nimic nu poate fi dintr-o dată pierdut. Din inimă, succes!

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

Pariul imposibil

Incredibil, dar adevărat! Sportul Studentesc, cu -6 la „adevăr“, s-a instalat pe ultimul loc al campionatului. Mai trist decit atît, echipa din Regie n-a înregistrat nici o victorie în cele 7 meciuri disputate. A realizat, însă, patru puncte, adică două victorii în Cupa U.E.F.A. ! Cum spuneam, incredibil, dar adevărat. Mai mult decit atît, bate la ușă, cu putere, dubla întilnire cu Brøndby Copenhagen. Acum citiva ani, dacă sortii ne repartizau o echipă daneză, eram fericiți. În clipa de față, însă, cind fotbalul din țara lui Laudrup a înregistrat o seamă de succese pe care tare mult le-am fi vrut ale noastre, o dublă întilnire cu Brøndby, care a eliminat în primul tur pe I.F.K. Göteborg, este tot ce poate fi mai necruțător. Iată, pe scurt, argumentele: înaintea ultimelor patru etape ale campionatului, Brøndby, singura echipă profesionistă din Danemarca, se află pe locul întâi cu un avans de 9 puncte; 12 din jucătorii săi fac parte din echipele naționale și olimpice (de care ne leagă oarece amintiri...); media de înălțime a echipei este de 1,87 m, ceea ce înseamnă jucători foarte înalți, masivi, dar extrem de mobili și cu o tehnicitate mult peste medie; cit despre „mobilizarea“ jucătorilor de la Brøndby ar fi poate destul să spunem că statutul lor profesionist este puțin mai scăzut decit cel al jucătorilor vestgermani, sau italieni, campioni în care, conform solicitărilor, vor urma să joace mulți fotbaliști danezi, în special de la Brøndby, dar federația le-a promis dezlegarea doar după meciurile echipei olimpice și după încheierea cupelor europene (dezlegările vor fi acordate, firește, în funcție de rezultate !); în fine, un alt amănunt, un jucător danez, foarte bine cotelat, care juca în campionatul Spaniei, a vrut să vină la Brøndby, dar, după ce antrenorii echipei daneze, patru la număr, l-au văzut la lucru, au declarat că, la cei 27 de ani ai săi, jucătorul respectiv este „prea bătrîn“ pentru Brøndby. Cu toate acestea, Sportul studentesc speră. Sperăm și noi în extraordinara capacitate a jucătorilor noștri, pe care au demonstrat-o în meciul cu G.K.S. Katowice și cind au arătat că sînt în stare să se concentreze la maximum pentru astfel de meciuri. Cu Brøndby îi așteaptă un pariu imposibil.

VICTOR NIȚA ■

Fotografie de AUREL D. NEAGU ■

„Să aud cum fișie mingea în plasă“

Mihai Țirlea este un jucător la modă, desi nu-i vine să creadă. Marchează golul victoriei în prima manșă a Sportului studentesc cu Katowice, deschide scorul în manșa a doua, transformînd în realitate visul calificării echipei din Regie în turul doi, pentru ca apoi, chemat „de pe drum“ la lotul național și introdus în teren de inspiratul Jenei, să marcheze primul gol pentru echipa națională aflată atunci într-o situație nuprea roză (condusă cu 0-2 și fără perspective să revină). Aceste cam multe isprăvi au făcut din Țirlea în numai trei săptămîni dintr-un anonim divizionar B (sosit fără tam-tam în Regie) un jucător de care ne putem lega ambiții și speranțe mai mari.

S-a născut la 10 septembrie 1964 și este fiul fostului jucător arădean cu aceleași nume și prenume. Joacă la copiii U.T.A.-ei, de unde C. Ardeleanu îl convoacă pentru un turneu internațional al acestei categorii de vîrstă; apoi, timp de patru ani, este legitimat la „Luceafărul“. Revine la Arad în 1983 și împarte cu echipa de aici bucuriile și tristețile diviziei B pînă în vara lui '87 cind îl solicită Sportul studentesc. „Imi doream să joc în

prima divizie și-mi plăcea această echipă din cele văzute și povestite de Marcel Coras. Apoi, în turneul din vară m-am convins că și echipa are nevoie de mine, astfel încît, cu excepția situației în care ne aflăm în clasament, pot spune că totul e-n regulă“. Îl întreb cum a ajuns cu nr. 16 în lotul național. „Veneam de la Arad spre București și, cum am sosit, am auzit că trebuie să mă prezint la lot — fusesem convocat între timp. Nu știam, dar speram că voi juca. Cum s-a încheiat prima repriză, mi s-a spus să mă încălzesc, intrucît voi intra după pauză. Sincer — da, am avut emoții... era un pas mare și făcui foarte repede. La intrarea în teren Bôlôni m-a încurajat, mi-a spus să joc ceea ce știi și totul va fi bine“. Cum a fost la gol? „Puteam primi pasă, eram liber, dar Gică a șutat — eram atent la orice, treaba asta am învățat-o demult. De fapt, mi-a plăcut întotdeauna stîlul lui Mircea Sandu, cum știa el să vindeze ocaziile de gol... Mi-a plăcut de mic să aud cum fișie mingea în plasă“. E o moștenire de familie? „Foate. Tata n-a vrut să joc fotbal, dar mai tîrziu s-a bucurat mult de progresele care le făcăm. E o ambiție să perpetuez un nume. De fapt, și pe bunicul îl cheamă tot Mihai, cum îl cheama pe tata și cum îl cheamă și pe fiu-meu. Are un an și două luni“. Ce s-a zis despre evoluția ta în națională? „Am îos felicitat pentru golul marcat, iar antrenorul Jenei mi-a spus că puteam fi mai ofensiv în câteva faze în care, în loc sa pasez, trebuia să intru decis în careu... Are dreptate, dar un debut în națională nu poate fi i epesabil... Ne-am despărțit în condiții bune“. Ai spus la reverdere? „Da, la reverdere!“.

Mihai Țirlea are toate datele să devină un atacant de frunte în fotbalul nostru. A mărturisit-o în cuvînt și actualul lui antrenor de la club, Mircea Rădulescu, o sugerează din plin și gestul echilibratului Emerich Jenei care, între altele, și-a legat numele de viața națională debutîndu-l și pe acest tînar nerăsfătat cu selecțiile prin loturile naționale și, poate de aceea, aflat temelnic și serios în căutarea timpului pierdut. Succes, Mihai Țirlea!

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Toată lumea face sport

Cum e normal, Uniunea europeană de fotbal s-a arătat intransigentă după primul tur al cupelor intercluburi, „adunînd“ amenzi în valoare totală de 135 000 franci elvețieni, în special datorită comportamentului spectatorilor. „Lidera“ acestui clasament nedorit este A.C. Napoli, sancționată cu o amendă de 50 000 franci elvețieni, urmată de F.C. Barcelona — 25 000 franci elvețieni. În privința jucătorilor, au fost dictate 18 etape de suspendare, printre cei pedepsiți aflîndu-se și cunoscuții noastre Atilla Szalai (M.T.K. Budapesta), care va sta 5 partide, și Dariusz Grzesik (G.K.S. Katowice), 3 etape, ambii eliminați de pe teren în meciurile cu Steaua și, respectiv, Sportul studentesc. ● Apropos de A.C. Napoli: liderul formației italiene, Diego Maradona, a rupt tăcerea după eliminarea în fața lui Real Madrid, luîndu-se la haită cu presa, care l-a acuzat pentru randaamentul slab în cele două manșe. „Am uitat cu toții ce am făcut în ultimii trei ani. S-a scris mai mult despre aceste două partide de Real decit despre zecile de jocuri în care am strălucit. Și, să se știe, nu sînt gras. În Mexic, aveam mai multe kilograme decit acum, ceea ce nu m-a împiedicat să cîștig titlul mondial“. ● În întreaga lume, competițiile se multiplică într-un ritm impresionant. Iată, recent a fost anunțat primul campionat mondial rezervat persoanelor care au suferit... un transplant de organe! ● Un nou record a fost înregistrat într-o insolită întrecere: cursa Katmandu — Muntele Everest (de la tabăra de bază, situată la 5 000 m altitudine), distanța (200 km plus ascensiunea), fiind parcursă de doi tineri britanici, Alison Wright (21 de ani) și Helene Diamantides (22 ani), în trei zile, 19 ore și 8 minute. Precedentul record aparținea unor șerpași și era inferior cu mai bine de o zi. ● Portarul argentinian Nerry Pumpido și-a reluat antrenamentele după o-

peranță suferită cu două luni în urmă: reimplantarea unui deget, retezat, vă mai amintiți?, de propria verighetă, prinsă într-un cui care susținea plasa porții. Operația a reușit, iar Pumpido își va relua în curînd locul în echipa River Plate.

LUCIAN OPREA ■

Avantaj Dinamo

Meciul tur al sferturilor de finală din cadrul Cupei Campionilor Europeni de polo dintre Dinamo București și Stilon Gorzow (Polonia) s-a încheiat cu o frumoasă și promițătoare victorie a sportivilor noștri: 16-40 (3-2, 6-2, 1-2, 6-4). A fost un meci de un ridicat nivel tehnic și spectacular, deseori aplaudat de numerosul public prezent în tribune. Campioana României, mai decisă în acțiunile sale, cu un joc rapid și combinații pătrunzătoare, avînd în Vlad Hagi (cu 8 goluri marcate) un om lucid pentru valorificarea atacurilor, s-a desprins destul de clar de adversara sa, acumulînd la final o diferență de puncte care, fără s-o lipsească de griji în retur, îi poate da o mai mare siguranță în încercarea sa de a intra în semifinalele competiției. Pentru dinamoviști au mai înscris în acest meci: Eugen Ionescu și Sorin Ardelean (de cite două ori), Cătălin Moiceanu, Șerban Popescu, Liviu Răducanu și Bogdan Olaru (cite o dată), iar pentru oaspeți: Iacek Osinski (trei goluri), Ianush Michalski și Iencek Pawlak

(cite două goluri). Kristoph Borowski, Piotr Bujko și Siabomir Andruskiewicz (cite un gol).

Avînd în vedere forța adversarului, o echipă omogenă, posedînd o bună tehnicitate și capabilă să răspundă cerințelor unui joc de mare angajament, poloștii noștri și antrenorii lor vor trebui să ia toate măsurile pentru a înlătura pînă la manșa următoare greșelile apărute în evoluția acestei prime partide: incredibile ratări din cel de-al treilea sfert al meciului, nesincronizările care au determinat pierderea unor bune situații de superioritate numerică, prin fructificarea căroră diferența de puncte ar fi putut deveni, poate, mai confortabilă. Dar și așa, prin jocul etalat de dinamoviști, cu deosebire în cel de-al doilea sfert precum și în finalul partidei, cind și-au depășit adversarii la toate capitolele, cred că putem privi cu încredere spre momentul deznodămîntului acestei etape europene ce va avea loc în 17 octombrie, la Gorzow.

D. R. CONSTANTIN ■

Civilizația sportului

Vorbe mari!

Prof. CRISTIAN SCHUSTER, str. Mașina de piine 2, București: „Urmăresc cu deosebit interes tot ceea ce se face pentru asanarea sportului de acele manifestări tribale, huliganice chiar, care contravin fair play-ului. Într-adevăr, esența acestui concept, care trebuie să călăuzească orice activitate ce implică o concurență, îi sînt incompatibile unele purtări (gesturi, scandări obscene, izbucniri violente) întilnite frecvent în arenele sportive. Acte reprobabile pot fi observate la sportivi, antrenori, membri ai conducerei cluburilor și evident la spectatori, așa-zii suporteri, incinși de alcool, incitați de „idolii“ lor de pe teren, „simpatizanti“ recrutați din păcate în majoritatea cazurilor din rîndurile tinerilor. Carențele din educație se repercutază astfel asupra frumuseții competițiilor sportive, fiind, implicit, și o pată pe obrazul multor educatori“.

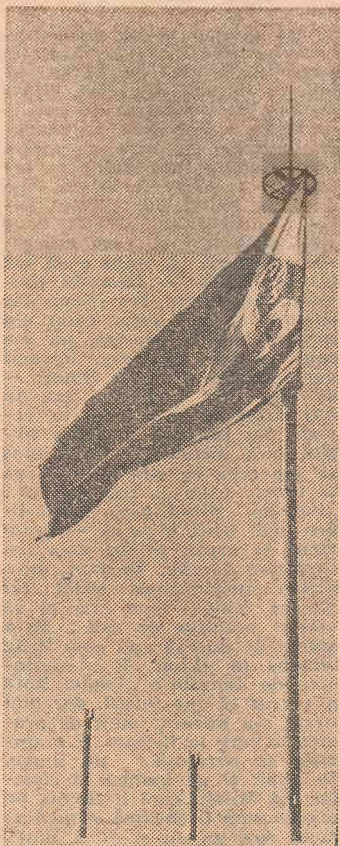
Stimate tovarășe profesor, cu tristețe trebuie să remarc că, înainte de toate, e necesar să ne educăm pe noi înșine, apoi să cerem de la tineri un comportament civilizat. Forța exemplului e cunoscută. Dar cum ne putem aștepta în fotbal, de exemplu, ca tinerile speranțe să respecte nu numai regulamentul, ci și legile nescrise ale sportului, atita timp cit în dosarele comisiei de disciplină se adună săptămînal „cazuri“ de antrenori (moștele tinerii generații) protestatari la deciziile arbitrilor, de spectatori turbulenți ațiași chiar de conducători unor echipe (educatori sportivi) sau de... „oamenii de ordine“ (!). S-ar părea că posibilitățile de a menține integritatea și sănătatea morală a sportului se restring pe zi ce trece sub asaltul intereselor de tot genul. Și astfel, auzim și citim tot mai des despre fracturi de tibia, despre capete sparte, și chiar despre pămîluri între coechipieri. Dar mamele, unele, ce ne învață? „Purtați-vă frumos cu toată lumea, că numai așa o să vă cîștească oamenii!“! Dar antrenorii, unii, ce ne sfătuiesc? Pentru a răspunde la o asemenea întrebare nu ne ajunge spațiul din acest chenar. Așa că o lăsăm deocamdată fără răspuns, cu speranța că vom afla de la dumneavoastră, ca și pînă acum, atitudinii și fapte ce merită a fi comentate. Deși ne-am ferit întotdeauna de generalizări, trebuie să recunoaștem că nu prea mai există „oaze“ în sport care să ne mențină speranța în mai bine din punct de vedere educativ. Un fotbalist celebru spunea: „Tinerii jucători ar avea nevoie de mai multă veselie, mai puțini bani, mai multă seninătate. Sînt crispați, vor totul rapid, nu mai izbutesc să fie prieteni adevărați, nu mai sînt altruști. Și nu știu că orice lucru e adevărat și fals în același timp: celebritatea apare dar se și spulberă, forma fizică poate fi distrusă într-o singură clipă de o accidentare. Era mai frumos înainte, cind jucam mai mult de plăcere și mai puțin pentru bani“.

Miile de ochi ai spectatorilor, aplauzele care pot umple inima de bucurie, nobila putere a arenei de a perfecționa, a înfrumuseța nu numai trupul ci și sufletul omeneșc, toate acestea să fi rămas oare numai vorbe mari?

CRISTIAN ȚOPESCU ■

O manifestare de mare prestigiu

Tirgul Internațional București '87

La ora apariției noastre, Tirgul e gata să primească oaspeții de pretutindeni. Dar în zilele premergătoare a existat un adevărat șantier de pregătire, în care am surprins câteva imagini

Începând de mine, 17 octombrie, Capitala României va găzdui, timp de 9 zile, cea de-a XIII-a ediție a Tirgului Internațional București, manifestare expozițională de amploare, cu caracter general. La T.I.B. '87, care se va desfășura sub deviza „Comerț — Cooperare — Dezvoltare — Pace”, și-au anunțat participarea peste 1200 de întreprinderi producătoare și exportatoare din România și alte 37 de state de pe toate continentele. Un număr de 29 de țări — Australia, Argentina, Austria, Bulgaria, Belgia, Brazilia, Canada, Cehoslovacia, Chile, R. P. Chineză, Columbia, Cuba, R. D. Germană, R.F. Germania, Grecia, Israel, Italia, Iugoslavia, Japonia, Norvegia, Polonia, Senegal, Suedia, S.U.A., Turcia, Ungaria, U.R.S.S. și România — vor participa cu pavilioane naționale. În premieră la actuala ediție vor fi prezente cu pavilioane oficiale Argentina și Suedia. Participă, de asemenea, cu standuri individuale firme din Anglia, Cipru, Danemarca, Olanda, Franța, Liechtenstein, Peru, Portugalia și Spania. Une-

le cu o tradițională prezență, altele pentru prima oară. Ca și la edițiile precedente, România va fi principalul expozant, zeci de organizații de comerț exterior prezentând o ofertă largă, incluzând toate profilele T.I.B. Mare parte din exponate constituie noutăți sau produse care au fost supuse unui amplu proces de modernizare: instalații de foraj, agregate de cimentare, utilaje pentru industria minieră, locomotive, vagoane de clasă și mărfuri. Noutăți pot fi găsite și în domeniul mijloacelor de transport — autocamioane, autobasculante, autoturisme Dacia și Olteci, canoacul și apreciatul ARO. Aeronautica este prezentă cu elicoptere, planoare și motoplanoare, machete de avioane. Un spațiu larg este rezervat la T.I.B. produselor electronice și electrotehnice, fie celor de uz industrial — calculatoare, minicalculatoare, roboți industriali, automate programabile, sisteme de prelucrare a datelor — sau celor de uz personal — radioreceptoare, televizoare, casetofone, combine muzicale,

rack-uri, incinte acustice — fie celor de uz casnic — mixere, mașini automate de spălat, frigider, congelatoare și altele. Va fi expusă o gamă largă de țesături, tricotaie, confecții, încălțăminte, marochinărie și blănărie.

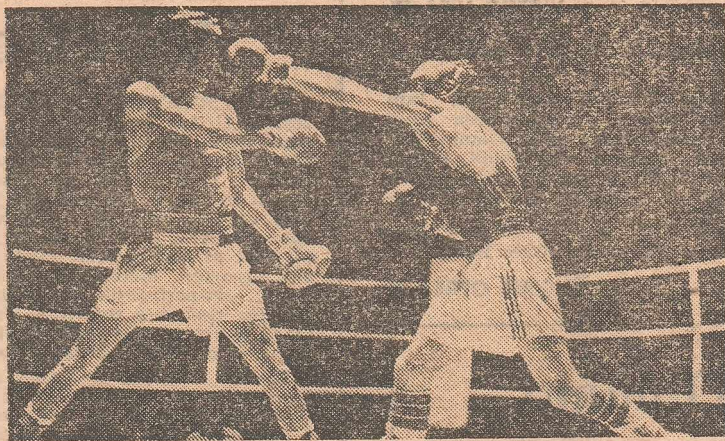
Ca și la edițiile anterioare și la T.I.B. '87 se va desfășura Salonul internațional al chimiei unde vor fi expuse produse ale acestei ramuri de bază a industriei românești, printre care produse de mic tonaj și sintetizate până, cauciuc polizoprenic, fire și fibre chimice, coloranți.

Noua întâlnire din Capitala țării noastre a miilor de producători și exportatori de echipamente, instalații, mașini și utilaje, studii, proiecte și licențe din cele mai diverse domenii de activitate va prilejui o activă campanie de negocieri, de perfectare a unor importante tranzacții comerciale și de cooperare economică.

IOAN ROSCA
TUDOSE NIȚESCU

Sărbătoare a boxului

Au început, luni, 12 octombrie, într-o atmosferă cu adevărat festivă (lăudabil efortul factorilor de resort de la Consiliul popular al sectorului 4, în sarcina cărora s-au aflat lucrările de reamenajare a uriașei sălii a Palatului Sporturilor și Culturii) meciurile turneului final al campionatului național de box, competiție ce se desfășoară sub generosul însemn al Daciadei. S-au desfășurat, luni, marți și miercuri, așa cum iubitorii sportului cu mănuși au fost înștiințați, meciurile care au stabilit semifinalele competiției, boxerii care se vor întâlni în două gale programate joi și vineri, cu începere de la ora 18.00. Și ca un ultim amănunt, gala finală va avea loc duminică, 18 octombrie, la ora 10.00. Acestea fiind zise, ce am putut vedea de-a lungul galelor de până acum? În primul rând, o foarte bună formă sportivă (condiție fizică și tehnicitate) la mai toți boxerii care au urcat în ring. Pretendenți la una din medalii, sau outsiders, boxeri cu remarcabile cărți de vizită sau doar tineri ce bat puternic la porțile afirmării, concurenții au transformat turneul final în-

Într-un meci care putea să se dispute în finală, Daniel Măeran l-a învins pe Marian Dumitrescu
Fotografie de AUREL NEAGU

tr-o adevărată sărbătoare a boxului. O sărbătoare la care participă, ca spectatori de onoare, fostele glorie ale „careului magic”, cărora organizatorii le-au oferit, în semn de omagiu, un sector anume, în imediata apropiere a ringului. Între meritușii boxeri ce și-au cucerit dreptul de-a urca ringul în semifinale îi vom aminti pe Daniel Măeran, Faredin Ablalim, Doru Maricescu, Valentin Mihai, Paul Petre și Vasile Damian (în prima gală), Viorel Mihăilă, Giani Gogol, Cezar Robu, Ion Stan, Petre Buliga, Marian

Gindac, Cristian Morea (în galele de marți). Sint de așteptat, la ora în care încredințăm tiparului aceste prime rânduri de la turneul final, rezultatele unor meciuri de mare atracție, cum ar fi cele dintre Rudel Obreja și Mihai Ciubotaru, Dumitru Senciuc și Ion Petrescu, la aceeași categorie, semigrea, mai concurând Vasile Cazacu care-l va înfrunța pe Vasile Damian. Cit despre arbitraje, deocamdată, corecte, așa cum le dorim și-n continuare.

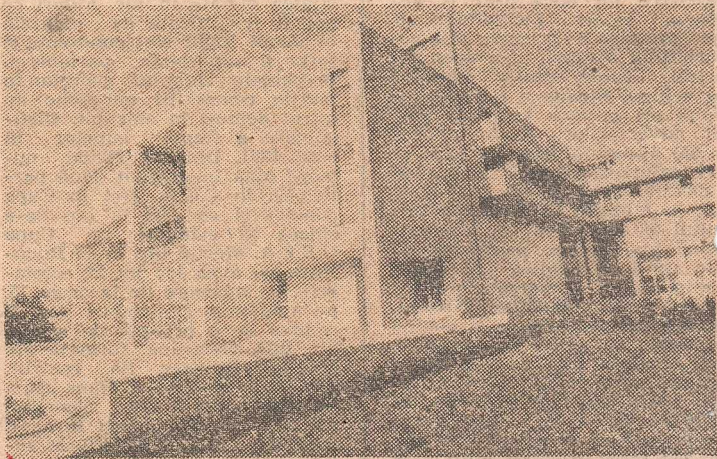
VICTOR NIȚĂ

ULTIMA ORĂ

Premiu mondial de arhitectură

Cu ocazia Bienalei mondiale de arhitectură, recent încheiată la Sofia, s-au decernat și premiile unui mare concurs de arhitectură, la care au participat cu proiecte deja realizate 387 de arhitecți din 37 de țări ale lumii. Cu acest prilej, conf. univ. dr. Barbu Emil Popescu și asistent arh. Ștefan Dorin de la Institutul de arhitectură „Ion Mincu” din București au primit medalia de argint, premiul special și diploma de onoare pentru Casa științei și tehnicii pentru tineret, inaugurată în acest an la Slatina. Trebuie spus că recenții laureați sînt dintre cei mai cunoscuți creatori în domeniul construcțiilor pentru tineret, pe parcursul celor 17 ani de muncă, ei trecin-

du-și în bogata carte de vizită proiecte pe care le puteți vedea cu diferite prilejuri: Complexul de cultură și educație pentru tineret din Galați (premiul Uniunii Arhitecților — 1986), Student Parc (premiul U.A. — 1983), Casa tineretului din Tirgu Jiu, Nominalizat la Sofia înaintea unor arhitecți cu nume sonore, ca Richard Meyer și Kisho Kurokawa, arhitectul Emil Popescu așteaptă să propună următoarelor concursuri internaționale și iubitorilor de linii și forme încă patru idei interesante, aflate acum în fază de construcție: Complexul de agrement de la Tirgu Jiu, Casa tineretului din Giurgiu, Complexul de la Medias și cel de agrement de la Bascov (Pitești).

La Opera română

● Baletul lui P. I. Ceaikovski și Marius Petipa, *Lacul lebedelor*, este programat vineri 16 octombrie (ora 18), avînd ca principali interpreți pe Carmen Anghelus, Florin Brîndușă, Tiberiu Almosăno și Gabriel Opincaru. Dirijor: Cornel Trăilescu.

● Cu Anatol Covali în rolul titular, Sanda Șandru (Elvira), Nicolae Urziceanu (Don Carlos), Dan Zancu (De Silva), Ruxandra Vlad (Giovanna), Nicolae Andreescu (Riccardo) și Ion Grigorescu (Iago), sîmbătă 17 octombrie, la ora 18, *Ernani* de Giuseppe Verdi. Dirijează Carol Litvin.

● În matineul de duminică 18 octombrie, baletul *Coppelia*, cu Cristina Teodorescu, Mihai Tugearu, Florin Mateescu ș.a. La pupitru Carol Litvin.

● *Rigoletto* de duminică seara (ora 18) cuprinde în distribuție pe: Florin Georgescu (Ducele de Mantua), Emil Iurașcu (Rigoletto), Eleonora Enăchescu (Gilda), Mihaela Agachi (Maddalena), Adrian Ștefănescu (Monterone). Conducerea muzicală: Constantin Petrovici.

● La audiția comentată de Costin Popa — luni 19 octom-

brie, ora 19, în foaier — din cadrul integralei operelor lui Verdi, va fi prezentată opera *Ioana d'Arc* cu Montserrat — Caballé, Plácido Domingo, Sherill Milnes în distribuție, corul Ambrosian și Orchestra simfonică din Londra. Dirijor: James Levine.

● Elena Gaja-Muntean, mezzosoprană de la Opera Română din Timișoara, va interpreta rolul titular din *Carmen* (marți 20 octombrie, ora 18) alături de Gabriel Năstase (Don José), Dan Zancu (Escamillo), Gerda Redler-Anca (Micaela). Conducerea muzicală: Cornel Trăilescu.

● Miercuri 21 octombrie, la ora 18, *Povestirile lui Hoffmann* de Offenbach cu Daniela Vlădescu (Olimpia), Elvira Cîrje (Giulietta), Felicia Filip (Antonida), Mihaela Agachi (Niklaus), Ionel Voineag (Hoffmann), Pompei Hărășteanu (Lindorf) etc., în conducerea muzicală a dirijorului Lucian Anca.

● Baletul *Peer Gynt*, pe muzica lui E. Grieg și a unor compozitori moderni, realizat coregrafic de Mihaela Atanasiu, figurează pe afișul zilei de joi 22 octombrie. În rolul titular va dansa Ștefan Bănică alături de Beatrice Bleonț (Mama), Cristina Teodorescu (Solveig), Carmen Anghelus (Femeia în verde).

După o complexă „operație” de renovare și reparație, s-a redeschis policlinica de copii de pe Calea Dorobanți din Capitală. Dotată cu aparatură modernă și deservită de un personal cu experiență, policlinica nu este, totuși, un loc de joacă, ci de muncă asiduă pentru sănătatea copiilor noștri

Flacăra, Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Actualitatea politică: 25 66; Publiciști-comentatori: 14 53; Reportaj economie: 26 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 17 00; Sport: 25 66; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.